

แผนบริหารการสอน บทที่ 1

หัวข้อ/สาระสำคัญ

1. ความน่า
2. นิยามความมั่นคงของชาติในบริบทโลก
3. วิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
4. จุดบรรจบทางการเมือง การค้า และความมั่นคง
5. สรุปท้ายบท
6. คำถามทบทวน

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ผู้เรียนบอกนิยามความมั่นคงของชาติในบริบทโลกได้
2. ผู้เรียนบอกวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้
3. ผู้เรียนมีความเข้าใจและยกตัวอย่างจุดบรรจบทางการเมือง การค้า และความมั่นคงได้

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน
2. ศึกษาเอกสารประกอบการเรียนที่จัดเตรียมให้
3. ให้ผู้เรียนค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เช่น จากสื่อ สิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น
4. นักศึกษาแบ่งกลุ่มทำกิจกรรมโดยผู้สอนมอบหมายหัวข้อให้ศึกษา ค้นคว้า นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
5. ผู้สอนใช้คำถามที่มีความหมายเพื่อกระตุ้นการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งในอดีตและปัจจุบัน
6. นักศึกษาทำแบบฝึกหัดทบทวนท้ายบท

สื่อการเรียนการสอน

1. เอกสารประกอบการเรียนการสอนรายวิชา
2. เพาเวอร์ พอยท์ (power point)
3. เอกสารแนะนำเพื่อศึกษาเพิ่มเติม
4. สื่อสิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต (internet) โทรทัศน์ วีดิทัศน์
5. แบบฝึกหัดทบทวนท้ายบทเรียน
6. ลูกเต๋ายักษ์ใช้โยนเพื่อเสี่ยงทายหัวข้อที่นำมาอภิปราย (ผู้สอนประดิษฐ์เอง)

การวัดผล/ประเมินผล

1. ความตั้งใจ การมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการเรียนการสอน
2. ความรับผิดชอบต่องานที่มอบหมาย งานกลุ่ม /งานเดี่ยว
3. การแสดงความคิดเห็น การนำเสนอผลงาน
4. การตรวจแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน

บทที่ 1

ความมั่นคงของชาติและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (National Security and International Relations)

1.1 ความนำ (Introduction)

บริบทของความมั่นคงของชาติ ครอบคลุมถึงการป้องกันความเป็นเอกราช ประชาชน และบูรณภาพแห่งดินแดน และผลประโยชน์ของชาติ (เอื้ออัมพร ทิพย์ทิษฐ์มพร, 2566) โดยมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง เช่น การป้องกันทางทหาร ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงหรือความปลอดภัยทางไซเบอร์ การเผยแพร่ข้อมูลและการประสานงานด้านข้อมูล การบังคับใช้กฎหมาย การเตรียมความพร้อมและการตอบสนองต่อวิกฤติภายในประเทศ (Waltz, 1979; Buzan et al., 1998; Keohane & Nye, 2001) ล้วนมีความสำคัญในการทำให้ระบบต่าง ๆ มีความมั่นคง

วิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมีมานานนับพันปีและได้รับการหล่อหลอมจากปัจจัยต่าง ๆ รวมถึงภูมิศาสตร์ด้านการเมือง อุดมการณ์ เศรษฐศาสตร์ และปฏิสัมพันธ์ทางวัฒนธรรม ตั้งแต่จักรวรรดิโบราณและเส้นทางการค้าไปจนถึงระบบรัฐชาติสมัยใหม่ (Mearsheimer, 2001; Jervis, 2017) พลวัตในด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ทางประวัติศาสตร์ เช่น การสงคราม การทำสนธิสัญญา การสร้างพันธมิตร และการก่อตั้งองค์การระหว่างประเทศ (เช่น องค์การสหประชาชาติ) ต่างก็มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการจัดระเบียบโลก โดยมีอิทธิพลต่อวิธีการที่ประเทศต่าง ๆ โต้ตอบกันไปมา (Waltz, 1979; Keohane & Nye, 2001) มีทั้งการให้ความร่วมมือ และบางครั้งก็เกิดความขัดแย้งระหว่างประเทศ

1.2 นิยามความมั่นคงของชาติในบริบทโลก

(Defining National Security in the Global Context)

ความมั่นคงของชาติ หมายถึง การปกป้องอธิปไตยของชาติ บูรณภาพแห่งดินแดน และพลเมืองของประเทศต่อภัยคุกคามต่าง ๆ ภัยคุกคามเหล่านี้มีตั้งแต่การรุกรานทางทหารแบบดั้งเดิมไปจนถึงข้อกังวลที่ไม่เกี่ยวกับทางทหาร เช่น ความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจ การละเมิดความปลอดภัยทางไซเบอร์ การก่อการร้าย และภัยพิบัติด้านสิ่งแวดล้อม (Waltz, 1979; Buzan et al., 1998; Keohane & Nye, 2001) ในบริบทระดับโลก ความมั่นคงของชาติมีความเชื่อมโยงถึงกัน เนื่องจากความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่ซับซ้อน ประเทศต่าง ๆ ร่วมมือกันและแข่งขันกัน ในภูมิภาคที่มีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา (Mearsheimer, 2001; Jervis, 2017) จึงจำเป็นต้องมีแนวทางการรักษาความมั่นคงแบบองค์รวมที่ไม่เพียงแต่คำนึงถึงความแข็งแกร่งทางด้านทหาร

เท่านั้น แต่ยังรวมถึงเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และความสัมพันธ์ทางการทูต (Waltz, 1979; Keohane & Nye, 2001) เป็นต้น

องค์ประกอบเหล่านี้ ได้แก่

1.2.1 การป้องกันทางทหาร (Military Defense)

เกี่ยวข้องกับการรักษากำลังทาง ระบบการป้องกันเอกราชของรัฐและความสามารถทางทหารที่แข็งแกร่งเพื่อป้องกันการรุกรานจากภายนอก และเพื่อป้องกันการก่อการร้ายที่อาจเกิดขึ้นได้

1.2.2 การรวบรวมข่าวกรอง (Intelligence Gathering)

การเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อระบุการตรวจจับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้ ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการก่อการร้ายทางสังคม สถานการณ์การเฝ้าระวังของไซเบอร์ หรือรูปแบบการโจมตีอื่น ๆ

1.2.3 การป้องกันทางไซเบอร์ (Cybersecurity)

การปกป้องโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ เช่น โรงงานผลิตพลังงาน ระบบการสื่อสาร และสถาบันเชิงและการรับมือกับการโจมตีที่อาจทำให้บริการที่สำคัญเสียหาย

1.2.4 การทูตและนโยบายต่างประเทศ (Diplomacy and Foreign Policy)

การสร้างพันธมิตร สนธิสัญญา และความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมความสงบสุข ความมั่นคง และความร่วมมือในการแก้ไขความท้าทายด้านความมั่นคงระดับโลก

1.2.5 ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ (Economic Security)

การสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ โดยการดำเนินนโยบายที่ป้องกันวิกฤตทางการเงิน อุปสรรคขัดขวางทางการค้าและความอ่อนแอทางเศรษฐกิจ ซึ่งอาจทำให้ความมั่นคงของชาติเสื่อมเสียหรืออ่อนแอได้

1.2.6 ความมั่นคงทางชายแดนและการควบคุมคนอพยพเข้าเมือง (Border Security and Immigration Control)

การบริหารจัดการทางชายแดนเพื่อป้องกันการบุกรุกหรือการรุกรานเข้ามาในประเทศอย่างผิดกฎหมาย การค้ามนุษย์ และการแทรกแซงที่เป็นอันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้ ขณะเดียวกันก็สนับสนุนการเข้ามาในลักษณะที่ถูกต้องเพื่อการค้า

1.2.7 การป้องกันโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ (Critical Infrastructure Protection)

การปกป้องโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ เช่น โรงงานผลิตพลังงาน ไฟฟ้า เครือข่ายการขนส่ง ระบบสื่อสาร และสถานบันเทิงและการดูแลสุขภาพ จากการโจมตีที่อาจก่อให้เกิดความเสียหาย

1.2.8 การเตรียมความพร้อมและการรับมือต่อภัยพิบัติ (Disaster Preparedness and Response)

การเตรียมความพร้อมและการตอบสนองต่อภัยธรรมชาติ การเกิดโรคระบาด หรือภาวะฉุกเฉินอื่น ๆ ที่อาจเป็นอันตรายต่อความปลอดภัยและความมั่นคงของชาติ

1.3 วิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

(Historical Evolution of International Relationships)

วิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมีมุมมองที่หลากหลาย ซึ่งจะตรวจสอบการพัฒนา การเปลี่ยนแปลง และความซับซ้อนของการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเทศต่าง ๆ ตลอดประวัติศาสตร์ โดยครอบคลุมแง่มุมต่าง ๆ เช่น ความสัมพันธ์ทางการทูต พันธมิตร ความขัดแย้ง สนธิสัญญา และผลกระทบของโลกาภิวัตน์ต่อภูมิทัศน์ทางการเมือง (political landscape) ทั่วโลก ต่อไปนี้เป็นรายละเอียดเพิ่มเติมในหัวข้อนี้

1.3.1 ยุคอารยธรรมและอาณาจักรโบราณ (Ancient Civilizations and Empires)

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมีมาตั้งแต่สมัยโบราณ เห็นได้จากปฏิสัมพันธ์ระหว่างอารยธรรมต่าง ๆ เช่น ชาวกรีก โรมัน อียิปต์ เปอร์เซีย และจีน การค้า การบุกรุก (conquests) และการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม ก่อให้เกิดรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในระยะแรก

1.3.2 ระบบศักดินาและการทูตในยุคกลาง (Feudalism and Medieval Diplomacy)

ในยุคศักดินา ความเป็นพันธมิตรระหว่างอาณาจักรและจักรวรรดิ ได้ก่อกำเนิดขึ้นผ่านทาง การแต่งงาน สนธิสัญญา และพันธกรณีของระบบศักดินา ช่วงเวลานั้นได้เห็นการทูตเกิดขึ้น ในฐานะวิธีการเจรจาและการแก้ไขข้อขัดแย้งอย่างเป็นทางการ

1.3.3 ลัทธิล่าอาณานิคมและลัทธิจักรวรรดินิยม (Colonialism and Imperialism)

ยุคแห่งการสำรวจนำไปสู่การผงาดขึ้นของอำนาจอาณานิคมในศตวรรษที่ 15 ถึง 19 การขยายอาณานิคมโดยชาติต่าง ๆ ในยุโรปได้หล่อหลอมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และนำไปสู่ความขัดแย้ง การแสวงหาผลประโยชน์ และการกำหนดพลวัตของอำนาจ ซึ่งยังคงมีอิทธิพลต่อการเมืองโลกจนถึงปัจจุบัน

1.3.4 สงครามโลกและการสถาปนาองค์กรระหว่างประเทศ (World Wars and the Establishment of International Organizations)

สงครามโลกที่สร้างความเสียหายในศตวรรษที่ 20 ได้เปลี่ยนรูปแบบของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สันนิบาตแห่งชาติ ตามมาด้วยองค์การสหประชาชาติในเวลาต่อมา ได้กลายเป็นความพยายามที่จะส่งเสริมความร่วมมือ ป้องกันความขัดแย้ง และส่งเสริมสันติภาพระหว่างประเทศ

1.3.5 สงครามเย็นและระเบียบโลกสองขั้ว (Cold War and Bipolar World Order)

ยุคหลังสงครามโลกครั้งที่สองเป็นช่วงที่สงครามเย็นอุบัติขึ้นระหว่างสหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียต ทำให้เกิดระเบียบโลกสองขั้ว (สองค่าย) ที่เห็นเด่นชัดได้แก่ความขัดแย้งทางด้านอุดมการณ์ เชื้อชาติ อาวุธนิวเคลียร์ และสงครามตัวแทน ยุคนี้จึงมีอิทธิพลต่อพันธมิตรและนโยบายระหว่างประเทศเป็นอย่างมาก

1.3.6 โลกาภิวัตน์/การพึ่งพาซึ่งกันและกัน (Globalization and Interdependence)

ในช่วงครึ่งหลังของศตวรรษที่ 20 และเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 มีปรากฏการณ์โลกาภิวัตน์เพิ่มมากขึ้น ซึ่งโดดเด่นด้วยเศรษฐกิจที่เชื่อมโยงถึงกัน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการเพิ่มขึ้น

ขององค์กรข้ามชาติ ยุคนี้ทำให้เกิดความซับซ้อนใหม่ ๆ ในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ส่งผลกระทบต่อการค้า ความมั่นคง และการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม

1.3.7 การเปิดตัวของผู้ก่อการที่ไม่ใช่รัฐ (Emergence of Non-State Actors)

นอกเหนือจากรัฐชาติแล้ว ผู้มีบทบาทที่ไม่ใช่รัฐ เช่น บริษัทข้ามชาติ องค์กรพัฒนาเอกชน กลุ่มก่อการร้ายและขบวนการระหว่างประเทศ ยังได้รับอิทธิพลในกิจการระดับโลก ซึ่งท้าทายแนวทางดั้งเดิมที่เน้นรัฐเป็นศูนย์กลางต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

1.3.8 พลวัตและความท้าทายร่วมสมัย (Contemporary Dynamics and Challenges)

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในปัจจุบันต้องเผชิญกับความท้าทายต่าง ๆ มากมาย เช่น การพึ่งพาซึ่งกันและกันทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศ ภัยคุกคามด้านความปลอดภัยทางไซเบอร์ ความขัดแย้งในระดับภูมิภาค วิกฤตการณ์ด้านมนุษยธรรม และการระบาดใหญ่ของโรคติดต่อ ดังนั้น ความพยายามทางการทูต ข้อตกลงพหุภาคี และบทบาทของมหาอำนาจระดับโลกจึงมีอิทธิพลต่อวิธีการแก้ไขปัญหาเหล่านี้

1.4 จุดบรรจบทางการเมือง การค้า และความมั่นคง

(The Intersection of Politics, Trade, and Security)

การเมือง การค้า และความมั่นคงมีความเกี่ยวพันสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (Waltz, 1979; Mearsheimer, 2001; Keohane & Nye, 2001) การตัดสินใจทางการเมืองมักจะส่งผลกระทบต่อข้อตกลงทางการค้าและนโยบายด้านเศรษฐกิจ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศได้ การค้าสามารถใช้เป็นทั้งเครื่องมือสำหรับการทูตและประโยชน์ในการเจรจาด้านความปลอดภัย แต่ขณะเดียวกันก็อาจกลายเป็นประเด็นขัดแย้งจนนำไปสู่ความขัดแย้งขั้นรุนแรงหรือสงครามการค้าระหว่างประเทศได้ (Waltz, 1979; Keohane & Nye, 2001)

การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันทั่วโลกที่ขยายขอบเขตกว้างขึ้น หมายความว่าความขัดแย้งในหนึ่งพื้นที่หนึ่ง (ด้านการเมือง การค้า หรือด้านความมั่นคง) อาจส่งผลกระทบในวงกว้างไปยังอีกพื้นที่หนึ่ง (Mearsheimer, 2001; Keohane & Nye, 2001) ส่งผลให้ประเทศต่าง ๆ ต้องหันมาให้ความสำคัญกับจุดร่วมหรือจุดบรรจบเหล่านี้อย่างระมัดระวัง (Waltz, 1979; Mearsheimer, 2001) จุดร่วมทางการเมือง การค้า และความมั่นคงเป็นจุดเชื่อมต่อที่ซับซ้อนและสำคัญอย่างยิ่งที่จะเป็นตัวกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในระดับโลก ภูมิทัศน์ทางเศรษฐกิจ (economic landscape) และกลยุทธ์ทางภูมิรัฐศาสตร์ (Geopolitical strategy) รายละเอียดของแต่ละแง่มุมและความเชื่อมโยง เกี่ยวข้องกับประเด็น ดังนี้

1.4.1 ทาการเมือง (Politics)

1.4.1.1 วาระทางภูมิศาสตร์การเมือง (Geopolitical Agendas) การตัดสินใจทาการเมืองมีอิทธิพลอย่างมากต่อนโยบายการค้าและความมั่นคง ประเทศต่าง ๆ จัดทายุทธศาสตร์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางการเมือง บางครั้งผ่านข้อตกลงทางการค้าหรือพันธมิตรด้านความมั่นคง

1.4.1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (International Relations) ความสัมพันธ์ทาการทูตระหว่างประเทศต่าง ๆ โดยมากถูกหล่อหลอมด้วยอุดมการณ์ทางการเมือง พันธมิตรทาประวัติศาสตร์ และผลประโยชน์เชิงกลยุทธ์ สิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อความร่วมมือทางการค้าและความร่วมมือด้านความปลอดภัย

1.4.1.3 การกำหนดนโยบาย (Policy Making) การตัดสินใจทาการเมือง เช่น ภาษีศุลกากร การคว่ำบาตร ส่งผลโดยตรงต่อกระแสการค้า เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ และบางครั้งอาจกระตุ้นให้เกิดข้อกังวลหรือความขัดแย้งด้านความปลอดภัย

1.4.2 การค้า (Trade)

1.4.2.1 การพึ่งพาซึ่งกันและกันทางเศรษฐกิจ (Economic Interdependence) การค้าส่งเสริมการเชื่อมโยงระหว่างประเทศ ซึ่งนำไปสู่การพึ่งพาซึ่งกันและกันทางเศรษฐกิจ ประเทศต่าง ๆ พึ่งพาซึ่งกันและกันในด้านสินค้า การบริการ และทรัพยากร ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ทางการเมืองและพลวัตด้านความมั่นคงปลอดภัย

1.4.2.2 ข้อตกลงทางการค้าและพันธมิตร (Trade Agreements and Alliances) ข้อตกลงการค้าทวิภาคีหรือพหุภาคีโดยมากได้รับอิทธิพลจากเป้าหมายทางการเมือง พวกเขาไม่เพียงแต่มุ่งหวังที่จะอำนวยความสะดวกทางการค้า แต่ยังต้องการตอบสนองวัตถุประสงค์ทางการเมืองด้วยการปรับผลประโยชน์และส่งเสริมความร่วมมือ

1.4.2.3 สงครามทางเศรษฐกิจ (Economic Warfare) การค้าสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการใช้ประโยชน์ทางการเมืองหรือการบีบบังคับด้วย ภาษีศุลกากร การคว่ำบาตร หรือการคว่ำบาตรด้วยเหตุผลทางการเมือง อาจส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญทั้งต่อเศรษฐกิจและความมั่นคง

1.4.3 การรักษาความปลอดภัย (Security)

1.4.3.1 นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (National Security Policies) ข้อพิจารณาด้านความปลอดภัยมักผลักดันการตัดสินใจทางการเมืองและการค้า การรับประกันความมั่นคงของชาติ กำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการใช้จ่ายด้านกลาโหม การแบ่งปันข่าวกรอง และพันธมิตร

1.4.3.2. พันธมิตรทาการทหาร (Military Alliances) พันธมิตรทางการเมืองและการค้ามักมีมิติด้านความปลอดภัย สนธิสัญญาทาการเช่น NATO หรือข้อตกลงการป้องกันระดับภูมิภาคมีอิทธิพลต่อทั้งความสัมพันธ์ทางการเมืองและการค้าระหว่างประเทศสมาชิก

1.4.3.3 ภัยคุกคามและความเสี่ยง (Threats and Risks) ความขัดแย้งทางการเมืองหรือข้อพิพาททางการค้าสามารถเพิ่มความเสี่ยงด้านความปลอดภัยได้ ความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจเนื่องจากความตึงเครียดทางการค้าหรือการแข่งขันทางภูมิรัฐศาสตร์ สามารถกระตุ้นให้เกิดข้อกังวลด้านความปลอดภัยในระดับภูมิภาคหรือระดับโลกได้

1.4.4 การเชื่อมต่อ (Interconnection)

1.4.4.1 การสร้างความสมดุลระหว่างผลประโยชน์ (Balancing Interests) ประเทศต่างๆ มักจะแสวงหาสมดุลที่ละเอียดอ่อนระหว่างผลประโยชน์ทางการเมือง การค้า และความมั่นคง ตัวอย่างเช่น ความร่วมมือทางเศรษฐกิจผ่านการค้าอาจได้รับการจัดลำดับความสำคัญเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อย่างสันติ ในขณะที่พันธมิตรด้านความมั่นคงรับประกันการป้องกันภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้น

1.4.4.2 การเจรจาที่ซับซ้อน (Complex Negotiations) ข้อตกลงทางการค้าอาจรวมถึงข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือด้านความปลอดภัยหรือความสอดคล้องทางการเมือง การเจรจาเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงธรรมชาติที่เกี่ยวพันกันของโดเมนเหล่านี้

1.4.4.3 ผลกระทบจากโลกาภิวัตน์ (Globalization Impact) ความเชื่อมโยงระหว่างการเมือง การค้า และความมั่นคงได้รับการขยายโดยโลกาภิวัตน์ เหตุการณ์ในโดเมน (domain) หนึ่งสามารถส่งผลกระทบต่อโดเมนอื่นได้ โดยจำเป็นต้องมีแนวทางที่ครอบคลุมในการกำกับดูแลในระดับโลก

1.5 สรุปท้ายบท (Summary)

การศึกษาวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับประเทศต่าง ๆ ว่ามีปฏิสัมพันธ์ ความร่วมมือ และแข่งขันกันอย่างไรเมื่อเวลาผ่านไป (Mearsheimer, 2001; Keohane & Nye, 2001). การกำหนดรูปแบบระเบียบโลกร่วมสมัยมีอิทธิพลต่อกลยุทธ์ในการจัดการกับความท้าทายในปัจจุบันและอนาคตในเวทีระหว่างประเทศ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ (Waltz, 1979; Mearsheimer, 2001)

ความเข้าใจเกี่ยวกับจุดบรรจบหรือจุดร่วมเหล่านี้เป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับผู้กำหนดนโยบาย นักการทูต และนักยุทธศาสตร์ในการกำหนดนโยบายความมั่นคงแห่งชาติที่ต้องคำนึงถึงความครอบคลุมในทุกด้าน กล่าวคือ การคำนึงถึงลักษณะความสัมพันธ์ในระดับโลกที่หลากหลาย แง่มุม จำเป็นต้องมีความสมดุลระหว่างการแสวงหาผลประโยชน์ของชาติและการมีส่วนร่วมในความพยายามร่วมมือกัน เพื่อจัดการกับความท้าทายร่วมกัน ส่งเสริมเสถียรภาพและความเจริญรุ่งเรืองในระดับโลกร่วมกัน

ดังนั้น ความเข้าใจเกี่ยวกับจุดบรรจบหรือจุดร่วมเหล่านี้เป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับผู้กำหนดนโยบาย นักการทูต และนักยุทธศาสตร์ในการกำหนดนโยบายความมั่นคงแห่งชาติที่ต้องคำนึงถึงเรื่องความเชื่อมโยงที่เชื่อมต่อถึงกันให้ครอบคลุมในทุกด้าน

1.6 คำถามทบทวน (Review Questions)

- 1.6.1 การเมือง และการค้าเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กันอย่างไร จงอธิบายแสดงความคิดเห็น
- 1.6.2 สิ่งที่ผลักดันให้เกิดองค์กรระหว่างประเทศมีอะไรบ้าง
- 1.6.3 ผู้กำหนดนโยบายความมั่นคงของชาติต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องใดบ้าง
- 1.6.4 จุดบรรจบทางการเมือง การค้า และความมั่นคง มีความสัมพันธ์กันอย่างไร

จงอธิบาย

- 1.6.5 ความมั่นคงทางชายแดนและการควบคุมคนเข้าเมือง ในกรณีของประเทศไทย เป็นอย่างไร จงแสดงความคิดเห็นพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

1.7 เอกสารอ้างอิง (References)

- เอื้ออัมพร ทิพย์ทิษฐ์มพร. (2566). เอกสารประกอบการบรรยาย รายวิชา นโยบายความมั่นคงและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ. เอกสารอัดสำเนา.
- Brown, R., & Lee, S. (2023). Economic Stability and National Security: A Symbiotic Relationship. *International Relations Quarterly*, 25(1), 78-91.
- Buzan, B., Wæver, O., & de Wilde, J. (1998). *Security: A New Framework for Analysis*. Lynne Rienner Publishers.
- Jervis, R. (2017). *Perception and Misperception in International Politics: New Edition*. Princeton University Press.
- Keohane, R. O., & Nye, J. S. (2001). *Power and Interdependence: World Politics in Transition*. Pearson.
- Mearsheimer, J. J. (2001). *The Tragedy of Great Power Politics*. W.W. Norton & Company.
- Smith, J. A. (2019). Non-Traditional Threats to National Security: Cybersecurity, Terrorism and Environmental Risks. *Journal of Global Affairs*, 7(3), 112-128.
- Waltz, K. N. (1979). *Theory of International Politics*. McGraw-Hill.
- Wang, L. (2022). Shaping the Modern Nation-State System: Impact of Historical Alliances and Treaties. *Global History Review*, 12(4), 210-225.
- Zhang, Y. (2021). Global Interconnectedness and National Security: A Multifaceted Approach. *International Journal of Security Studies*, 14(2), 45-62.

แผนบริหารการสอน บทที่ 2

หัวข้อ/สาระสำคัญ

1. ความน่า
2. พลวัตทางภูมิรัฐศาสตร์และข้อควรคำนึงด้านความมั่นคง/ปลอดภัย
3. กลยุทธ์ทางการทูตในการรักษาความมั่นคงของชาติ
4. บทบาทของพันธมิตรและข้อตกลงทางการเมือง
5. สรุปท้ายบท
6. คำถามทบทวน

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ผู้เรียนบอกพลวัตทางภูมิรัฐศาสตร์และระบุข้อควรคำนึงด้านความมั่นคง/ปลอดภัยได้
2. ผู้เรียนระบุกลยุทธ์ทางการทูตในการรักษาความมั่นคงของชาติได้
3. ผู้เรียนมีความเข้าใจและยกตัวอย่างบทบาทของพันธมิตรและข้อตกลงทางการเมืองได้

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน
2. ศึกษาเอกสารประกอบการเรียนที่จัดเตรียมให้
3. ให้ผู้เรียนค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เช่น จากสื่อ สิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น
4. นักศึกษาแบ่งกลุ่มทำกิจกรรมโดยผู้สอนมอบหมายหัวข้อให้ศึกษา ค้นคว้า นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
5. ผู้สอนใช้คำถามที่มีความหมายเพื่อกระตุ้นการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งในอดีตและปัจจุบัน
6. นักศึกษาทำแบบฝึกหัดทบทวนท้ายบท

สื่อการเรียนการสอน

1. เอกสารประกอบการเรียนการสอนรายวิชา
2. เพาเวอร์ พอยท์ (power point)
3. เอกสารแนะนำเพื่อศึกษาเพิ่มเติม
4. สื่อสิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต (internet) โทรทัศน์ วีดิทัศน์
5. แบบฝึกหัดทบทวนท้ายบทเรียน
6. ลูกเต๋ายกซ์ไอโฟนเพื่อเลือกเสียงทนายหัวข้อที่นำมาอภิปราย

การวัดผล/ประเมินผล

1. ความตั้งใจ การมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการเรียนการสอน
2. ความรับผิดชอบต่องานที่มอบหมาย งานกลุ่ม /งานเดี่ยว
3. การแสดงความคิดเห็น การนำเสนอผลงาน
4. การตรวจแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน

บทที่ 2

การเมืองและความมั่นคงภายในประเทศ (Politics and National Security)

2.1 ความนำ (Introduction)

การเมืองและความมั่นคงภายในประเทศ เกี่ยวข้องกับพลวัตทางภูมิรัฐศาสตร์ (Kaplan, 2020) ครอบคลุมถึงอิทธิพลที่กระทบซึ่งกันและกันของภูมิศาสตร์ อำนาจ และการเมืองในระดับโลก ประเทศต่าง ๆ มีการวางกลยุทธ์ตามที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ การเข้าถึงทรัพยากร และภัยคุกคามต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น (Dodds, 2007) เช่น การควบคุมอาณาเขตทางน้ำที่สำคัญหรือที่ตั้งทางยุทธศาสตร์ มักจะกลายเป็นประเด็นหลักของความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ (Flint, 2011) นอกจากนี้ การผงาดขึ้นมาของอำนาจใหม่ของโลก (Marshall, 2015) (the rise of new global powers) การเปลี่ยนแปลงพันธมิตร (Mearsheimer, 2001) และข้อพิพาทเรื่องดินแดน สามารถส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อข้อกังวลด้านความปลอดภัยของประเทศ (Moïsi, 2009) การทำความเข้าใจพลวัตเหล่านี้มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากสิ่งเหล่านี้จะกำหนดภูมิทัศน์ด้านความปลอดภัย มีอิทธิพลต่อกลยุทธ์การป้องกัน และกระตุ้นให้ประเทศต่าง ๆ เกิดการปรับตัวเข้ากับความท้าทายที่เกิดขึ้นใหม่ (emerging challenges)

2.2 พลวัตทางภูมิรัฐศาสตร์และข้อควรคำนึงด้านความมั่นคง (Geopolitical Dynamics and Security Concerns)

พลวัตทางภูมิรัฐศาสตร์และข้อกังวลด้านความปลอดภัยเป็นประเด็นสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่ครอบคลุมปฏิสัมพันธ์และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ทรัพยากร และโครงสร้างทางการเมือง โดยเกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดสมดุลแห่งอำนาจ พันธมิตรเชิงกลยุทธ์ ความขัดแย้ง และภัยคุกคามด้านความปลอดภัยในระดับภูมิภาค และระดับโลก มีรายละเอียดประกอบด้วย

2.2.1 พลวัตทางภูมิรัฐศาสตร์ (Geopolitical Dynamics)

ภูมิศาสตร์การเมือง หมายถึง การศึกษาว่าภูมิศาสตร์และการเมืองมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างไร เพื่อมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ พลวัตทางภูมิรัฐศาสตร์ประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น ขอบเขตอาณาเขต ทรัพยากรธรรมชาติ ประชากรศาสตร์ และภูมิประเทศ ปัจจัยเหล่านี้ มีบทบาทสำคัญในการกำหนดรูปแบบการกระจายอำนาจและกำหนดผลประโยชน์เชิงยุทธศาสตร์ของประเทศต่าง ๆ พลวัตทางภูมิรัฐศาสตร์อาจนำไปสู่การเป็นพันธมิตรหรือความขัดแย้ง ขึ้นอยู่กับผลประโยชน์และแรงบันดาลใจของประเทศต่าง ๆ

2.2.2 สมดุลแห่งพลังอำนาจ (Balance of Power)

ความสมดุลของอำนาจเป็นแนวคิดหลักภายใต้พลวัตทางภูมิรัฐศาสตร์และข้อกังวลด้านความปลอดภัย หมายถึง การกระจายความสามารถทางการทหาร เศรษฐกิจ และการเมืองระหว่างประเทศหรือกลุ่มต่าง ๆ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อป้องกันไม่ให้หน่วยงานใด องค์กรใดมีอำนาจเหนือกว่ามากเกินไป ความสมดุลของอำนาจสามารถเปลี่ยนแปลงได้เนื่องจากปัจจัยทางภูมิรัฐศาสตร์ต่าง ๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงพันธมิตร การเติบโตทางเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี หรือความขัดแย้ง

2.2.3 พันธมิตรเชิงกลยุทธ์ (Strategic Alliances)

พลวัตทางภูมิรัฐศาสตร์ มักนำไปสู่การสร้างพันธมิตรทางยุทธศาสตร์ระหว่างประเทศที่มีผลประโยชน์ร่วมกันหรือเผชิญกับข้อกังวลด้านความปลอดภัยที่คล้ายคลึงกัน พันธมิตรเหล่านี้ อาจเป็นแบบทวิภาคีหรือพหุภาคี และก่อตั้งขึ้นเพื่อเพิ่มความมั่นคงและอิทธิพลของประเทศสมาชิก ตัวอย่าง ได้แก่ NATO (องค์การสนธิสัญญาป้องกันแอตแลนติกเหนือ : North Atlantic Treaty Organization) อาเซียน (สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ : Association of Southeast Asian Nations) หรือองค์การความร่วมมือเซี่ยงไฮ้ (the Shanghai Cooperation Organization) พันธมิตรเชิงยุทธศาสตร์มุ่งเสริมสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการทหารระหว่างประเทศสมาชิก

2.2.4 ข้อขัดแย้งและข้อกังวลด้านความปลอดภัย (Conflicts and Security Concerns)

พลวัตทางภูมิรัฐศาสตร์ยังสามารถก่อให้เกิดความขัดแย้งและความกังวลด้านความปลอดภัยที่คุกคามเสถียรภาพระหว่างประเทศ ข้อพิพาทเรื่องการอ้างสิทธิ์การครอบครองในดินแดน การเข้าถึงทรัพยากร ความแตกต่างทางอุดมการณ์ หรือการแข่งขัน เพื่อช่วงชิงอิทธิพลในระดับภูมิภาค อาจนำไปสู่ความตึงเครียดหรือแม้กระทั่งความขัดแย้งที่ขยายในวงกว้าง ข้อกังวลด้านความปลอดภัยเหล่านี้ อาจปรากฏเป็นภัยคุกคามที่ไม่ใช่ของรัฐ เช่น กลุ่มการก่อการร้าย การโจมตีทางไซเบอร์ (cyber-attacks) หรือองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ (transnational organized crime) ควบคู่ไปกับภัยคุกคามด้านความปลอดภัยแบบดั้งเดิม เช่น การบุกรุกที่ดินแดน (territorial invasions) หรือการเผชิญหน้าทางทหาร

2.2.5 การเปลี่ยนแปลงพลังอำนาจในระดับภูมิภาค (Regional Power Shifts)

พลวัตของอำนาจภายในภูมิภาคสามารถส่งผลกระทบต่อภูมิรัฐศาสตร์โลก และข้อกังวลด้านความปลอดภัย การเปลี่ยนแปลงอำนาจในระดับภูมิภาคสามารถส่งผลกระทบต่อความสมดุลของอำนาจทั่วโลก และอาจนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพันธมิตรและการจัดการด้านความมั่นคง ตัวอย่าง เช่น การผงาดขึ้นมาของจีนในฐานะมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ

และการทหารในภูมิภาคเอเชีย ได้นำไปสู่ความตึงเครียดและความกังวลที่เพิ่มสูงขึ้นระหว่างประเทศเพื่อนบ้านและมหาอำนาจในระดับโลก

2.2.6 ภัยคุกคามด้านความปลอดภัยที่ไม่ใช่รูปแบบดั้งเดิม (Non-traditional Security Threats)

นอกเหนือจากความขัดแย้งและภัยคุกคามด้านความปลอดภัยแบบเดิม ๆ แล้ว ข้อกังวลด้านความปลอดภัยแบบเดิม ๆ ก็ยังคงดูโดดเด่น (gained prominence) เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพทางภูมิอากาศ การระบาดใหญ่ของโรคติดต่อ (pandemic) การขาดแคลนทรัพยากรหรือการย้ายถิ่นฐาน ปัญหาเหล่านี้มีผลกระทบในระดับโลก การล่งล้ำพรมแดนของประเทศจึงจำเป็นต้องมีความร่วมมือระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ

การทำความเข้าใจพลวัตทางภูมิรัฐศาสตร์และข้อกังวลด้านความปลอดภัยเป็นเรื่องสำคัญสำหรับผู้กำหนดนโยบาย นักการทูต และองค์กรระหว่างประเทศในการคาดการณ์ความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้น ลดความเสี่ยง และส่งเสริมความร่วมมือ โดยเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการทูต การเจรจา และการวางแผนเชิงกลยุทธ์เพื่อรักษาเสถียรภาพ ปกป้องผลประโยชน์ของชาติ และส่งเสริมการแก้ไขข้อขัดแย้งอย่างสันติ

2.3 กลยุทธ์ทางการทูตในการรักษาความมั่นคงของชาติ

(Diplomatic Strategies in Ensuring National Security)

ยุทธศาสตร์ทางการทูตมีบทบาทสำคัญในการปกป้องความมั่นคงของชาติ การทูตเกี่ยวข้องกับการเจรจา การเป็นพันธมิตร และการเจรจาที่มุ่งแก้ไขข้อขัดแย้ง (Cull, 2008) ส่งเสริมความร่วมมือ และสะท้อนภาพผลประโยชน์ของประเทศในเวทีโลกด้วยการทูต ประเทศต่าง ๆ สามารถป้องกันการลุกลามของความขัดแย้ง (Wiseman, 2011) การสร้างความร่วมมือเพื่อการป้องกันซึ่งกันและกัน และสร้างช่องทางในการแก้ไขภาวะวิกฤติต่าง ๆ นักการทูตที่มีทักษะความเป็นผู้นำทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่ซับซ้อนโดยใช้เครื่องมือแบบ soft power (Nye, 2008) เช่น การแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และข้อตกลงระหว่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของประเทศโดยไม่ต้องใช้ปฏิบัติการทางทหาร (Melissen, 2005)

ยุทธศาสตร์ทางการทูต Kelley (2008) มีบทบาทสำคัญในการปกป้องความมั่นคงของชาติ โดยการส่งเสริมความสัมพันธ์อย่างสันติวิธี การแก้ไขข้อขัดแย้ง และการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านต่าง ๆ มีรายละเอียด ดังนี้

2.3.1 การมีส่วนร่วมระดับทวิภาคีและพหุภาคี (Bilateral and Multilateral Engagements)

ความพยายามทางการทูตมักเริ่มต้นด้วยการมีส่วนร่วมระดับทวิภาคีระหว่างประเทศต่าง ๆ การสร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นกับประเทศอื่น ๆ ผ่านช่องทางการทูตช่วยให้การประสานงานในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงได้ดี รวมถึงการมีส่วนร่วมในระดับพหุภาคี เช่น การเข้าร่วม

ในองค์กรระหว่างประเทศ การทำสนธิสัญญา และเวทีเสวนา ถือเป็นเวทีสำหรับประเทศต่าง ๆ ที่จะร่วมมือกันในวงกว้างมากขึ้น

2.3.2 การเจรจาและการทูต (Negotiation and Diplomacy)

การเจรจาทางการทูตเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ไขข้อขัดแย้งและป้องกันการบานปลายที่อาจกลายเป็นการคุกคามความมั่นคงของชาติ นักการทูตที่มีทักษะอำนวยความสะดวกในการเจรจาและไกล่เกลี่ยข้อพิพาท (mediate disputes) เพื่อค้นหาแนวทางแก้ไขที่ตกลงร่วมกัน ด้วยการมีส่วนร่วมในการสนทนาและทำความเข้าใจในมุมมองที่หลากหลาย นักการทูตสามารถบรรลุฉันทามติ (consensus) และหลีกเลี่ยงการใช้ปฏิบัติการทางทหาร

2.3.3 พันธมิตรและความมั่นคงโดยรวม (Alliances and Collective Security)

การเข้าร่วมเป็นพันธมิตรและข้อตกลงการป้องกัน ร่วมถือกันเป็นกลยุทธ์ทางการทูตที่สำคัญในการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ ข้อตกลงเหล่านี้รับประกันว่าประเทศต่าง ๆ จะรวมตัวกันต่อต้านภัยคุกคามร่วมกันและให้การสนับสนุนซึ่งกันและกันในช่วงวิกฤต ตัวอย่าง ได้แก่ NATO (องค์การสนธิสัญญาป้องกันแอตแลนติกเหนือ) และองค์การความมั่นคงระดับภูมิภาค เช่น อาเซียน (สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้)

2.3.4 การทูตทางเศรษฐกิจ (Economic Diplomacy)

ความมั่นคงของชาติมีความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ (economic stability) การทูตทางเศรษฐกิจจึงเกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์จากความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มความมั่นคงของชาติ การใช้นโยบายการค้า การลงทุน และการคว่ำบาตรอย่างมีกลยุทธ์ (sanctions policies strategically) ประเทศต่าง ๆ จะสามารถมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของรัฐอื่น ๆ และพัฒนาผลประโยชน์ด้านความมั่นคงของชาติได้

2.3.5 การทูตทางวัฒนธรรม (Cultural Diplomacy)

การส่งเสริมความเข้าใจทางวัฒนธรรมและการสร้างการแลกเปลี่ยนระหว่างประชาชน ประชาชนต่อประชาชนด้วยกัน (people-to-people exchanges) ถือเป็นกลยุทธ์ทางการทูตอีกประการหนึ่งในการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ การทูตทางวัฒนธรรมสร้างความปรารถนาดีและส่งเสริมการรับรู้เชิงบวกต่อประเทศชาติ ช่วยลดโอกาสที่จะเกิดความขัดแย้ง การแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม โครงการการศึกษา และการจัดกิจกรรมระดับนานาชาติส่งเสริมความปรารถนาดีและสร้างความสัมพันธ์ที่ตืออย่างยั่งยืน

2.3.6 ซอฟท์ เพาเวอร์ และการทูตสาธารณะ (Soft Power and Public Diplomacy)

Soft power หมายถึง ความสามารถของประเทศที่ทำงานผ่านการทูตในการโน้มน้าวผู้อื่นผ่านวิธีการที่ไม่บีบบังคับ เป็นวิธีการแบบนุ่มนวล เช่น วัฒนธรรม ค่านิยม และนโยบาย การทูตสาธารณะเกี่ยวข้องกับการถ่ายทอดค่านิยม แนวคิด และนโยบายของประเทศต่อสาธารณชนของต่างประเทศ กลยุทธ์เหล่านี้ช่วยกำหนดความคิดเห็นของประชาชน รวบรวมการสนับสนุน

และสร้างการรับรู้ในระดับสากล (create favorable international perceptions) ซึ่งส่งผลดีต่อความมั่นคงของชาติ

2.3.7 การทูตทางไซเบอร์ (Cyber Diplomacy)

เมื่อภัยคุกคามทางไซเบอร์แพร่หลายมากขึ้น การทูตทางไซเบอร์จึงมีบทบาทสำคัญต่อยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติ การทูตทางไซเบอร์เกี่ยวข้องกับการเจรจา ข้อตกลง และความร่วมมือที่มุ่งส่งเสริมบรรทัดฐานทางไซเบอร์ ป้องกันความขัดแย้งทางไซเบอร์ และการตอบสนองต่อภัยคุกคามทางไซเบอร์ร่วมกัน

2.3.8 การแบ่งปันทางสารสนเทศ (Intelligence Sharing)

ยุทธศาสตร์ทางการทูตยังมุ่งเน้นไปที่เรื่องการข่าวหรือการแบ่งปันข่าวกรองและความร่วมมือระหว่างประเทศต่าง ๆ เพื่อต่อต้านกับการก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ และภัยคุกคามความมั่นคงอื่น ๆ การแบ่งปันทางสารสนเทศ เช่น ข่าวกรองที่เกี่ยวข้องช่วยอำนวยความสะดวกในการเผชิญหน้ากับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่สอดคล้องกันและเสริมสร้างมาตรการความมั่นคงของชาติ

สิ่งสำคัญที่ควรทราบก็คือ กลยุทธ์ทางการทูตอาจแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับความท้าทายด้านความมั่นคงแห่งชาติที่เป็นเอกลักษณ์ของประเทศนั้น ๆ พลวัตของภูมิภาค (regional dynamics) และการพิจารณาทางภูมิรัฐศาสตร์ (geopolitical considerations) ดังนั้น แต่ละประเทศอาจใช้แนวทางที่ได้รับการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมเพื่อรองรับความมั่นคงของชาติ

2.4 บทบาทของพันธมิตรและข้อตกลงทางการเมือง

(Role of Political Alliances and Agreements)

พันธมิตรและข้อตกลงทางการเมืองเป็นเครื่องมือในการกำหนดสถาปัตยกรรมความมั่นคงของประเทศ (Smith, 2023) (nation's security architecture) บทบาทของพันธมิตร เช่น สนธิสัญญาทางทหารหรือสนธิสัญญาการป้องกันร่วมกัน ให้ความรู้ที่ปลอดภัยผ่านมาตรการป้องกันโดยรวม พันธมิตรเหล่านี้สนับสนุน (Johnson, 2020) การป้องปรามผู้ที่อาจเป็นปฏิปักษ์ และแสดงถึงความมุ่งมั่นที่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกันในยามวิกฤติ (Johnson, 2020) นอกจากนี้ ข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการเจรจาลดอาวุธ การไม่แพร่ขยายหรือสะสมอาวุธ การค้า และสิทธิมนุษยชน ต่างก็มีส่วนช่วยสร้างเสถียรภาพและความมั่นคงของประเทศโดยการกำหนดมาตรฐานร่วมกันและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างรัฐต่าง ๆ (Brown, 2022)

บทบาทของพันธมิตรและข้อตกลงทางการเมืองมีหลายแง่มุม (multifaceted) และมีความสำคัญอย่างยิ่งในขอบเขตของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและการเมืองภายในประเทศ พันธมิตรและข้อตกลงเหล่านี้มีวัตถุประสงค์หลายประการ ตั้งแต่การรักษาความปลอดภัยและการป้องกัน ไปจนถึงการส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (Anderson (2019) และการส่งเสริมความสัมพันธ์ทางการทูต มีรายละเอียดประกอบด้วย

2.4.1 การรักษาความปลอดภัยและการป้องกัน (Security and Defense)

พันธมิตรทางการเมืองมักเกี่ยวข้องกับความมุ่งมั่นด้านความปลอดภัยและการป้องกันระหว่างประเทศ ข้อตกลงเหล่านี้อาจอยู่ในรูปแบบของสนธิสัญญาป้องกันซึ่งกันและกัน (mutual defense pacts) ซึ่งประเทศต่าง ๆ ให้คำมั่นว่าจะสนับสนุนซึ่งกันและกันในกรณีที่เกิดการโจมตี ตัวอย่าง ได้แก่ NATO (องค์การสนธิสัญญาป้องกันแอตแลนติกเหนือ) และสนธิสัญญาการป้องกันร่วมกันระหว่างประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ผ่านทางอาเซียน (สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้)

2.4.2 อิทธิพลทางภูมิรัฐศาสตร์ (Geopolitical Influence)

พันธมิตรมีบทบาทสำคัญในการกำหนดภูมิทัศน์ทางภูมิรัฐศาสตร์ (shaping geopolitical landscapes) พวกเขาสามารถเพิ่มอิทธิพลและอำนาจของประเทศได้โดยการสร้างพันธมิตรหรือหุ้นส่วนที่ขยายน้ำหนักทางการทูตในกิจการระดับโลก ตัวอย่างเช่น ความสัมพันธ์ระหว่างมหาอำนาจสำคัญ ๆ เช่น สหรัฐอเมริกา รัสเซีย จีน และสหภาพยุโรป ส่งผลกระทบต่อภูมิรัฐศาสตร์โลก

2.4.3 ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (Economic Cooperation)

พันธมิตรทางการเมืองมักจะนำไปสู่ข้อตกลงทางเศรษฐกิจที่มุ่งส่งเสริมทางการค้า การลงทุน และการเติบโตทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิก ตัวอย่าง ได้แก่ ข้อตกลงการค้าเสรี (FTA) เช่น NAFTA (ข้อตกลงการค้าเสรีอเมริกาเหนือ) ซึ่งปัจจุบันถูกแทนที่ด้วย United States-Mexico-Canada Agreement : USMCA (ข้อตกลงของสหรัฐอเมริกา-เม็กซิโก-แคนาดา) เป็นข้อตกลงที่ครอบคลุมและก้าวหน้าสำหรับหุ้นส่วนในภาคพื้นแปซิฟิก (Comprehensive and Progressive Agreement for Trans-Pacific Partnership : CPTPP)

2.4.4 ความสัมพันธ์ทางการทูตและการแก้ไขข้อขัดแย้ง (Diplomatic Relations and Conflict Resolution)

พันธมิตรและข้อตกลงยังทำหน้าที่เป็นเวทีสำหรับการมีส่วนร่วมทางการทูตและการแก้ไขข้อขัดแย้งต่าง ๆ เป็นช่องทางสำหรับการเจรจา ช่วยแก้ไขข้อพิพาทหรือข้อขัดแย้งระหว่างประเทศสมาชิกอย่างสันติ องค์กรต่าง ๆ เช่น องค์การสหประชาชาติและองค์กรระดับภูมิภาคมักจะอำนวยความสะดวกในการอภิปราย (discussions) ดังกล่าว

2.4.5 การแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมและสังคม (Cultural and Social Exchange)

มีบางพันธมิตรนิยมส่งเสริมโครงการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมและสังคม ส่งเสริมความเข้าใจและความร่วมมือกันระหว่างประเทศสมาชิก โครงการริเริ่มเหล่านี้อาจรวมถึงการแลกเปลี่ยนทางการศึกษา กิจกรรมศิลปะและวัฒนธรรมและข้อตกลงด้านการท่องเที่ยว เช่น ประเทศไทยมีการแลกเปลี่ยนกิจกรรมศิลปะโดยเด็กไทยร่วมส่งประกวดบทประพันธ์ “ไฮกุ” กับประเทศญี่ปุ่น และการแลกเปลี่ยนทางการศึกษาระหว่างประเทศจีนกับประเทศไทย เป็นต้น

2.5 สรุปท้ายบท (Summary)

ในภาพรวม ยุทธศาสตร์ทางการทูตมีบทบาทสำคัญในการรับประกันความมั่นคงของชาติ โดยการส่งเสริมความสัมพันธ์อย่างสันติวิธี การแก้ไขข้อขัดแย้ง และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศต่าง ๆ กลยุทธ์เหล่านี้ เป็นช่องทางสำหรับการเจรจา ความร่วมมือ และการประสานงาน ซึ่งจะช่วยลดโอกาสที่จะเกิดความขัดแย้งด้วยการใช้อาวุธเข้าทำห้ำหั่นกัน และมีส่วนทำให้เกิดเสถียรภาพในระดับโลก

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของพลวัตทางภูมิรัฐศาสตร์ ยุทธศาสตร์ทางการทูต และบทบาทของพันธมิตรและข้อตกลงร่วมกัน ถือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้กำหนดนโยบายและผู้นำ ในการกำหนดนโยบายที่ครอบคลุมความมั่นคงแห่งชาติ การปรับให้เกิดความสมดุลในองค์ประกอบเหล่านี้ย่อมมีประสิทธิภาพจะช่วยเพิ่มความสามารถของประเทศในการนำทางภูมิทัศน์ของโลกที่ซับซ้อนและจัดการกับความท้าทายด้านความปลอดภัยที่มีการพัฒนาขึ้นอยู่ตลอดเวลา

2.6 คำถามทบทวน (Review Questions)

- 2.6.1 พลวัตทางภูมิรัฐศาสตร์หมายถึงอะไร มีความสำคัญอย่างไร
- 2.6.2 ความร่วมมือทางเศรษฐกิจและความสัมพันธ์ทางการทูตเกี่ยวข้องกันอย่างไร จงอธิบาย
- 2.6.3 การแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมและสังคม ทำได้อย่างไรบ้าง ยกตัวอย่างประกอบ
- 2.6.4 บทบาทของพันธมิตรและข้อตกลงทางการเมืองมีอะไรบ้าง จงอธิบาย
- 2.6.5 การทูตทางไซเบอร์ สำคัญอย่างไร มีความสัมพันธ์กับการแบ่งปันทางสารสนเทศระหว่างประเทศอย่างไรบ้าง
- 2.6.6 การแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอย่างไรบ้าง จงอธิบาย

2.7 เอกสารอ้างอิง (References)

- Ahmed, M. N. (2019). The Nexus between Economic Policies and National Security: A Multidimensional Analysis. *Security Studies Journal*, 6(1), 45-60.
- Anderson, G. H. (2019). *Political Alliances and their Varied Objectives: From Security Maintenance to Economic Cooperation*. Publisher.
- Brown, E. F. (2022). *Political Agreements in Ensuring Stability and Cooperation Among Nations*. Publisher.
- Buzan, B., & Wæver, O. (2018). "Regions and Powers: The Structure of International Security." Cambridge University Press.
- Garcia, R., & Khan, A. (2021). Political Decisions and Global Trade: Implications for National Security Strategies. *Diplomatic Studies Quarterly*, 9(4), 180-197.
- Johnson, R. B. (2020). *The Significance of Political Alliances: Enhancing National Security and Cooperation*. Publisher.

- Jones, M. P. (2018). Geopolitics and the Evolution of International Trade Routes. *Journal of Global Economics*, 5(3), 134-149.
- Kim, H. J., & Chen, L. (2023). Trade Wars and National Security: Understanding the Linkages. *International Affairs Review*, 17(2), 76-91.
- Marshall, T. (2015). Prisoners of Geography: Ten Maps That Tell You Everything You Need to Know About Global Politics.
- Mearsheimer, J. (2001). *The Tragedy of Great Power Politics*.
- Moisi, D. (2009). *The Geopolitics of Emotion: How Cultures of Fear, Humiliation, and Hope are Reshaping the World*.
- Patel, S. K. (2020). The Role of Cultural Interactions in Shaping International Relations: A Historical Perspective. *International Studies Perspectives*, 9(2), 55-68.
- Smith, J. A. (2023). *Role of Political Alliances and Agreements in National Security Architecture*. Publisher.
- Williams, C. D. (2018). *Multifaceted Nature of Political Alliances and Agreements: Implications for International Relations*. Publisher.

แผนบริหารการสอน บทที่ 3

หัวข้อ/สาระสำคัญ

1. ความนำ
2. การพึ่งพาซึ่งกันและกันทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของชาติ
3. สงครามทางการค้า ภาษีศุลกากร และผลกระทบต่อความมั่นคง
4. เทคโนโลยีและการค้า : การสร้างสมดุลด้านความปลอดภัยและนวัตกรรม
5. สรุปท้ายบท
6. คำถามทบทวน

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ผู้เรียนอธิบายถึงการพึ่งพาซึ่งกันและกันทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของชาติได้
2. ผู้เรียนยกตัวอย่างสงครามทางการค้า ภาษีศุลกากร และผลกระทบต่อความมั่นคงได้
3. อธิบายและยกตัวอย่างเกี่ยวกับเทคโนโลยีและการค้าได้
4. ระบุแนวทางสร้างสมดุลด้านความปลอดภัยและนวัตกรรมทางการค้าได้

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน
2. ศึกษาเอกสารประกอบการเรียนที่จัดเตรียมให้
3. ให้ผู้เรียนค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เช่น จากสื่อ สิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น
4. นักศึกษาแบ่งกลุ่มทำกิจกรรมโดยผู้สอนมอบหมายหัวข้อให้ศึกษา ค้นคว้า นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
5. ผู้สอนใช้คำถามที่มีความหมายเพื่อกระตุ้นการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งในอดีตและปัจจุบัน
6. นักศึกษาทำแบบฝึกหัดทบทวนท้ายบท

สื่อการเรียนการสอน

1. เอกสารประกอบการเรียนการสอนรายวิชา
2. เพาเวอร์ พอยท์ (power point)
3. เอกสารแนะนำเพื่อศึกษาเพิ่มเติม
4. สื่อสิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต (internet) โทรทัศน์ วีดิทัศน์
5. แบบฝึกหัดทบทวนท้ายบทเรียน

การวัดผล/ประเมินผล

1. ความตั้งใจ การมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการเรียนการสอน
2. ความรับผิดชอบต่องานที่มอบหมาย งานกลุ่ม /งานเดี่ยว
3. การแสดงความคิดเห็น การนำเสนอผลงาน
4. การตรวจแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน
5. การเข้าชั้นเรียนและส่งงานตรงเวลา

บทที่ 3

การบริหารการค้าและความมั่นคงของประเทศ (Trade Governance and National Security)

3.1 ความนำ (Introduction)

การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันทางเศรษฐกิจ หมายถึง การพึ่งพาซึ่งกันและกันในด้านการค้า การลงทุน และทรัพยากร แม้ว่าจะส่งเสริมความร่วมมือและผลประโยชน์ร่วมกัน แต่ก็ยังก่อให้เกิดช่องโหว่ (vulnerabilities) ได้ด้วย ความมั่นคงของชาติอาจได้รับอิทธิพลจากความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ การหยุดชะงักในวิกฤตทางการค้าหรือเศรษฐกิจในประเทศที่เชื่อมโยงถึงกัน อาจส่งผลกระทบต่อข้ามพรมแดน ถึงขั้นส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของประเทศ ความท้าทายอยู่ที่การสร้างสมดุลระหว่างข้อดีของการพึ่งพาซึ่งกันและกันทางเศรษฐกิจกับการป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น เพื่อให้มั่นใจได้ว่าความร่วมมือทางเศรษฐกิจจะไม่กระทบต่อผลประโยชน์ด้านความมั่นคงของประเทศ

3.2 การพึ่งพาซึ่งกันและกันทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของชาติ (Economic Interdependence and National Security)

การพึ่งพากันและกันทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของชาติ เป็นการสำรวจความสัมพันธ์ที่ซับซ้อน (the intricate relationship) ระหว่างความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของประเทศกับการพิจารณาความปลอดภัยซึ่งเกี่ยวข้องกับแนวคิดที่ว่า ความเป็นอยู่ที่ดีทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศนั้น มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดกับความสามารถในการปกป้องผลประโยชน์ด้านความมั่นคงของชาติ มีรายละเอียด ดังนี้

3.2.1 การพึ่งพาซึ่งกันและกันทางเศรษฐกิจ (Economic Interdependence)

3.2.1.1 โลกาภิวัตน์ (Globalization) ทำให้ประเทศต่าง ๆ เชื่อมโยงถึงกันมากขึ้นผ่านระบบทางการค้า การลงทุน และระบบทางการเงิน โลกาภิวัตน์นี้ส่งเสริมการพึ่งพาซึ่งกันและกันทางเศรษฐกิจ กล่าวคือ ความเจริญรุ่งเรืองของประเทศหนึ่งเชื่อมโยงกับอีกประเทศหนึ่ง รวมถึงประเทศอื่น ๆ

3.2.1.2 ความสัมพันธ์ทางการค้า (Trade Relations) ประเทศต่าง ๆ ที่พึ่งพาการนำเข้าและส่งออก ทำให้เกิดการพึ่งพาด้านสินค้า ทรัพยากร และตลาด แต่ถ้าเกิดการหยุดชะงักในห่วงโซ่อุปทานเหล่านี้ อาจส่งผลกระทบต่อในวงกว้างได้

3.2.1.3 ความเชื่อมโยงทางการเงิน (Financial Interconnectedness) ระบบการเงินทั่วโลกมีการบูรณาการในระดับสูง เหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศหนึ่ง สามารถส่งผลกระทบต่อเนื่องต่อประเทศอื่น ๆ ผ่านทางตลาดการเงิน สกุลเงิน และการลงทุน

3.2.2 ผลกระทบด้านความมั่นคงแห่งชาติ (National Security Implications)

3.2.2.1 ช่องโหว่ (Vulnerabilities) การพึ่งพาทางด้านสินค้าหรือทรัพยากรที่จำเป็นมากเกินไปในบางประเทศ อาจทำให้เกิดช่องโหว่ได้ ตัวอย่าง เช่น การพึ่งพาซัพพลายเออร์เพียงรายเดียว (a single supplier) สำหรับเทคโนโลยีหรือพลังงานที่สำคัญอาจเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของชาติหากอุปทานนั้นเกิดหยุดชะงักลง (disrupted)

3.2.2.2 ภัยคุกคามความปลอดภัยทางไซเบอร์ (Cybersecurity Threats) ระบบดิจิทัล (digital) ที่เชื่อมต่อระหว่างกันมีความเสี่ยงต่อการโจมตีทางไซเบอร์ ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ ระบบการเงิน และการป้องกันประเทศได้

3.2.2.3 การแข่งขันทางภูมิยุทธศาสตร์ (Geostrategic Competition) การพึ่งพาซึ่งกันและกันทางเศรษฐกิจสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการแข่งขันทางภูมิรัฐศาสตร์ (geopolitical rivalries) ได้ ประเทศต่าง ๆ อาจใช้มาตรการทางเศรษฐกิจ เช่น การคว่ำบาตรหรือข้อจำกัดทางการค้า เป็นส่วนหนึ่งของกลยุทธ์ด้านความปลอดภัย

3.2.3 การลดความเสี่ยงและการรักษาสมดุลของผลประโยชน์ (Mitigating Risks and Balancing Interests)

3.2.3.1 การกระจายความหลากหลาย (Diversification) ประเทศต่าง ๆ มุ่งหวังที่จะกระจายคู่ค้าและห่วงโซ่อุปทานของตนเพื่อลดการพึ่งพาเพียงแหล่งเดียว (single source)

3.2.3.2 การลงทุนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Investments) การลงทุนตามศักยภาพภายในประเทศ นวัตกรรมทางเทคโนโลยี และโครงสร้างพื้นฐานภายใน ช่วยเพิ่มการพึ่งพาตนเองและความยืดหยุ่นในการต้านทานการหยุดชะงักจากภายนอก (external disruptions)

3.2.3.3 ความร่วมมือพหุภาคี (Multilateral Cooperation) ความพยายามร่วมกันระหว่างประเทศผ่านองค์กรหรือพันธมิตรระหว่างประเทศ สามารถลดความเสี่ยงและส่งเสริมความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจที่เป็นประโยชน์ร่วมกัน

3.2.4 กรณีศึกษาและตัวอย่าง (Case Studies and Examples)

3.2.4.1 ความสัมพันธ์จีน-อเมริกัน (Sino-American Relations) ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจที่ซับซ้อนระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีน เน้นย้ำว่าการพึ่งพาซึ่งกันและกันทางเศรษฐกิจและความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์สามารถอยู่ ร่วมกัน (coexist) ได้อย่างไร

3.2.4.2 ความมั่นคงด้านพลังงาน (Energy Security) ประเทศที่ต้องพึ่งพาทรัพยากรพลังงานเฉพาะ เช่น น้ำมัน อาจเผชิญกับความท้าทายด้านความปลอดภัย หากทรัพยากรเหล่านั้นถูกควบคุมโดยซัพพลายเออร์ (suppliers) ในจำนวนที่จำกัด

3.2.4.3 วิกฤตสุขภาพระดับโลก (Global Health Crises) เหตุการณ์เช่นโรคระบาดสามารถเปิดเผยความเปราะบางในห่วงโซ่อุปทานทั่วโลก และเน้นย้ำถึงความสำคัญของการจัดหาอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่สำคัญ

3.3 สงครามทางการค้า ภาษีศุลกากร และผลกระทบต่อความมั่นคง (Trade Wars, Tariffs, and Their Impact on Security)

สงครามทางการค้าและภาษีศุลกากร เป็นกลยุทธ์ทางเศรษฐกิจที่ประเทศต่าง ๆ นิยมใช้ ซึ่งอาจส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อความมั่นคงของชาติได้ ข้อพิพาทเกี่ยวกับนโยบายการค้า การจัดเก็บภาษี หรือข้อจำกัดทางการค้าอาจเพิ่มความตึงเครียดระหว่างประเทศต่าง ๆ การกระทำดังกล่าวอาจนำไปสู่มาตรการตอบโต้ ขัดขวางห่วงโซ่อุปทานทั่วโลก (disrupting global supply chains) และส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจขึ้นได้ สิ่งเหล่านี้อาจทำให้ความสัมพันธ์ทางการทูตเกิดความตึงเครียด และอาจขยายไปสู่ขอบเขตอื่น ๆ รวมถึงความมั่นคงและการป้องกันประเทศ (Baldwin & Evenett, 2009) ดังนั้น การจัดการข้อพิพาททางการค้าและภาษีอย่างมีประสิทธิภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญในการป้องกันผลกระทบด้านความปลอดภัยในวงกว้างและมีผลต่อการรักษาเสถียรภาพและความมั่นคงภายใน

3.3.1 สงครามทางการค้าและผลกระทบ (Trade Wars and Their Impact)

สงครามทางการค้า หมายถึง ความขัดแย้งระหว่างประเทศต่าง ๆ ที่เรียกเก็บภาษี หรือข้อจำกัดอื่น ๆ ในการนำเข้าและส่งออกของกันและกัน สาเหตุนี้อาจเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น ความไม่สมดุลทางการค้า ข้อพิพาทเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา (disputes over intellectual property) หรือผลประโยชน์ในเชิงกลยุทธ์ทางเศรษฐกิจ ความขัดแย้งเหล่านี้มีผลกระทบหลายประการ ดังนี้

3.3.1.1 ผลกระทบทางเศรษฐกิจ (Economic Impacts) สงครามการค้าอาจทำให้ผู้บริโภคมีต้นทุนเพิ่มขึ้น เนื่องจากราคาสินค้านำเข้าที่สูงขึ้น สิ่งนี้อาจส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมที่ต้องพึ่งพาห่วงโซ่อุปทานทั่วโลก ซึ่งอาจนำไปสู่การสูญเสียงาน ตกงาน หรือความสามารถในการแข่งขันลดลง

3.3.1.2 การเชื่อมโยงกันทั่วโลก (Global Interconnectedness) สถานการณ์ของโลกที่เชื่อมโยงถึงกันในปัจจุบัน สงครามการค้าสามารถขัดขวางห่วงโซ่อุปทานทั่วโลกได้ สามารถส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมในหลายประเทศ จนนำไปสู่ความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจและความผันผวนของตลาด

3.3.1.3 ความสัมพันธ์ทางการเมือง (Political Relations) สงครามทางการค้า อาจทำให้ความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างประเทศตึงเครียดได้ ส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพและความร่วมมือทางภูมิรัฐศาสตร์ในวงกว้าง (broader geopolitical stability and cooperation)

3.3.2 ภาษีศุลกากร (Tariffs)

ภาษีศุลกากร คือ ภาษีที่รัฐบาลกำหนดสำหรับสินค้านำเข้า ใช้เพื่อปกป้องอุตสาหกรรมในประเทศหรือเพื่อตอบโต้ต่อแนวทางปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม ผลกระทบของภาษี มีดังนี้

3.3.2.1 ต้นทุนที่สูงขึ้น (Cost Increase) การขึ้นภาษีศุลกากร ทำให้สินค้านำเข้ามีราคาสูงขึ้น ผู้บริโภคต้องซื้อสินค้าราคาแพงขึ้น สิ่งเหล่านี้ส่งผลต่อกำลังซื้อและอาจนำไปสู่แรงกดดันต่อภาวะเงินเฟ้อได้

3.3.2.2 การบิดเบือนทางการค้า (Trade Distortion) ภาษีศุลกากรสามารถบิดเบือนรูปแบบการค้าโลก โดยหันมาสนับสนุนอุตสาหกรรมภายในประเทศ ซึ่งอาจส่งผลเสียต่อความสัมพันธ์และข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ

3.3.2.3 ผลที่ตามมาทางเศรษฐกิจ (Economic Consequences) อัตราภาษีที่สูงขึ้นอาจส่งผลให้ปริมาณทางการค้าลดลง ส่งผลกระทบต่อภาคเติบโตทางเศรษฐกิจ และอาจนำไปสู่มาตรการตอบโต้ของประเทศอื่น ๆ

3.3.3 ผลกระทบด้านภาษีต่อการรักษาความปลอดภัย (Tariffs Impact on Security)

ผลกระทบของสงครามทางการค้าและภาษีศุลกากรต่อความมั่นคง มีมากกว่าผลกระทบทางเศรษฐกิจ ดังนี้

3.3.3.1 ความมั่นคงแห่งชาติ (National Security) การพึ่งพาการนำเข้าสินค้าบางอย่างหรือการหยุดชะงักในห่วงโซ่อุปทานทั่วโลก อันเนื่องมาจากความขัดแย้งทางการค้าสามารถคุกคามอุตสาหกรรมเชิงกลยุทธ์ของประเทศ และส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ

3.3.3.2 เสถียรภาพทางภูมิรัฐศาสตร์ (Geopolitical Stability) ข้อพิพาททางการค้าอาจทำให้ความสัมพันธ์ทางการทูตตึงเครียดได้ ความตึงเครียดนี้อาจทวีความรุนแรงและส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางภูมิรัฐศาสตร์ในวงกว้าง

3.3.3.3 ความร่วมมือระดับโลก (Global Cooperation) ความขัดแย้งทางการค้าที่เพิ่มขึ้น สามารถขัดขวางความร่วมมือระหว่างประเทศในประเด็นด้านความปลอดภัยที่สำคัญ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อความพยายามร่วมกันในการจัดการกับความท้าทายในระดับโลก

3.4 เทคโนโลยีและการค้า : การสร้างสมดุลด้านความปลอดภัยและนวัตกรรม

(Technology and Trade : Balancing Security and Innovation)

จุดที่ซับซ้อนของเทคโนโลยีและการค้า ทำให้เกิดความสมดุลที่ละเอียดอ่อนระหว่างการส่งเสริมนวัตกรรมและการรับรองความปลอดภัย ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีจะช่วยขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจ แต่ขณะเดียวกันก็อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านความปลอดภัย เช่น ภัยคุกคามทางไซเบอร์ (cyber threats) การโจรกรรมทรัพย์สินทางปัญญา (intellectual property theft) และช่องโหว่ในโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ การสร้างความสมดุลระหว่างการยอมรับนวัตกรรมทางเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการใช้มาตรการเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นถือเป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญ กฎระเบียบต่าง ๆ โพรโตคอล (protocols) ความปลอดภัยทางไซเบอร์ และความร่วมมือระหว่างประเทศมีบทบาทสำคัญในการลดความเสี่ยงเหล่านี้โดยไม่ขัดขวางหรือสกัดกั้นนวัตกรรมทางเทคโนโลยี (World Economic Forum, 2018)

3.4.1 เทคโนโลยีทางการค้า (Technology in Trade)

3.4.1.1 การเชื่อมต่อทั่วโลก (Global Connectivity) เทคโนโลยีการเชื่อมต่อทั่วโลกได้ปฏิวัติการค้าโลก โดยช่วยให้การสื่อสารเร็วขึ้น โลจิสติกส์ที่มีประสิทธิภาพ (efficient logistics) และการเชื่อมต่อที่ขยายวงกว้างขึ้นท่ามกลางตลาดโลก ช่วยให้การไหลเวียนของสินค้าและบริการข้ามพรมแดนเป็นไปอย่างรวดเร็ว

3.4.1.2 อีคอมเมิร์ซ (E-commerce) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้เอื้อต่อการเติบโตของอีคอมเมิร์ซ ซึ่งเป็นช่องทางใหม่สำหรับการค้า แพลตฟอร์มออนไลน์ (Online platforms) ได้ขยายขอบเขตการเข้าถึงตลาด ทำให้ธุรกิจต่าง ๆ สามารถมีส่วนร่วมในการค้าระหว่างประเทศได้สะดวกมากยิ่งขึ้น

3.4.2 การรักษาสมดุลด้านความปลอดภัย (Balancing Security)

3.4.2.1 การคำนึงด้านความปลอดภัยทางไซเบอร์ (Cybersecurity Concerns) การพึ่งพาเทคโนโลยีทางการค้าที่เพิ่มขึ้น ทำให้เกิดความเสียด้านความปลอดภัยทางไซเบอร์ภัยคุกคามเหล่านี้ ได้แก่ การละเมิดข้อมูล การจารกรรมทางไซเบอร์ (cyber-espionage) และการโจมตีของแรนซัมแวร์ (ransomware attacks) ก่อให้เกิดความท้าทายที่สำคัญในการรักษาความปลอดภัยในสภาพแวดล้อมทางการค้า

3.4.2.2 มาตรการกำกับดูแล (Regulatory Measures) รัฐบาลบังคับใช้กฎระเบียบเพื่อสร้างสมดุลระหว่างนวัตกรรมและความปลอดภัย โดยมีเป้าหมายเพื่อปกป้องความเป็นส่วนตัวของข้อมูล ปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา และการรับประกันแนวทางปฏิบัติทางการค้าที่เป็นธรรมภายใต้ขอบเขตดิจิทัล (digital realm)

3.4.3 นวัตกรรมด้านการค้า (Innovation in Trade)

3.4.3.1 เทคโนโลยีเกิดใหม่ (Emerging Technologies) ได้แก่ ความก้าวหน้าในด้านปัญญาประดิษฐ์ (artificial intelligence) บล็อกเชน (blockchain) และอินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง (Internet of Things : IoT) เทคโนโลยีเหล่านี้กำลังเปลี่ยนแปลงกระบวนการทางการค้า เพิ่มประสิทธิภาพของห่วงโซ่อุปทาน และลดต้นทุนการทำธุรกรรม (reducing transaction costs)

3.4.3.2 นวัตกรรมที่พลิกโฉม (Disruptive Innovations) เทคโนโลยีที่เป็นนวัตกรรมสามารถขัดขวางรูปแบบการค้าแบบดั้งเดิม สร้างการเปลี่ยนแปลงของตลาดใหม่ ๆ และการปรับโฉมหน้าทางอุตสาหกรรม การปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเติบโตที่ยั่งยืน (sustainable growth)

3.5 สรุปท้ายบท (Summary)

ความสัมพันธ์ระหว่างการพึ่งพาซึ่งกันและกันทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของชาตินั้น มีหลากหลายแง่มุมและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ประเทศต่าง ๆ จะต้องสำรวจภูมิทัศน์เหล่านี้ ด้วยการสร้างสมดุลระหว่างการเก็บเกี่ยวผลประโยชน์จากการเชื่อมโยงถึงกัน และการป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นต่อความมั่นคงและอธิปไตยของประเทศ ดังนั้น การวางแผนเชิงกลยุทธ์ความร่วมมือและความสามารถในการปรับตัว มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการกับพลวัตที่ซับซ้อนเหล่านี้ ดังนั้น การทำความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนระหว่างการจัดการทางการค้าและความมั่นคงของชาติจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้กำหนดนโยบาย (Kugelman & Shapiro, 2019) โดยเกี่ยวข้องกับการนำทาง การบริหารจัดการ การพึ่งพาซึ่งกันและกันทางเศรษฐกิจ การบรรเทาผลกระทบจากความขัดแย้งทางการค้า และการควบคุมประโยชน์ของเทคโนโลยี ในขณะเดียวกันก็ทำให้มั่นใจได้ว่ามีมาตรการรักษาความปลอดภัย เพื่อป้องกันภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้นได้ การบรรลุความสมดุลนี้จักเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของชาติในภูมิทัศน์โลก (National security in the global landscape) ที่ติดต่อเชื่อมโยงถึงกันอย่างมีประสิทธิภาพ

3.6 คำถามทบทวน (Review Questions)

3.6.1 การพึ่งพาซึ่งกันและกันทางเศรษฐกิจมีผลต่อความมั่นคงระหว่างประเทศอย่างไร
จงอธิบาย พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

3.6.2 การพึ่งพาซึ่งกันและกันทางเศรษฐกิจ ครอบคลุมในประเด็นใดบ้าง อธิบาย

3.6.3 จงระบุข้อดีและข้อเสียของเทคโนโลยีสมัยใหม่ว่ามีอะไรบ้าง และจะป้องกันภัยคุกคามอันเนื่องมาจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้อย่างไร

3.6.4 ผลกระทบด้านภาษีต่อการรักษาความปลอดภัยของประเทศ ได้แก่อะไรบ้าง อธิบาย

3.6.5 อีคอมเมิร์ซ คืออะไร มีบทบาทต่อการค้าระหว่างประเทศอย่างไรบ้าง

3.6.6 ภาษีศุลกากร คืออะไร ส่งผลต่อความมั่นคงของชาติอย่างไรบ้าง

3.7 เอกสารอ้างอิง (References)

- Baldwin, R. E., & Evenett, S. J. (2009). Introduction. In *The collapse of global trade, murky protectionism, and the crisis: Recommendations for the G20* (pp. 1-8). CEPR Press
- Crosby, A. W. (2004). *Ecological Imperialism: The Biological Expansion of Europe, 900-1900*. Cambridge University Press.

- Kugelman, M., & Shapiro, N. (Eds.). (2019). *The Globalization of Security: State Power, Security Provisioning, and Legitimate Authority*. Oxford University Press.
- Lowe, P., & Dockrill, M. (2012). *The Mirage of Power: British Foreign Policy 1902-14*. Routledge.
- Stiglitz, J. E. (2003). *Globalization and Its Discontents*. W. W. Norton & Company.
- World Economic Forum. (2018). *The Global Risks Report 2018*. Retrieved from <https://www.weforum.org/reports/the-global-risks-report-2018>

แผนบริหารการสอน บทที่ 4

หัวข้อ/สาระสำคัญ

1. ความนำ
2. ความยืดหยุ่นทางสังคมและความมั่นคงของชาติ
3. การทูตทางวัฒนธรรมและ ซอฟท์ เพาเวอร์ ในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
4. การย้ายถิ่น อัตลักษณ์ และความท้าทายด้านความมั่นคง
5. สรุปท้ายบท
6. คำถามทบทวน

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. อภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความยืดหยุ่นทางสังคมที่มีผลต่อความมั่นคงของชาติได้
2. ระบุตัวอย่าง ซอฟท์ เพาเวอร์ ทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้
3. อภิปรายความท้าทายด้านความมั่นคงที่มีผลมาจากการย้ายถิ่น อัตลักษณ์ของชาติได้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้
2. ศึกษาเอกสารประกอบการเรียนที่จัดเตรียมให้
3. ให้ผู้เรียนค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เช่น จากสื่อ สิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น
4. นักศึกษาแบ่งกลุ่มทำกิจกรรมโดยผู้สอนมอบหมายหัวข้อให้ศึกษา ค้นคว้า นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
5. ผู้สอนใช้คำถามที่มีความหมายเพื่อกระตุ้นการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งในอดีตและปัจจุบัน
6. นักศึกษาทำแบบฝึกหัดทบทวนท้ายบท

สื่อการเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการเรียนการสอนรายวิชา
2. เพาเวอร์ พอยท์ (power point)
3. เอกสารแนะนำเพื่อศึกษาเพิ่มเติม
4. สื่อสิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต (internet) โทรทัศน์ วีดิทัศน์
5. แบบฝึกหัดทบทวนท้ายบทเรียน
6. ลูกเต๋ายักษ์ใช้โยนเพื่อเลือกเสียงทายหัวข้อที่นำมาอภิปราย (ผู้สอนประดิษฐ์เอง)

การวัดผล/ประเมินผล

1. ความตั้งใจ การมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการเรียนรู้
2. ความรับผิดชอบต่องานที่มอบหมาย งานกลุ่ม /งานเดี่ยว
3. การแสดงความคิดเห็น การนำเสนอผลงาน
4. การตรวจแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน
5. การส่งงาน การนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

บทที่ 4

มิติทางสังคมและวัฒนธรรมของความมั่นคงภายในประเทศ (Social Dimensions and Culture of National Security)

4.1 ความนำ (Introduction)

ความยืดหยุ่นทางสังคมครอบคลุมหลากหลายมิติซึ่งเกี่ยวข้องกับความมั่นคงภายในประเทศ ที่นอกจากการต้านทานและฟื้นตัวจากการรบกวนหรือภัยคุกคามที่สำคัญแล้ว การคำนึงถึงบริบทของความมั่นคงแห่งชาติ ยังเกี่ยวข้องกับมาตรการที่ใช้เพื่อปกป้องและเสริมสร้างความเข้มแข็งของประเทศจากความเสี่ยงต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก ซึ่งอาจเชื่อมโยงกับนโยบายและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการภาวะวิกฤต กลยุทธ์ในการตอบสนองต่อภาวะฉุกเฉิน ภัยพิบัติทางธรรมชาติ โรคระบาด หรือภัยคุกคามความปลอดภัยด้านอื่น ๆ (Paton & Johnston, 2008) การประเมินความเสี่ยงและการบรรเทาผลกระทบ (Mitigation) การระบุงภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้นต่อสังคมและการใช้มาตรการเพื่อลดผลกระทบ และการสร้างความยืดหยุ่นนั้น เป็นการเสริมสร้างสถาบันทางสังคม รวมถึงโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมและชุมชนให้เข้มแข็งเพื่อให้มีพลังในการต้านทานและฟื้นตัวกลับคืนจากความท้าทายรูปแบบต่าง ๆ

4.2 ความยืดหยุ่นทางสังคมและความมั่นคงของชาติ

(Societal Resilience and National Security)

ความสามารถในการฟื้นตัวของสังคม หมายถึง ความสามารถของสังคมในการต้านทาน การปรับตัว และฟื้นตัวจากความท้าทายต่าง ๆ รวมถึงภัยพิบัติทางธรรมชาติ การชะลอตัวทางเศรษฐกิจ และภัยคุกคามด้านความปลอดภัย ในบริบทของความมั่นคงแห่งชาติ เกี่ยวข้องกับการเตรียมชุมชน เพื่อลดความเสี่ยงและฟื้นตัวจากภาวะวิกฤติ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความยืดหยุ่นทางสังคม ได้แก่ การทำงานร่วมกันทางสังคม ความแข็งแกร่งของโครงสร้างพื้นฐาน เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ และธรรมาภิบาลที่มีประสิทธิภาพ (Norris et al., 2008) ประกอบด้วย

4.2.1 การมีส่วนร่วมของชุมชน (Community Engagement)

การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง การมีส่วนร่วมของบุคคล กลุ่มบุคคล และชุมชนในเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่และความปลอดภัยของเขาเอง ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ภายในชุมชนจะช่วยเพิ่มความยืดหยุ่นภายในชุมชน โครงการที่ส่งเสริมความไว้วางใจ ความร่วมมือ และการแบ่งปันข้อมูลระหว่างประชาชน เจ้าหน้าที่ และองค์กรท้องถิ่นมีความสำคัญอย่างยิ่ง มีรายละเอียด ดังนี้

4.2.1.1 การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ (Communication and Outreach)

การสร้างเวทีสำหรับการเจรจา การเผยแพร่ข้อมูล และความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและชุมชน

4.2.1.2 การเสริมพลังความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วม (Empowerment and Participation) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งของชุมชนในกระบวนการตัดสินใจ นโยบาย และโครงการที่ส่งผลกระทบต่อพวกเขา

4.2.1.3 การสร้างความไว้วางใจ (Building Trust) เป็นการส่งเสริมความไว้วางใจระหว่างชุมชนและหน่วยงาน ส่งเสริมความร่วมมือและการสนับสนุนซึ่งกันและกันทั้งในภาวะปกติ และในช่วงที่มีภาวะวิกฤต

4.2.2 โครงสร้างพื้นฐานและการเตรียมพร้อม (Infrastructure and Preparedness)

ความยืดหยุ่นต้องอาศัยโครงสร้างพื้นฐานที่แข็งแกร่งและการวางแผนในเชิงรุก การลงทุนในการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับภัยพิบัติ ระบบการดูแลสุขภาพ (World Health Organization, 2017) และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีจะเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการจัดการกับภาวะวิกฤตได้ (United Nations Development Programme, 2018)

โครงสร้างพื้นฐานและการเตรียมพร้อมเป็นองค์ประกอบสำคัญในการรับรองความสามารถของประเทศในการคาดเดาเหตุการณ์ล่วงหน้า การป้องกัน และการตอบสนองต่อภัยคุกคามอย่างมีประสิทธิภาพ (World Bank, 2018) ประกอบด้วย

4.2.2.1 การป้องกันโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ (Critical Infrastructure Protection) การปกป้องระบบและสิ่งอำนวยความสะดวกที่สำคัญ (เช่น พลังงาน การขนส่ง การสื่อสาร) จากปัญหาการหยุดชะงักหรือการโจมตี

4.2.2.2 การวางแผนและการตอบสนองต่อภาวะฉุกเฉิน (Emergency Planning and Response) การพัฒนาและการดำเนินการตามแผนเพื่อจัดการกับภาวะฉุกเฉินต่าง ๆ เช่น ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ภัยคุกคามทางไซเบอร์ หรือวิกฤตด้านสุขภาพอันเนื่องมาจากการระบาดของโรคติดต่อ เป็นต้น

4.2.2.3 การลงทุนในเทคโนโลยีและทรัพยากร (Investment in Technology and Resources) รับรองการเข้าถึงทรัพยากรที่จำเป็นและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการเตรียมพร้อมและการตอบสนอง

4.2.3 ธรรมาภิบาลแบบปรับตัว (Adaptive Governance)

รัฐบาลมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความยืดหยุ่น นโยบายที่ปรับเปลี่ยนได้บนพื้นฐานของความแข็งแกร่ง โครงสร้างในการกำกับดูแลที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นสิ่งจำเป็นในการนำทางและฟื้นตัวกลับจากความท้าทายต่าง ๆ

การกำกับดูแลแบบปรับเปลี่ยนได้เกี่ยวข้องกับแนวทางการกำกับดูแลที่ยืดหยุ่นและตอบสนอง ซึ่งสามารถปรับให้เข้ากับสถานการณ์และความท้าทายที่เปลี่ยนแปลงไป ประกอบด้วย

4.2.3.1 การตัดสินใจที่คล่องตัว (Agile Decision-Making) โดยการรวบรวมความยืดหยุ่นในการกำหนดนโยบายและโครงสร้างการกำกับดูแลเพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ทันที่

4.2.3.2 เครือข่ายความร่วมมือ (Collaborative Networks) ได้แก่ การสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และสถาบันการศึกษา เพื่อจัดการกับความท้าทายด้านความปลอดภัยที่มีความซับซ้อน

4.2.3.3 การเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning and Innovation) การส่งเสริมให้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง นวัตกรรม และการทดลองในการกำกับดูแลเพื่อปรับปรุงความยืดหยุ่นและความปลอดภัย

สาระทั้งหมดที่กล่าวมาล้วนมีบทบาทสำคัญในการสร้างความมั่นคง ความปลอดภัย และเสริมสร้างความสามารถในการปรับตัวของสังคมเมื่อเผชิญกับภัยคุกคามและความท้าทายต่าง ๆ ซึ่งมีส่วนสำคัญส่งผลต่อความมั่นคงของชาติและความเป็นอยู่ที่ดีของสังคม (societal well-being)

4.3 การทูตทางวัฒนธรรมและ ซอฟท์ เพาเวอร์ ในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (Cultural Diplomacy and Soft Power in International Relations)

การทูตทางวัฒนธรรม หมายถึง การใช้องค์ประกอบทางวัฒนธรรม เช่น ศิลปะ แขนงต่าง ๆ วรรณคดีทางวัฒนธรรม ภาษา และค่านิยม เป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างความเข้าใจและสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศ โดยเกี่ยวข้องกับการฉายภาพทรัพย์สินทางวัฒนธรรมของประเทศเพื่อกำหนดรูปแบบการรับรู้และนโยบาย

การทูตทางวัฒนธรรมเกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยนความคิด ศิลปะ ภาษา และค่านิยม เพื่อส่งเสริมความเข้าใจร่วมกันระหว่างประเทศต่าง ๆ เป็นการทำงานด้วยเครื่องมือที่เรียกว่า อำนาจอ่อน (soft power) (Nye, 2004). มีอิทธิพลต่อการรับรู้และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีโดยไม่มี การบีบบังคับ มีประเด็นสำคัญประกอบด้วย การฉายภาพด้วยอำนาจอ่อน (Soft Power Projection) การใช้อิทธิพลทางวัฒนธรรมเพื่อดึงดูดความสนใจของประเทศและอิทธิพลในเวทีระดับโลก นอกจากนี้ การใช้โครงการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม อำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนด้านศิลปะ การศึกษา และวรรณคดีทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจและความร่วมมือซึ่งกันและกัน ตลอดจนงานส่งเสริมภาพลักษณ์ของชาติ (Promotion of National Image) การใช้ องค์ประกอบทางวัฒนธรรมเพื่อแสดงให้เห็นถึงภาพลักษณ์เชิงบวกและเป็นสิ่งที่น่าประทับใจของชาติในมุมมองระหว่างประเทศ

4.3.1 ศิลปะ ภาษา และการศึกษา (Arts, Language, and Education)

โครงการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม การริเริ่มด้านภาษา และความร่วมมือด้านการศึกษา ส่งเสริมความเข้าใจระหว่างวัฒนธรรมและอำนวยความสะดวกในการเจรจาระหว่างประเทศ ในมุมมองนี้มุ่งเน้นไปที่บทบาทของศิลปะ ภาษา และการศึกษาในการทูตทางวัฒนธรรม ดังนี้

4.3.1.1 ศิลปะและความคิดสร้างสรรค์ (Arts and Creativity) เป็นการใช้ประโยชน์จากการแสดงออกทางศิลปะ เช่น ดนตรี วรรณกรรม ทัศนศิลป์ และศิลปะการแสดง เพื่อถ่ายทอดความอุดมสมบูรณ์และความหลากหลายทางวัฒนธรรม

4.3.1.2 ภาษาและการสื่อสาร (Language and Communication) ส่งเสริมโปรแกรมการเรียนรู้ภาษาเพื่ออำนวยความสะดวกในการสื่อสารและความเข้าใจข้ามวัฒนธรรม

4.3.1.3 การแลกเปลี่ยนทางการศึกษา (Educational Exchanges) อำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนนักเรียน ความร่วมมือทางวิชาการ และความร่วมมือทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและการเรียนรู้ร่วมกัน

4.3.2 การส่งออกและอิทธิพลทางวัฒนธรรม (Cultural Exports and Influence)

การส่งออกทางวัฒนธรรมเกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ แนวคิด และคุณค่าทางวัฒนธรรมของประเทศข้ามพรมแดน ซึ่งมีส่วนทำให้เกิดอิทธิพลในระดับโลก

ดนตรี ภาพยนตร์ วรรณกรรม และการเผยแพร่ทางวัฒนธรรมอื่น ๆ ซึ่งเป็นตัวกำหนดการรับรู้และทัศนคติระดับโลกต่อประเทศชาติ และสามารถส่งผลกระทบต่อจุดยืนในระดับนานาชาติ

4.3.2.1 สื่อและความบันเทิง (Media and Entertainment) การส่งออกภาพยนตร์ เพลง วรรณกรรม และสื่ออื่น ๆ เพื่อแสดงถึงคุณค่าและเรื่องเล่าทางวัฒนธรรม (cultural values and narratives)

4.3.2.2 ผลิตภัณฑ์และแบรนด์ทางวัฒนธรรม (Cultural Products and Brands) ส่งเสริมผลิตภัณฑ์และแบรนด์ทางวัฒนธรรมในระดับสากล ซึ่งมีส่วนทำให้ประเทศได้รับการยอมรับและมีอิทธิพลในระดับโลก

4.3.2.3 การท่องเที่ยวและมรดก (Tourism and Heritage) ได้แก่ การจัดแสดงมรดกทางวัฒนธรรมและประเพณีเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวและส่งเสริมเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของประเทศ

4.3.3 การทูตสาธารณะและการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม (Public Diplomacy and Cross-Cultural Communication)

การริเริ่มโครงการทางการทูตสาธารณะ รวมถึงเทศกาลทางวัฒนธรรม นิทรรศการศิลปะ และการแลกเปลี่ยนทางวิชาการ เพื่อสร้างช่องทางสำหรับการเจรจา ส่งเสริมความไว้วางใจ และความร่วมมือ การทูตสาธารณะมุ่งเน้นไปที่การมีส่วนร่วมกับสาธารณะชนในต่างประเทศ เพื่อสร้างภาพลักษณ์และสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อนโยบายและวัตถุประสงค์ของประเทศ

4.3.3.1 การแลกเปลี่ยนและการเสวนาทางวัฒนธรรม (Cultural Exchanges and Dialogues) ส่งเสริมการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมผ่านฟอรัมส์ (forums) นิทรรศการ การสัมมนา และการแลกเปลี่ยนระหว่างบุคคล

4.3.3.2 การทูตทางดิจิทัล (Digital Diplomacy) การใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลและโซเชียลมีเดีย (digital platforms and social media) เพื่อให้มีส่วนร่วมและเชื่อมโยงกับผู้คนจากแหล่งวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

4.3.3.3 ทูตวัฒนธรรมและโครงการต่าง ๆ (Cultural Ambassadors and Programs) การปรับใช้การทูตและโครงการทางวัฒนธรรมเพื่ออำนวยความสะดวกในการทำความเข้าใจและเชื่อมต่อช่องว่างทางวัฒนธรรมระหว่างประเทศ

องค์ประกอบเหล่านี้ มีส่วนช่วยในการกำหนดรูปแบบการรับรู้ ส่งเสริมความเข้าใจร่วมกัน และสร้างสะพานเชื่อม (building bridges) ต่อกันระหว่างประเทศต่าง ๆ โดยเน้นบทบาทที่สำคัญของวัฒนธรรมในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและการทูต

4.4 การย้ายถิ่น อัตลักษณ์ และความท้าทายด้านความมั่นคง

(Migration, Identity and Security Challenges)

เนื้อหาส่วนนี้ จะตรวจสอบจุดบรรจบของการย้ายถิ่นฐาน การระบุตัวตน และการรักษาความปลอดภัย เพราะการย้ายถิ่นส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ พลวัตทางสังคม และอัตลักษณ์ โดยเน้นที่ประเด็นเกี่ยวกับพลวัตของอัตลักษณ์ (Identity Dynamics) สำรว่า การย้ายถิ่นส่งผลกระทบต่ออัตลักษณ์ส่วนบุคคลและส่วนรวมอย่างไร (International Organization for Migration, 2015) โดยพิจารณาด้านที่เกี่ยวกับอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ชาติพันธุ์ ศาสนา และความเป็นชาติ ความท้าทายด้านความปลอดภัย การจัดการกับข้อกังวลด้านความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องกับการย้ายถิ่นฐานข้ามพรมแดน รวมถึงความมั่นคงทางชายแดน ภัยคุกคามจากการก่อการร้าย การค้ามนุษย์ และอาชญากรรมข้ามชาติ (Betts & Collier, 2017) ตลอดจนนโยบายบูรณาการ การประเมินนโยบายและแนวปฏิบัติที่มุ่งจัดการกับกระแสการย้ายถิ่นในขณะเดียวกัน ก็รักษาความมั่นคงของชาติและจัดการกับความท้าทายในการบูรณาการทางวัฒนธรรม (Triandafyllidou, 2019)

4.4.1 การคำนึงถึงความปลอดภัย (Security Concerns)

การจัดการชายแดนและนโยบายการย้ายถิ่นฐานเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการจัดการกับความเสียด้านความปลอดภัย ในขณะเดียวกันก็คำนึงถึงสิทธิมนุษยชนและมนุษยธรรมด้วย สาระส่วนนี้มุ่งเน้นในเรื่องความท้าทายด้านความปลอดภัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการย้ายถิ่น

4.4.1.1 ความมั่นคงชายแดน (Border Security) การแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมความเรียบร้อยทางชายแดน รวมถึงการอพยพเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย การลักลอบขนสิ่งของและการไหลเข้าของสินค้าที่ผิดกฎหมาย (illicit goods)

4.4.1.2 การก่อการร้ายและลัทธิหัวรุนแรง (Terrorism and Extremism) ตรวจสอบความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากแนวคิดหัวรุนแรงและแนวคิดสุดโต่งในหมู่ประชากรผู้อพยพ

4.4.1.3 วิกฤตการณ์ด้านมนุษยธรรม (Humanitarian Crises) โดยทำความเข้าใจผลกระทบด้านความปลอดภัยที่เกิดจากวิกฤตของผู้ลี้ภัย รวมถึงความท้าทายในการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการจัดการกับประชากรพลัดถิ่น (displaced populations)

4.4.2 การบูรณาการทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ (Cultural Integration and Identity)

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างการบูรณาการทางวัฒนธรรมกับการรักษาเอกลักษณ์ประจำชาติก่อให้เกิดความท้าทาย การสร้างสังคมที่ไม่แบ่งแยกโดยคำนึงถึงภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่หลากหลายเป็นสิ่งสำคัญ สาระในส่วนนี้ มุ่งเน้นที่มิติทางวัฒนธรรมของการย้ายถิ่นและผลกระทบต่ออัตลักษณ์และการบูรณาการ

4.4.2.1 ความหลากหลายทางวัฒนธรรม (Cultural Diversity) ศึกษาผลกระทบจากพหุวัฒนธรรม (multiculturalism) และความหลากหลายทางวัฒนธรรม อันเป็นผลมาจากการย้ายถิ่นฐานของประชากรที่มีผลกระทบต่อความสามัคคีทางสังคมและเอกลักษณ์ประจำชาติ (national identity)

4.4.2.2 การบูรณาการทางสังคม (Social Integration) การประเมินนโยบายและความคิดริเริ่มที่เอื้อต่อการบูรณาการของผู้ย้ายถิ่นเข้าสู่สังคมเจ้าภาพ (host societies) ขณะเดียวกันก็ยังคงรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของตนเอง

4.4.2.3 การก่อร่างสร้างอัตลักษณ์ (Identity Formation) เป็นการสำรวจว่าการย้ายถิ่นมีอิทธิพลต่อการสร้างอัตลักษณ์แบบผสม (hybrid) หรืออัตลักษณ์แบบข้ามชาติในชุมชนผู้ย้ายถิ่นอย่างไรบ้าง

4.4.3 ผลกระทบทางเศรษฐกิจ (Economic Impacts)

การย้ายถิ่นฐานย่อมมีอิทธิพลต่อตลาดแรงงานโดยตรง ระบบสวัสดิการทางสังคมและเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ กำหนดให้มึนโยบายที่สร้างสมดุลระหว่างการรวมทางสังคมและการเติบโตทางเศรษฐกิจ ตลอดจนตรวจสอบผลกระทบทางเศรษฐกิจของการย้ายถิ่น โดยพิจารณาผลกระทบทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ

4.4.3.1 พลวัตของตลาดแรงงาน (Labor Market Dynamics) การวิเคราะห์การย้ายถิ่นส่งผลต่อตลาดแรงงานอย่างไร รวมถึงอุปทานแรงงาน ค่าจ้าง และความหลากหลายของทักษะแรงงาน

4.4.3.2 ผลกระทบทางการคลัง/การเงิน (Fiscal Impact) การประเมินต้นทุนทางเศรษฐกิจและผลประโยชน์ของการย้ายถิ่นในด้านการเงินสาธารณะ รวมถึงค่าใช้จ่ายด้านภาษีและสวัสดิการ

4.4.3.3 ความเป็นผู้ประกอบการและนวัตกรรม (Entrepreneurship and Innovation) เน้นการมีส่วนร่วมของผู้อพยพต่อความเป็นผู้ประกอบการ นวัตกรรม และการเติบโตทางเศรษฐกิจในประเทศเจ้าบ้าน

4.5 สรุปท้ายบท (Summary)

การทูตทางวัฒนธรรมเกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยนความคิด ศิลปะ ภาษา และค่านิยม เพื่อส่งเสริมความเข้าใจร่วมกันระหว่างประเทศต่าง ๆ เป็นการทำงานด้วยเครื่องมือที่เรียกว่าพลังแบบนุ่มนวลมีอิทธิพลต่อการรับรู้และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีโดยไม่มีการบีบบังคับ มีประเด็นสำคัญประกอบด้วย การฉายภาพด้วยพลังแบบนุ่มนวล หรือที่เรียกว่า “อำนาจอ่อน” (soft power) การใช้อิทธิพลทางวัฒนธรรมเพื่อดึงดูดความสนใจของประเทศและอิทธิพลในเวทีระดับโลก นอกจากนี้ ใช้โครงการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม อำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยน ด้านศิลปะ การศึกษา และมรดกทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจและความร่วมมือซึ่งกันและกัน ตลอดจนการส่งเสริมภาพลักษณ์ของชาติ การใช้องค์ประกอบทางวัฒนธรรม เพื่อแสดงให้เห็นถึงภาพลักษณ์ในเชิงบวกและน่าประทับใจของชาติในเวทีโลก (เอื้ออัมพร ทิพย์ทิฆัมพร, 2566)

นอกจากนี้ ยังใช้สำรวจธรรมชาติของการย้ายถิ่นในหลายมิติร่วมกัน โดยครอบคลุมผลกระทบต่อความมั่นคง อัตลักษณ์ การบูรณาการทางวัฒนธรรม และภูมิทัศน์ทางเศรษฐกิจในสังคมเจ้าบ้าน การทำความเข้าใจความซับซ้อนเหล่านี้เป็นเรื่องสำคัญสำหรับการกำหนดนโยบายให้ครอบคลุมและการตอบสนองต่อความท้าทายและโอกาสที่เกิดขึ้นจากการย้ายถิ่น

การเชื่อมโยงถึงกันและแนวทางที่ครอบคลุมในการกำหนดนโยบายและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เพื่อจัดการหรือรับมือกับความซับซ้อนของความสามารถในการฟื้นตัวของสังคมจากภาวะวิกฤตต่าง ๆ ด้วยการทูตทางวัฒนธรรม และความท้าทายด้านความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องกับการย้ายถิ่น

4.6 คำถามทบทวน (Review Questions)

4.6.1 ความยืดหยุ่นทางสังคมเกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติ อย่างไร อธิบายและยกตัวอย่างประกอบคำตอบ

4.6.2 การย้ายถิ่นฐานส่งผลกระทบต่ออัตลักษณ์ของชาติได้อย่างไร จงอธิบาย

4.6.3 ความหลากหลายทางวัฒนธรรมมีข้อดีและข้อด้อยที่อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและหรือความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอย่างไรบ้าง

4.6.4 พลวัตของตลาดแรงงาน หมายถึงอะไร เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอย่างไร และมีผลกระทบต่อความมั่นคงภายในของประเทศหรือไม่ อย่างไร จงอธิบาย และยกตัวอย่างประกอบ

4.6.5 จงอธิบายถึงผลเสียของการก่อการร้ายและลัทธิหัวรุนแรง ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงภายในและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

4.6.6 Soft Power หมายถึงอะไร จงยกตัวอย่างสิ่งที่จัดเป็น Soft Power ได้ และอธิบายถึงบทบาทของซอฟต์แวร์ เพาเวอร์นั้น ๆ

4.7 เอกสารอ้างอิง (References)

- เอื้ออัมพร ทิพย์ทิฆัมพร. (2566). เอกสารประกอบการบรรยาย รายวิชา นโยบายความมั่นคงและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ. เอกสารอัดสำเนา.
- Betts, A., & Collier, P. (2017). *Refuge: Transforming a Broken Refugee System*. Penguin UK.
- Bloemraad, I. (2016). *Becoming a Citizen: Incorporating Immigrants and Refugees in the United States and Canada*. University of California Press.
- Castles, S., de Haas, H., & Miller, M. J. (2014). *The Age of Migration: International Population Movements in the Modern World*. Palgrave Macmillan.
- Goldstein, J. S., & Pevehouse, J. C. (2017). *International Relations*. Routledge.
- International Organization for Migration. (2015). *World Migration Report 2015: Migrants and Cities: New Partnerships to Manage Mobility*.
- International Telecommunication Union. (2020). *Measuring Digital Development: Facts and Figures 2020*.
- Kaldor, M. (2003). *Global Civil Society: An Answer to War*. Polity Press. Contemporary Dynamics and Challenges
- National Academies of Sciences, Engineering, and Medicine. (2019). *Making Value for America: Manufacturing and Innovation Policies for the 21st Century*
- Norris, F. H., Stevens, S. P., Pfefferbaum, B., Wyche, K. F., & Pfefferbaum, R. L. (2008). Community resilience as a metaphor, theory, set of capacities, and strategy for disaster readiness. *American Journal of Community Psychology*, 41(1-2), 127-150. doi:10.1007/s10464-007-9156-6
- Nye, J. S. (2004). *Soft power: The means to success in world politics*. Public Affairs.
- Paton, D., & Johnston, D. (2008). *Disaster resilience: An integrated approach*. Springfield, IL: Charles C Thomas Publisher.
- Slaughter, A. M. (2004). *A New World Order*. Princeton University Press.
- Stiglitz, J. E. (2003). *Globalization and Its Discontents*. W. W. Norton & Company.

- Triandafyllidou, A. (Ed.). (2019). Handbook of Migration and Globalisation.
Edward Elgar Publishing.
- United Nations. (2015). Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015-2030.
- United Nations Development Programme. (2018). Digital Transformation for
Accelerating Sustainable Development: A Guidance Note
- World Bank. (2018). Infrastructure Finance: New Directions in a Changing World.
- World Health Organization. (2017). The World Health Report 2017:
Monitoring Health for the SDGs.

แผนบริหารการสอน บทที่ 5

หัวข้อ/สาระสำคัญ

1. ความน่า
2. พหุภาคีในการรับมือกับความท้าทายระดับโลก
3. ความร่วมมือกับการแข่งขัน : การค้นหาจุดร่วม
4. กรณีศึกษาด้านความร่วมมือระหว่างประเทศที่ประสบความสำเร็จ
5. สรุปท้ายบท
6. คำถามทบทวน

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. อภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความท้าทายต่าง ๆ ในระดับโลกได้
2. ระบุตัวอย่างในการค้นหาจุดร่วมระหว่างความร่วมมือกับบริบทของการแข่งขันได้
3. อภิปรายและยกตัวอย่างกรณีศึกษาด้านความร่วมมือระหว่างประเทศที่ประสบความสำเร็จได้

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน
2. ศึกษาเอกสารประกอบการเรียนที่จัดเตรียมให้
3. ให้ผู้เรียนค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เช่น จากสื่อ สิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น
4. นักศึกษาแบ่งกลุ่มทำกิจกรรมโดยผู้สอนมอบหมายหัวข้อให้ศึกษา ค้นคว้า นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
5. ผู้สอนใช้คำถามที่มีความหมายเพื่อกระตุ้นการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งในอดีตและปัจจุบัน
6. นักศึกษาทำแบบฝึกหัดทบทวนท้ายบท

สื่อการเรียนการสอน

1. เอกสารประกอบการเรียนการสอนรายวิชา
2. เพาเวอร์ พอยท์ (power point)
3. เอกสารแนะนำเพื่อศึกษาเพิ่มเติม
4. สื่อสิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต (internet) โทรทัศน์ วีดิทัศน์
5. แบบฝึกหัดทบทวนท้ายบทเรียน
6. ลูกเต๋ายักษ์ใช้โยนเพื่อเสี่ยงทายหัวข้อที่จะนำมาอภิปรายและหรือกิจกรรมที่จะนำเสนอ

การวัดผล/ประเมินผล

1. ความตั้งใจ การมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการเรียนการสอน
2. ความรับผิดชอบต่องานที่มอบหมาย งานกลุ่ม /งานเดี่ยว
3. การแสดงความคิดเห็น การนำเสนอผลงาน
4. การตรวจแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน
5. การนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

บทที่ 5

ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน (International Cooperation for Mutual Benefits)

5.1 ความนำ (Introduction)

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศตั้งอยู่บนพื้นฐานของความร่วมมือซึ่งกันและกัน โดยมีผลประโยชน์ร่วมกัน แต่ละประเทศจำเป็นต้องมีความตระหนักและรับผิดชอบต่อความท้าทายร่วมกัน (Jentleson, 2020) เช่น การรวมตัวกันในลักษณะของพหุภาคี หรือที่เรียกว่า พหุภาคีนิยม (Multilateralism) หมายถึง ความร่วมมือและการประสานงานกันระหว่างหลายประเทศหรือผู้มีบทบาทระหว่างประเทศ เพื่อจัดการกับความท้าทายในระดับโลก ประเด็นสำคัญ ได้แก่ การแก้ปัญหาในระดับโลก (Global Problem-Solving) เป็นความพยายามร่วมกันระหว่างประเทศ เพื่อจัดการกับปัญหาที่ซับซ้อน เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพทางภูมิอากาศ โรคระบาด ความยากจน และความขัดแย้งที่เกิดจากการรุกราน (Gheciu, 2016) ความรับผิดชอบร่วมกัน (Shared Responsibility) โดยการตระหนักว่าความท้าทายระดับโลกจำเป็นต้องมีความรับผิดชอบร่วมกัน และการดำเนินการร่วมกันมากกว่าแนวทางฝ่ายเดียว (Haass, 2017) ตลอดจนความร่วมมือระหว่างประเทศ (International Cooperation) ใช้ประโยชน์จากจุดแข็งของทรัพยากร และความเชี่ยวชาญร่วมกันเพื่อค้นหาแนวทางการแก้ปัญหาโดยรวมได้อย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ

5.2 พหุภาคีในการรับมือกับความท้าทายระดับโลก

(Multilateralism in Addressing Global Challenges)

ลัทธิพหุภาคี หมายถึง แนวทางการปฏิบัติของหลายประเทศหรือหน่วยงานที่ทำงานร่วมกันผ่านสถาบันหรือข้อตกลงที่เป็นทางการ เพื่อแก้ไขปัญหาในระดับโลกที่เกิดขึ้นทั่วไป โดยเน้นการทำงานร่วมกัน ความรับผิดชอบร่วมกัน และการดำเนินการร่วมกันเพื่อรับมือกับความท้าทายที่ก้าวข้ามพรมแดนของประเทศ ดังนี้

5.2.1 องค์กรระหว่างประเทศ (International Organizations)

การมีส่วนร่วมและสนับสนุนสถาบันต่าง ๆ เช่น องค์กรสหประชาชาติ องค์กรอนามัยโลก หรือองค์การการค้าโลกที่อำนวยความสะดวกด้านความร่วมมือในประเด็นระดับโลก

องค์กรระหว่างประเทศมีบทบาทสำคัญในการอำนวยความสะดวกในระบบพหุภาคี และจัดการกับความท้าทายในระดับโลก องค์กรเหล่านี้ ได้แก่

5.2.1.1 องค์การสหประชาชาติ (United Nations : UN) จัดการกับประเด็นระดับโลกที่หลากหลาย ตั้งแต่การรักษาสันติภาพและความมั่นคงไปจนถึงสิทธิมนุษยชนและการพัฒนาที่ยั่งยืน

5.2.1.2 องค์การอนามัยโลก ธนาคารโลก, ไอเอ็มเอฟ (World Health Organization (WHO), World Bank, IMF) หน่วยงานเฉพาะทางที่มุ่งเน้นด้านสุขภาพ เสถียรภาพทางการเงิน และการพัฒนาเศรษฐกิจ ตามลำดับ

5.2.1.3 องค์การระดับภูมิภาค (Regional Bodies) เช่น สหภาพยุโรป (EU) สหภาพแอฟริกา (AU) หรืออาเซียน (ASEAN) องค์การเหล่านี้มีบทบาทจัดการกับความท้าทายระดับภูมิภาคผ่านความร่วมมือและการบูรณาการ

5.2.2 การทูตและการเจรจา (Diplomacy and Negotiation)

ประเทศสมาชิกมีส่วนร่วมในการเจรจาทางการทูต เป็นการเจรจาเพื่อหาฉันทมติ และสร้างข้อตกลงที่เป็นประโยชน์ต่อหลาย ๆ ฝ่าย การทูตและการเจรจาเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ไขข้อขัดแย้งและการบรรลุข้อตกลงระหว่างประเทศ ประเด็นสำคัญ มีดังนี้

5.2.2.1 ทักษะการเจรจาต่อรอง (Negotiation Skills) การเจรจาทางการทูต เกี่ยวข้องกับการพูดคุย การประนีประนอม และการหาจุดร่วมในประเด็นต่าง ๆ

5.2.2.2 การแก้ไขข้อขัดแย้ง (Conflict Resolution) ความพยายามทางการทูต ในการป้องกันและแก้ไขข้อขัดแย้งผ่านการพูดคุย การไกล่เกลี่ย และการสร้างสันติภาพ

5.2.2.3 การทูตทวิภาคีและพหุภาคี (Bilateral and Multilateral Diplomacy) มีส่วนร่วมในการอภิปรายและการเจรจาทั้งในระดับทวิภาคี (ระหว่างสองประเทศ) และพหุภาคี (เกี่ยวข้องกับหลายฝ่าย/หลายประเทศ)

5.2.3 การรวมทรัพยากร (Resource Pooling)

มีการผสมผสานทางทรัพยากร ความเชี่ยวชาญ และความสามารถจากประเทศต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาในระดับโลกที่ซับซ้อน เช่น ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การระบาดของโรคติดต่อ ตลอดจนความแตกต่างทางเศรษฐกิจ

การรวมทรัพยากรเกี่ยวข้องกับการรวบรวมและแบ่งปันทรัพยากรระหว่างหลายฝ่าย เพื่อจุดประสงค์ร่วมกัน ซึ่งรวมถึงประเด็น ดังนี้

5.2.3.1 ทรัพยากรทางการเงิน (Financial Resources) การแบ่งปันภาระทางการเงินและการลงทุนระหว่างประเทศเพื่อจัดการกับความท้าทายระดับโลก เช่น การให้ทุนสำหรับโครงการพัฒนา หรือความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม

5.2.3.2 ทรัพยากรเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์ (Technological and Scientific Resources) การทำงานร่วมกันในการวิจัย นวัตกรรม และการถ่ายทอดเทคโนโลยี เพื่อรับมือกับความท้าทายร่วมกัน เช่น ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศหรือการดูแลสุขภาพ

5.2.3.3 ทรัพยากรบุคคล (Human Resources) การระดมความเชี่ยวชาญทักษะ และกำลังคนข้ามพรมแดนเพื่อแก้ไขปัญหาสำคัญที่ต้องใช้ความรู้และประสบการณ์เฉพาะทาง สารเหล่านี้เน้นถึงความสำคัญของความร่วมมือ และการดำเนินการร่วมกันระหว่างประเทศและผู้มีบทบาทระหว่างประเทศ เพื่อรับมือและจัดการกับปัญหาระดับโลกที่ก้าวข้ามขอบเขตหรือขีดความสามารถของแต่ละบุคคล ผ่านระบบพหุภาคี องค์กรระหว่างประเทศ การทูตที่มีประสิทธิผลและการรวบรวมทรัพยากร ประเทศต่าง ๆ จึงสามารถจัดการกับความท้าทายในระดับโลกที่ซับซ้อนได้ดีในลักษณะที่ครอบคลุมและครบถ้วนมากขึ้น (comprehensive and inclusive)

5.3 ความร่วมมือกับการแข่งขัน : การค้นหาจุดร่วม

(Cooperation vs. Competition : Finding Common Ground)

เนื้อหาส่วนนี้ เป็นการสำรวจความสมดุลที่ละเอียดอ่อนระหว่างความร่วมมือระหว่างประเทศกับการแข่งขันโดยธรรมชาติซึ่งโดยมากจะแทรกซึมอยู่ในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การค้นหาจุดร่วมที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาผลประโยชน์ที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและผลประโยชน์ร่วมกัน (Goldgeier, & Tetlock, 2017)

ทั้งนี้ จะเน้นความสมดุลระหว่างความร่วมมือและการแข่งขันระหว่างประเทศหรือหน่วยงานและความสำคัญของการค้นหาจุดร่วม ได้แก่ กลยุทธ์ความร่วมมือ (Cooperative Strategies) เป็นการระบุพื้นที่ที่ประเทศต่าง ๆ สามารถทำงานร่วมกันได้ (Parkhe, 2017) เช่น ด้านการค้า ด้านความมั่นคง การคุ้มครองสิ่งแวดล้อมหรือการวิจัยและพัฒนา อีกทั้งพลวัตทางการแข่งขัน (Competitive Dynamics) กล่าวคือ ทำความเข้าใจว่ามีการแข่งขันเกิดขึ้นที่ใด ไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันในด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยีหรือภูมิรัฐศาสตร์ การจัดการเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ในลักษณะที่หลีกเลี่ยงการเกิดเหตุการณ์บานปลาย ตลอดจนการจัดการกับความขัดแย้ง (Conflict Management) ค้นหาวิธีแก้ไขข้อพิพาทอย่างสันติวิธีและการทูต แม้ว่าจะอยู่ท่ามกลางความสัมพันธ์ที่มีการแข่งขันก็ตาม (Hitt, Ireland & Hoskison, 2019)

ข้อควรพิจารณาที่สำคัญ ประกอบด้วย

5.3.1 ความสนใจร่วมกัน (Shared Interests)

ผลประโยชน์ร่วมกัน หมายถึง พื้นที่ที่ประเทศหรือหน่วยงานต่างๆ มีเป้าหมายหรือผลประโยชน์ร่วมกัน

การระบุพื้นที่ที่ผลประโยชน์ของประเทศสอดคล้องกันและใช้ประโยชน์จากสิ่งเดียวกันเหล่านั้นเพื่อความร่วมมือ

5.3.1.1 ความเจริญรุ่งเรืองร่วมกัน (Mutual Prosperity) การระบุดผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจหรือการค้าที่หลายประเทศจะได้รับจากความร่วมมือกัน เช่น ข้อตกลงทางการค้าหรือความร่วมมือด้านการลงทุน

5.3.1.2 ความมั่นคงและเสถียรภาพ (Security and Stability) ทำงานร่วมกันเพื่อรับรองเสถียรภาพในระดับภูมิภาคหรือระดับโลก การจัดการกับภัยคุกคามด้านความปลอดภัยและการรักษาสันติภาพ

5.3.1.3 การอนุรักษ์ด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Conservation) ความร่วมมือในประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพทางภูมิอากาศ มลพิษต่าง ๆ และการอนุรักษ์ทรัพยากร โดยตระหนักถึงผลกระทบและความรับผิดชอบร่วมกัน

5.3.2 การแก้ไขข้อขัดแย้ง (Conflict Resolution)

การพัฒนาไกล่เกลี่ยและยุทธศาสตร์ในการจัดการกับความขัดแย้งอย่างสันติวิธีเพื่อหลีกเลี่ยงการบานปลายและส่งเสริมความร่วมมือเกี่ยวกับวิธีการหรือกระบวนการที่มุ่งแก้ไขข้อขัดแย้งระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ดังนี้

5.3.2.1 การเจรจาและการไกล่เกลี่ย (Negotiation and Mediation) โดยมีส่วนร่วมในการเจรจาและการไกล่เกลี่ยของบุคคลที่สาม เพื่อค้นหาแนวทางแก้ไขที่เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

5.3.2.2 การสร้างสันติภาพและการปรองดอง (Peacebuilding and Reconciliation) การดำเนินมาตรการเพื่อส่งเสริมสันติภาพ การสร้างความไว้วางใจกลับคืนมา และส่งเสริมความเข้าใจซึ่งกันและกันภายหลังความขัดแย้ง

5.3.2.3 การแก้ปัญหาทางการทูต (Diplomatic Solutions) การแก้ไขข้อพิพาทผ่านช่องทางการทูต ซึ่งมักเกี่ยวข้องกับการประนีประนอมและการค้นหาผลประโยชน์ร่วมกัน

5.3.3 การพึ่งพาอาศัยกันทางเศรษฐกิจ (Economic Interdependence)

การพึ่งพาซึ่งกันและกันทางเศรษฐกิจ หมายถึง การพึ่งพาซึ่งกันและกันของประเทศต่าง ๆ ในด้านการค้า การลงทุน และความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ

ความตระหนักเรื่องพึ่งพาซึ่งกันและกันของเศรษฐกิจและศักยภาพในการแสวงหาผลประโยชน์ร่วมกันผ่านทางการค้า การลงทุน และความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

5.3.3.1 ความสัมพันธ์ทางการค้า (Trade Relationships) ทำความเข้าใจเกี่ยวกับความเชื่อมโยงระหว่างกันของเศรษฐกิจผ่านการนำเข้า การส่งออก และห่วงโซ่อุปทานทั่วโลก

5.3.3.2 การรวมกลุ่มทางการเงิน (Financial Integration) การตระหนักถึงผลกระทบของตลาดการเงินและระบบธนาคารที่เชื่อมโยงถึงกันต่อเศรษฐกิจโลก

5.3.3.3 การพึ่งพาและเสถียรภาพ (Dependency and Stability) เป็นการประเมินว่าการพึ่งพาซึ่งกันและกันทางเศรษฐกิจ จะสามารถส่งเสริมเสถียรภาพและความร่วมมือ แต่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงในช่วงเศรษฐกิจตกต่ำ (economic downturns) หรือการเกิดภาวะวิกฤติได้อย่างไรบ้าง

สาระเหล่านี้ เน้นย้ำถึงความซับซ้อนของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เป็นการตอกย้ำความสำคัญของการสร้างสมดุลระหว่างความร่วมมือและการแข่งขัน การระบุผลประโยชน์ร่วมกัน การแก้ไขข้อขัดแย้งอย่างสันติวิธี และความเข้าใจถึงผลกระทบของการพึ่งพาซึ่งกันและกันทางเศรษฐกิจต่อเสถียรภาพและความเจริญรุ่งเรืองในระดับโลก (global stability and prosperity)

5.4 กรณีศึกษาด้านความร่วมมือระหว่างประเทศที่ประสบความสำเร็จ

(Case Studies in Successful International Collaboration)

เนื้อหาส่วนนี้ ประกอบไปด้วยการตรวจสอบกรณีเฉพาะที่ประเทศต่าง ๆ ประสบความสำเร็จในด้านความร่วมมือกัน การจัดการกับความท้าทายระดับโลกหรือบรรลุลวิฤตประสงค์ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อจัดการกับความท้าทายร่วมกัน กรณีตัวอย่างเหล่านี้อาจรวมถึง

- สหภาพยุโรป (European Union : EU) เป็นตัวอย่างที่สำคัญของความร่วมมือที่ประสบความสำเร็จระหว่างหลายประเทศ ส่งเสริมการบูรณาการทางเศรษฐกิจ สันติภาพ และเสถียรภาพ (European Union, 2022)

- สถานีอวกาศนานาชาติ (International Space Station : ISS) เป็นความร่วมมือระหว่างหลายประเทศในการสำรวจอวกาศและการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ แสดงถึงความพยายามร่วมกันที่ประสบความสำเร็จ (National Aeronautics and Space Administration (NASA), 2021)

- พันธมิตรระดับโลกด้านสุขภาพ (Global Alliances in Health) โครงการที่ริเริ่ม เช่น Gavi, Vaccine Alliance (Gavi, Vaccine Alliance, 2022) หรือ Global Fund to Fight AIDS, Tuberculosis and Malaria (Global Fund to Fight AIDS, Tuberculosis, & Malaria, 2021) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จของความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านการดูแลสุขภาพ

5.4.1 ข้อตกลงร่วมกันด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change Agreements)

สำรวจความร่วมมือ เช่น Paris Agreement ที่ประเทศต่าง ๆ มีความมุ่งมั่นที่จะลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่ส่งผลต่อภาวะโลกร้อนโดยตรง มีรายละเอียด ดังนี้

5.4.1.1 ข้อตกลงปารีส (Paris Agreement) เป็นการลงนามโดยเกือบทุกประเทศซึ่งมีเป้าหมายเพื่อจำกัดการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิโลก ปรับให้เข้ากับผลกระทบต่อสภาพภูมิอากาศ และอำนวยความสะดวกด้านความช่วยเหลือทางการเงินแก่ประเทศที่กำลังพัฒนา

5.4.1.2 มาตรการเกียวโต (Kyoto Protocol) ข้อตกลงก่อนหน้านี้มุ่งเข้าไปที่การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นระดับโลกในการจัดการกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

5.4.1.3 กองทุนสภาพภูมิอากาศระหว่างประเทศ (International Climate Funds) เป็นข้อตกลงที่ริเริ่มขึ้นโดยมีเป้าหมายหลักในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โครงการบรรเทาผลกระทบในประเทศที่มีความเปราะบาง (vulnerable countries) เป็นความพยายามร่วมกันซึ่งแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นระดับโลก ในการจัดการกับการเปลี่ยนแปลงสภาพทางภูมิอากาศ

5.4.2 โครงการริเริ่มด้านสุขภาพ (Health Initiatives)

โครงการริเริ่มด้านสุขภาพเกี่ยวข้องโดยตรงกับความพยายามระดับโลกในการจัดการกับความท้าทายด้านการดูแลสุขภาพและส่งเสริมสุขภาพของประชาชน เป็นความพยายามร่วมกันในการต่อสู้กับโรคภัยต่าง ๆ เช่น การรณรงค์ฉีดวัคซีนทั่วโลกหรือการรับมือกับโรคระบาดต่าง ๆ

5.4.2.1 วาระความมั่นคงทางด้านสุขภาพโลก (Global Health Security Agenda : GHSA) ความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกัน ตรวจสอบ และการตอบสนองต่อภัยคุกคามจากโรคติดต่อ

5.4.2.2 กฎระเบียบด้านสุขภาพระหว่างประเทศขององค์การอนามัยโลก (WHO's International Health Regulations : IHR) กรอบการทำงานที่มุ่งป้องกันและตอบสนองต่อความเสี่ยงด้านสาธารณสุขแบบเฉียบพลันข้ามพรมแดน

5.4.2.3 ความริเริ่มในการเข้าถึงวัคซีน โควิด-19 (COVAX Initiative) ความร่วมมือที่มีเป้าหมายเพื่อให้มั่นใจได้ว่า การเข้าถึงวัคซีนป้องกันโควิด-19 ทั่วโลกนั้นจะเป็นไปอย่างยุติธรรมและเสมอภาค โดยเฉพาะในประเทศที่มีความเปราะบางและมีรายได้น้อย (Williams & McDonald, 2018)

5.4.3 การรักษาสันติภาพและการแก้ไขข้อขัดแย้ง (Peacekeeping and Conflict Resolution)

ความพยายามในการรักษาสันติภาพและการแก้ไขข้อขัดแย้งเกี่ยวข้องกับความพยายามของนานาชาติในการรักษาสันติภาพและแก้ไขข้อขัดแย้ง ศึกษาความสำเร็จของภารกิจรักษาสันติภาพหรือการแทรกแซงทางการทูตที่ใช้แก้ไขข้อขัดแย้งผ่านความร่วมมือระหว่างประเทศ (Dixon, & Wolf, 2020)

5.4.3.1 ปฏิบัติการรักษาสันติภาพแห่งสหประชาชาติ (United Nations Peacekeeping Operations) เช่น การส่งกำลังทหารและทรัพยากรไปยังเขตความขัดแย้งเพื่ออำนวยความสะดวกด้านสันติภาพและเสถียรภาพ (United Nations, 2018)

5.4.3.2 การเจรจาทางการทูต (Diplomatic Negotiations) ในกรณีของการไกล่เกลี่ยและการทูตที่ประสบความสำเร็จในการแก้ไขข้อขัดแย้งเช่น ข้อตกลงแคมป์เดวิด (Camp David Accords) ข้อตกลงออสโล (Oslo Accords) (Bartoli & Mattelaer, 2016)

5.4.3.3 โครงการริเริ่มสันติภาพระดับภูมิภาค (Regional Peace Initiatives) ความพยายามร่วมกันโดยองค์กรระดับภูมิภาค เช่น สหภาพแอฟริกา (African Union) หรือองค์การรัฐอเมริกัน (Organization of American States) เพื่อแก้ไขข้อขัดแย้งภายในภูมิภาคของตน (Hovil & Murison, 2017) ; (Bellamy, & Williams, 2017)

5.5 สรุปท้ายบท (Summary)

ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อผลประโยชน์ร่วมกันนั้น จำเป็นต้องมีความเข้าใจในเรื่องผลประโยชน์ที่หลากหลาย การทูตที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตลอดจนความมุ่งมั่นที่จะค้นหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการนำทางที่ซับซ้อนในการที่ใช้ประโยชน์จากจุดแข็งร่วมกัน เพื่อจัดการ รับมือกับความท้าทายในระดับโลกอย่างมีประสิทธิภาพ

กรณีศึกษาและความคิดริเริ่มเหล่านี้เป็นตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จในความร่วมมือระหว่างประเทศในขอบเขตต่าง ๆ โดยนำเสนอข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับกลยุทธ์ที่ประสบความสำเร็จ ความท้าทายที่ต้องเผชิญ และบทเรียนที่ได้รับจากการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศที่มีประสิทธิผล ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความพยายามร่วมกันสามารถจัดการกับปัญหาเร่งด่วนระดับโลก เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ วิกฤตด้านสุขภาพ การจัดการกับความขัดแย้งระหว่างประเทศได้อย่างไรบ้าง และแสดงให้เห็นถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินการประสานงานในระดับโลก

5.6 คำถามทบทวน (Review Questions)

5.6.1 การทูตและการเจรจามีความสำคัญอย่างไร ใยกตัวอย่างกรณีศึกษาที่ได้ผลดีจากการใช้วิธีการเจรจาทางการทูตมาสัก 1-2 ตัวอย่าง

5.6.2 ความร่วมมือกับการแข่งขัน ซึ่งดูเหมือนมีความย้อนแย้งกัน จะสามารถหาจุดร่วมที่ลงตัวได้อย่างไร ให้แสดงความคิดเห็นโดยมีเหตุผลประกอบ

5.6.3 ความริเริ่มระดับโลกในการเข้าถึงวัคซีน โควิด-19 ในห้วงเวลาที่ผ่านมา ท่านคิดว่าองค์กรที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวประสบความสำเร็จหรือไม่ อย่างไร และทำไมจึงปรากฏว่ามีเชื้อโควิดสายพันธุ์ใหม่ ๆ เกิดขึ้นตามมาอย่างต่อเนื่อง ให้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ บนพื้นฐานของเหตุและผล

5.6.4 องค์การสหประชาชาติประสบความสำเร็จในการการรักษาสันติภาพของโลกได้หรือไม่ เพราะอะไร มีปัจจัยใดบ้างที่ทำให้การแก้ไขข้อขัดแย้ง/ความวุ่นวายที่เกิดขึ้นในภูมิภาคต่าง ๆ ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร โปรดให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขข้อขัดแย้ง (ถ้ามี)

5.7 เอกสารอ้างอิง (References)

- Bartoli, A., & Mattelaer, A. (Eds.). (2016). "The European Union and Peacebuilding: The Cross-Border Dimension in the Eastern Partnership." Palgrave Macmillan.
- Bellamy, A. J., & Williams, P. D. (Eds.). (2017). Providing Peacekeepers: The Politics, Challenges, and Future of United Nations Peacekeeping Contributions. Oxford University Press.
- Contractor, F. J., & Lorange, P. (Eds.). (2019). "Cooperative Strategy: Managing Alliances, Networks, and Joint Ventures." Oxford University Press.
- Dixon, C., & Wolf, S. O. (Eds.). (2020). Beyond UN Subcontracting: Task-Sharing with Regional Security Arrangements and Service-Providing NGOs. Oxford Research Encyclopedia of International Studies.
- European Union. (2022). EU Success Stories: Advancements in Economic Integration, Peace, and Stability.
- Gheciu, A. (Ed.). (2016). Security Institutions in World Politics: Sovereign States and the International Order. Routledge.
- Goldgeier, J. M., & Tetlock, P. E. (2017). Managing Strategic Surprise: Lessons from Risk Management and Risk Assessment. Oxford University Press.
- Haass, R. N. (2017). A World in Disarray: American Foreign Policy and the Crisis of the Old Order. Penguin Books.
- Hovil, L., & Murison, J. (2017). Negotiating Justice? Human Rights and Peace Agreements. *International Journal of Transitional Justice*, 11(2), 239-259
- United Nations. (2018). United Nations Peacekeeping Operations: Principles and Guidelines. New York: United Nations.

แผนบริหารการสอน บทที่ 6

หัวข้อ/สาระสำคัญ

1. ความน่า
2. มติของสหประชาชาติและคณะมนตรีความมั่นคง
3. องค์การการค้าโลกและการบังคับใช้นโยบาย
4. การประเมินประสิทธิผลขององค์การระหว่างประเทศ
5. สรุปท้ายบท
6. คำถามทบทวน

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ระบุ อำนาจ หน้าที่ ของสหประชาชาติและคณะมนตรีความมั่นคงได้
2. ระบุบทบาทขององค์การการค้าโลกและการบังคับใช้นโยบายได้
3. อภิปรายและบอกเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินประสิทธิผลขององค์การระหว่างประเทศได้

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน
2. ศึกษาเอกสารประกอบการเรียนที่จัดเตรียมให้
3. ให้ผู้เรียนค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เช่น จากสื่อ สิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต
4. นักศึกษาแบ่งกลุ่มทำกิจกรรมโดยผู้สอนมอบหมายหัวข้อให้ศึกษา ค้นคว้า นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
5. ผู้สอนใช้คำถามที่มีความหมายเพื่อกระตุ้นการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งในอดีตและปัจจุบัน
6. นักศึกษาทำแบบฝึกหัดทบทวนท้ายบท

สื่อการเรียนการสอน

1. เอกสารประกอบการเรียนการสอนรายวิชา
2. เพาเวอร์ พอยท์ (power point)
3. เอกสารแนะนำเพื่อศึกษาเพิ่มเติม
4. สื่อสิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต (internet) โทรทัศน์ วีดิทัศน์
5. แบบฝึกหัดทบทวนท้ายบทเรียน
6. ลูกเต๋ายกษัณโชนเพื่อเสียดายหัวข้อที่จะนำมาอภิปรายและหรือกิจกรรมที่จะนำเสนอ

การวัดผล/ประเมินผล

1. ความตั้งใจ การมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการเรียนการสอน
2. ความรับผิดชอบต่องานที่มอบหมาย งานกลุ่ม /งานเดี่ยว
3. การแสดงความคิดเห็น การนำเสนอผลงาน
4. การตรวจแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน
5. การเข้าชั้นเรียน ส่งงานตรงเวลา

บทที่ 6

บทบาทขององค์การระหว่างประเทศด้านนโยบายสาธารณะ (Role of International Organizations in Public Policy)

6.1 ความนำ (Introduction)

องค์การสหประชาชาติ (United Nations, 2017) มีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลระดับโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งปฏิบัติการผ่านทางคณะมนตรีความมั่นคง คณะมนตรีความมั่นคงมีอำนาจหน้าที่ในการลงมติที่มีผลผูกพันรัฐสมาชิก เป็นหน่วยงานสำคัญภายในสหประชาชาติที่รับผิดชอบในการรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ มติของคณะมนตรีความมั่นคงคือการตัดสินใจอย่างเป็นทางการของหน่วยงานนี้เกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อสันติภาพ ความมั่นคง และความขัดแย้งทั่วโลก (United Nations General Assembly, 2017) ดังมีรายละเอียดประกอบด้วย

- **รูปแบบและวัตถุประสงค์ (Formation and Purpose)** องค์การสหประชาชาติก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2488 (ค.ศ. 1945) ภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่สอง เพื่อป้องกันความขัดแย้งในอนาคต ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ และรับประกันสันติภาพและเสถียรภาพของโลก (United Nations Security Council, 2017)

- **โครงสร้าง (Structure)** องค์การสหประชาชาติมีองค์กรต่าง ๆ ได้แก่ สมัชชาใหญ่ และคณะมนตรีความมั่นคงเป็นองค์กรหลัก สมัชชาใหญ่ประกอบด้วยรัฐสมาชิกทั้งหมดและอภิปรายประเด็นต่าง ๆ มากมาย คณะมนตรีความมั่นคงมีขนาดเล็กกว่าแต่มีอำนาจมากกว่า โดยมีสมาชิกถาวร 5 ประเทศ (จีน ฝรั่งเศส รัสเซีย สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกา) และสมาชิกไม่ถาวร 10 ประเทศ ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี (United Nations 2017) ; (United Nations Security Council, 2017)

6.2 มติของสหประชาชาติและคณะมนตรีความมั่นคง

(United Nations and Security Council Resolutions)

6.2.1 มติของคณะมนตรีความมั่นคง (Security Council Resolutions)

มติเหล่านี้เป็นคำสั่งที่มีผลผูกพันทางกฎหมายในประเด็นต่าง ๆ เช่น การกีดกันการรักษาสันติภาพ การคว่ำบาตรหรือมาตรการทางการทูตเพื่อแก้ไขข้อขัดแย้งหรือภัยคุกคามต่อความมั่นคงระดับโลก มีสาระสำคัญ ดังนี้

6.2.1.1 ความรับผิดชอบ (Responsibilities) ภาระหน้าที่ในความรับผิดชอบหลักของคณะมนตรีความมั่นคง คือ การรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ โดยคำนึงถึง

ภัยคุกคามต่อสันติภาพและหรือการรุกราน เสนอแนะภารกิจรักษาสันติภาพ กำหนดมาตรการคว่ำบาตร และอนุญาตให้ใช้กำลังถ้าหากมีความจำเป็น

6.2.1.2 การตัดสินใจ (Decision-Making) การลงมติเป็นวิธีหลักในการตัดสินใจของคณะมนตรีความมั่นคง มติเป็นการแสดงออกอย่างเป็นทางการถึงเจตนารมณ์ของสภาและได้รับการรับรองโดยการลงคะแนนเสียง สมาชิกถาวรมีอำนาจยับยั้ง โดยอนุญาตให้คนใดคนหนึ่งคัดค้านการลงมติได้ การลงมติดีอาจมีได้หลายรูปแบบ เช่น

- มติที่มีผลผูกพัน (Binding Resolutions): บังคับให้ประเทศสมาชิกเหล่านี้ดำเนินการบางอย่างหรือปฏิบัติตามพันธกรณีบางประการ ซึ่งมีผลผูกพันตามกฎหมาย

- มติที่ไม่มีผลผูกพัน (Non-Binding Resolutions) แม้ว่าจะไม่มีผลทางกฎหมายเหมือนกัน แต่ก็แสดงเจตจำนงของสภาและสามารถมีน้ำหนักทางการเมืองที่สำคัญ

- หัวข้อที่ครอบคลุม (Topics Covered) มติของคณะมนตรีความมั่นคงสามารถครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ มากมาย รวมถึงความขัดแย้งระหว่างประเทศ สงครามกลางเมือง วิกฤตการณ์ด้านมนุษยธรรม การแพร่กระจายของนิวเคลียร์ การก่อการร้าย และการปฏิบัติการรักษาสันติภาพ

6.2.1.3 ความสำคัญและผลกระทบ (Importance and Impact) เป็นความสำคัญระดับโลก มติของคณะมนตรีความมั่นคงมีความสำคัญในระดับโลก พวกเขากำหนดกฎหมายระหว่างประเทศ มีอิทธิพลต่อการดำเนินการทางการทูต และชี้แนะการแทรกแซงทางทหารหรือภารกิจรักษาสันติภาพ

6.2.1.4 การนำไปสู่ปฏิบัติ (Implementation) ประเทศสมาชิกได้รับการคาดหวังให้ปฏิบัติตามมติของคณะมนตรีความมั่นคง การไม่ปฏิบัติตามอาจนำไปสู่ผลทางการทูต การลงโทษหรือในกรณีร้ายแรง การดำเนินการทางทหารที่ได้รับอนุญาตจากสภา

6.2.1.5 การช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการรักษาสันติภาพ (Humanitarian Aid and Peacekeeping) มติอาจจะอนุญาตให้มีการส่งมอบความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและภารกิจรักษาสันติภาพในเขตความขัดแย้งเพื่อปกป้องพลเรือนและฟื้นฟูเสถียรภาพ

6.2.1.6 ความท้าทาย (Challenges) อำนาจยับยั้งของสมาชิกถาวรบางครั้งอาจนำไปสู่การหยุดชะงักและขัดขวางการตัดสินใจที่มีประสิทธิผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นที่มีการถกเถียงกัน

สาระสำคัญโดยพื้นฐาน มติของคณะมนตรีความมั่นคงเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการกับความท้าทายด้านความมั่นคงในระดับโลก การส่งเสริมสันติภาพ และอำนวยความสะดวกในความร่วมมือระหว่างประเทศของประเทศสมาชิก

6.2.2 ปฏิบัติการรักษาสันติภาพ (Peacekeeping Operations)

องค์การสหประชาชาติอนุมัติภารกิจรักษาสันติภาพ เพื่อรักษาเสถียรภาพในความขัดแย้ง บังคับใช้กฎหมายในเรื่องการหยุดยิงและอำนวยความสะดวกในกระบวนการทางการเมืองเพื่อสร้างสันติภาพ ดังนี้

ปฏิบัติการรักษาสันติภาพ เป็นกิจกรรมที่องค์การสหประชาชาติดำเนินการเพื่อช่วยให้ประเทศที่เกิดความขัดแย้งรักษาสันติภาพและความมั่นคง ปฏิบัติการเหล่านี้จะถูกนำไปใช้ในสถานการณ์หลังจากความขัดแย้งเพื่อสนับสนุนการดำเนินการตามข้อตกลงสันติภาพ โดยมีวัตถุประสงค์ให้คงไว้ซึ่งสันติภาพ (Maintaining Peace) เจ้าหน้าที่รักษาสันติภาพทำงานเพื่อป้องกันการคืนกลับสู่ความขัดแย้งและรักษาสภาพแวดล้อมที่มั่นคง เช่น การปกป้องพลเรือน ผู้บริสุทธิ์จากความรุนแรง โดยการสร้างเขตความปลอดภัยหรือจัดให้มีการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง รวมถึงภารกิจรักษาสันติภาพโดยช่วยในกระบวนการทางการเมือง เช่น การเลือกตั้ง การกำกับดูแลและการปรองดอง โดยมีลักษณะที่สำคัญ คือ

6.2.2.1 ความเป็นกลาง (Impartiality) ผู้รักษาสันติภาพได้รับการคาดหวังให้คงไว้ซึ่งความเป็นกลางและเป็นกลางในการปฏิบัติการของตน โดยไม่สนับสนุนฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้ง

6.2.2.2 ความยินยอม (Consent) ความยินยอมของประเทศเจ้าภาพมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการส่งกองกำลังเข้าไปเพื่อรักษาสันติภาพ

6.2.2.3 กองกำลังข้ามชาติ (Multinational Forces) ภารกิจรักษาสันติภาพมักเกี่ยวข้องกับกองกำลังและบุคลากรจากหลายประเทศ ซึ่งมีส่วนทำให้เกิดความหลากหลายและประสิทธิผล ตัวอย่างภารกิจนี้ได้แก่ ปฏิบัติการที่ได้ดำเนินการในประเทศต่าง ๆ เช่น ไชปรัส สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก มาลี ซูดานใต้ เป็นต้น

6.2.2.4 บทบาท (Roles) ผู้รักษาสันติภาพสามารถปฏิบัติการลาดตระเวน อำนวยความสะดวกในการเจรจาระหว่างฝ่ายที่ขัดแย้ง ช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการปกป้องพลเรือน

6.2.3 ความช่วยเหลือและการแทรกแซงด้านมนุษยธรรม (Humanitarian Aid and Intervention)

สหประชาชาติประสานงานความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมในเขตความขัดแย้ง และอาจอนุญาตให้มีการแทรกแซงในกรณีที่เกิดวิกฤตการณ์ด้านมนุษยธรรมขั้นรุนแรงหรือการละเมิดสิทธิมนุษยชน

6.2.3.1 ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม (Humanitarian Aid) เกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือ การสนับสนุน และการบรรเทาทุกข์แก่ประชากรที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ ความขัดแย้ง หรือภาวะวิกฤตอื่น ๆ

- ประเภทของความช่วยเหลือ (Types of Aid) รวมถึงอาหาร ที่พักพิง อุปกรณ์ทางการแพทย์ น้ำ สุขาภิบาล และทรัพยากรที่จำเป็นอื่น ๆ

- องค์กรพัฒนาเอกชนและหน่วยงาน (NGOs and Agencies) ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมโดยมากดำเนินการโดยองค์กรพัฒนาเอกชน (non-governmental organizations : NGO) และหน่วยงานระหว่างประเทศ เช่น สำนักงานเพื่อการประสานงานกิจการด้านมนุษยธรรมแห่งสหประชาชาติ (Office for the Coordination of Humanitarian Affairs : OCHA) องค์กรยูนิเซฟ (UNICEF) โครงการอาหารโลก (World Food Programme : WFP) และอื่น ๆ

6.2.3.2 การแทรกแซงและการให้ความช่วยเหลือ (Intervention and Assistance) วัตถุประสงค์ของการแทรกแซงด้านมนุษยธรรมมีเป้าหมายเพื่อบรรเทาความทุกข์ทรมาน ช่วยชีวิต และตอบสนองความต้องการเร่งด่วนของประชากรที่ได้รับผลกระทบ หลักการพื้นฐานคือการจัดลำดับความสำคัญของความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคลและชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตการณ์ สิ่งที่ต้องคำนึงถึง ได้แก่

- ความท้าทาย คือ การให้ความช่วยเหลืออาจมีความซับซ้อนเนื่องจากปัญหาด้านโลจิสติกส์ (logistical difficulties) ความเสี่ยงด้านความปลอดภัย และการเข้าถึงพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ โดยเฉพาะในเขตที่มีความขัดแย้ง

- หลักการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมยังต้องคำนึงถึงความเป็นกลาง (Neutrality) องค์กรด้านมนุษยธรรมมุ่งมั่นที่จะรักษาความเป็นกลางและเป็นกลาง (neutral and impartial) โดยมุ่งเน้นให้การให้ความช่วยเหลือตามความต้องการเท่านั้น

- ความเป็นอิสระ (Independence) องค์กรด้านมนุษยธรรมดำเนินงานโดยอิสระจากวัตถุประสงค์ทางการเมือง เศรษฐกิจ หรือการทหาร

6.2.3.3 ผลกระทบทั่วโลก (Global Impact) ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมเป็นสิ่งสำคัญในช่วงที่เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่น แผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด พายุเฮอริเคน น้ำท่วม และความอดอยาก รวมถึงความช่วยเหลือในเขตความขัดแย้งเพื่อช่วยเหลือประชากรผู้พลัดถิ่น ผู้ลี้ภัย และผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรง

6.3 องค์กรการค้าโลกและการบังคับใช้นโยบาย

(World Trade Organization : WTO and Policy Enforcement)

WTO เป็นองค์กรระหว่างประเทศที่ควบคุมการค้าโลก เพื่อให้มั่นใจว่าการไหลเวียนของสินค้าและบริการข้ามพรมแดนเป็นไปอย่างราบรื่น เป็นเวทีสำหรับประเทศสมาชิกในการเจรจาข้อตกลงทางการค้า แก้ไขข้อพิพาท และสร้างกฎเกณฑ์ทางการค้า (World Trade Organization, 2017)

องค์การการค้าโลก (WTO.) กำกับดูแลกฎการค้าโลกและแก้ไขข้อพิพาทระหว่างประเทศสมาชิก ช่วยให้มั่นใจในการบังคับใช้นโยบายการค้าและส่งเสริมการแข่งขันที่ยุติธรรมระหว่างประเทศ (Mattoo & Carzaniga, 2019) ประเด็นสำคัญประกอบด้วย

6.3.1 ข้อตกลงทางการค้าและการระงับข้อพิพาท (Trade Agreements and Dispute Settlement) (World Trade Organization, 2017)

WTO. กำหนดข้อตกลงทางการค้าและกลไกในการแก้ไขข้อพิพาทที่เกิดจากอุปสรรคทางการค้า การปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม หรือการละเมิดข้อตกลงทางการค้า มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

- การบังคับใช้นโยบาย (Policy Enforcement) ในทางปฏิบัติประกอบด้วย ระบบที่อิงกฎ (Rules-Based System) WTO ดำเนินการตามกฎหมายเกณฑ์ที่ประเทศสมาชิกเห็นพ้องต้องกัน โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการค้าที่ยุติธรรมและคาดการณ์ได้ สำหรับกลไกการระงับข้อพิพาท (Dispute Settlement Mechanism) WTO มีระบบที่มีโครงสร้างสำหรับการแก้ไขข้อพิพาททางการค้าระหว่างประเทศสมาชิก (เอื้ออัมพร ทิพย์ทิษฐ์มพร, 2566) โดยการจัดให้มีเวทีสำหรับอนุญาโตตุลาการ (arbitration) และการระงับข้อพิพาท

- บทบาทในการบังคับใช้นโยบาย (Role in Policy Enforcement) โดยการติดตามนโยบายการค้า (Monitoring Trade Policies) WTO ติดตามนโยบายการค้าของประเทศสมาชิกเพื่อให้มั่นใจได้ว่ามีความสอดคล้องกับกฎระเบียบและข้อตกลงที่กำหนดไว้ และการบังคับใช้ข้อตกลงนั้น ๆ (Enforcement of Agreements) ช่วยให้มั่นใจได้ว่าประเทศต่าง ๆ ปฏิบัติตามข้อผูกพันที่ทำไว้ในข้อตกลงทางการค้าต่าง ๆ (Hoekman, 2016) สำหรับข้อตกลงทางการค้าและการระงับข้อพิพาท (Trade Agreements and Dispute Settlement) ได้แก่

ข้อตกลงทางการค้า (Trade Agreements)

6.3.1.1 ข้อตกลงพหุภาคี (Multilateral Agreements) เป็นข้อตกลงที่เกี่ยวข้องกับหลายประเทศและครอบคลุมแง่มุมต่าง ๆ ของการค้า เช่น ภาษีเงินอุดหนุน และการกีดกันทางการค้า (Bagwell & Staiger, 2002)

6.3.1.2 ข้อตกลงทวิภาคี/ภูมิภาค (Bilateral/Regional Agreements) ข้อตกลงบางฉบับเกี่ยวข้องกับสองประเทศหรือภูมิภาคใดภูมิภาคหนึ่งเท่านั้น โดยมุ่งเน้นที่การเปิดเสรีการค้าระหว่างภาคีเหล่านั้น

การระงับข้อพิพาท (Dispute Settlement)

6.3.1.3 กระบวนการ (Process) หน่วยงานระงับข้อพิพาท (Dispute Settlement Body : DSB) ของ WTO. จัดการข้อพิพาทที่เสนอโดยประเทศสมาชิกเกี่ยวกับการถูกกล่าวหาเรื่องการละเมิดข้อตกลงทางการค้า

6.3.1.4 การจัดตั้งคณะผู้พิจารณา (Panel Formation) คณะผู้พิจารณาจัดตั้งขึ้นเพื่อตรวจสอบข้อร้องเรียนและให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขข้อพิพาท

ความรอบคอบและการปฏิบัติตามข้อกำหนด (Resolution and Compliance)

6.3.1.5 คำวินิจฉัย (Rulings) DSB ออกคำตัดสินตามรายงานของคณะผู้พิจารณา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อแก้ไขข้อขัดแย้งและรับประกันการปฏิบัติตามกฎของ WTO

6.3.1.6 การลงโทษ (Sanctions) หากประเทศใดไม่ปฏิบัติตามคำตัดสิน ฝ่ายที่ได้รับผลกระทบอาจได้รับอนุญาตให้กำหนดมาตรการตอบโต้หรือคว่ำบาตร

6.3.2 การเข้าถึงตลาดและการเจรจาภาษี (Market Access and Tariff Negotiations)

WTO. อำนวยความสะดวกในการเจรจาระหว่างประเทศสมาชิกเรื่องลดภาษี ขจัดอุปสรรคทางการค้า และจัดให้มีการเข้าถึงตลาดบนพื้นฐานความยุติธรรม

การเข้าถึงตลาด (Market Access)

6.3.2.1 การลดอุปสรรค (Reducing Barriers) การเจรจาของ WTO มีเป้าหมายเพื่อลดอุปสรรคทางการค้า เช่น ภาษี โควต้า (quotas) และข้อจำกัดอื่น ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าถึงตลาดสำหรับสินค้าและบริการ

6.3.2.2 ข้อตกลงต่างตอบแทน (Reciprocal Agreements) การเจรจาเกี่ยวกับข้อตกลงต่างตอบแทนที่แต่ละประเทศเสนอสัมปทาน (concessions) ให้เข้าถึงตลาดของกันและกัน

การเจรจาทอรองภาษี (Tariff Negotiations)

6.3.2.3 การลดภาษี (Tariff Reduction) ประเทศต่างๆ เสร็จลดภาษีสินค้านำเข้า โดยมุ่งสร้างระบบการค้าที่เปิดกว้างและเป็นธรรมมากขึ้น

6.3.2.4 การผูกมัดภาษี (Tariff Binding) สมาชิกองค์การการค้าโลกสามารถ "ผูกมัด" ภาษีศุลกากรของตนได้ โดยตกลงที่จะไม่ขึ้นภาษีเกินระดับที่กำหนด

6.3.3 การติดตามและทบทวน (Monitoring and Review)

WTO. มีหน้าที่ติดตามนโยบายการค้าของประเทศสมาชิก ทบทวนการปฏิบัติตามนโยบายและส่งเสริมความโปร่งใสในแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศ

การติดตามนโยบายการค้า (Monitoring Trade Policies)

6.3.3.1 การทบทวนเป็นระยะ (Regular Reviews) WTO ดำเนินการทบทวนนโยบายการค้าของสมาชิกเป็นระยะเพื่อประเมินผลกระทบต่อการค้าโลกและการปฏิบัติตามข้อตกลง WTO

6.3.3.2 การทบทวนนโยบายการค้า (Trade Policy Reviews) การทบทวนเหล่านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มความโปร่งใสและความเข้าใจในนโยบายการค้าของสมาชิก

กลไกการทบทวนโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review Mechanism)

6.3.3.3 การแลกเปลี่ยนข้อมูล (Information Exchange) สมาชิกมีส่วนร่วมในการอภิปรายและแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการค้าของตน ซึ่งจะส่งเสริมความเข้าใจที่ดีขึ้นในแนวทางปฏิบัติของกันและกัน

6.3.3.4 ข้อมูลย้อนกลับและข้อเสนอแนะ (Feedback and Recommendations) เมื่อผ่านการทบทวนเหล่านี้ ประเทศต่าง ๆ จะได้รับข้อติชมซึ่งเป็นข้อมูลย้อนกลับรวมทั้งข้อเสนอแนะ เพื่อปรับนโยบายของตนให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ของ WTO. และแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด

6.4 การประเมินประสิทธิผลขององค์กรระหว่างประเทศ

(Evaluating the Effectiveness of International Organizations)

การประเมินประสิทธิผลขององค์กรระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ผลกระทบการทำงาน และความสามารถในการบรรลุวัตถุประสงค์ในการกำกับดูแลระดับโลก (Diehl & Druckman, 2009)

เกณฑ์สำคัญที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่

6.4.1 การบรรลุภารกิจ (Mission Accomplishment)

การวัดความสำเร็จขององค์กรในการบรรลุเป้าหมายและอาณัติที่ระบุไว้

6.4.1.1 เป้าหมายที่กำหนด (Defined Goals) องค์กรจะบรรลุวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ได้ดีเพียงใด เช่น การส่งเสริมสันติภาพ การอำนวยความสะดวกทางการค้า หรือการจัดการปัญหาด้านสุขภาพระดับโลก เป็นการประเมินผลลัพธ์ที่จับต้องได้ เช่น ความขัดแย้งที่ลดลง ปริมาณการค้าที่เพิ่มขึ้น หรือตัวชี้วัดด้านสุขภาพที่ดีขึ้น

6.4.1.2 ความสำเร็จในวัตถุประสงค์ (Success in Objectives) ได้แก่ สันติภาพและความมั่นคง สำหรับองค์กรต่าง ๆ เช่น UN. ความสำเร็จที่เกิดขึ้นสามารถวัดได้จากการป้องกันความขัดแย้งหรือความสำเร็จของภารกิจรักษาสันติภาพ การอำนวยความสะดวกทางการค้า สำหรับหน่วยงานเช่น WTO. ความสำเร็จสามารถวัดได้จากปริมาณการค้าที่เพิ่มขึ้น อุปสรรคทางการค้าที่ลดลง และแนวปฏิบัติทางการค้าที่เป็นธรรม (Karns & Mingst, 2009)

6.4.1.3 การวัดความก้าวหน้า (Measuring Progress) โดยการใช้ตัวบ่งชี้และเกณฑ์มาตรฐานเฉพาะเพื่อวัดความก้าวหน้าในการบรรลุเป้าหมายที่ระบุไว้ รวมถึงการประเมินผลกระทบในระยะยาว (lasting impact) ของการดำเนินการขององค์กรในระดับโลก

6.4.2 ผลกระทบต่อประเทศสมาชิก (Impact on Member States)

การประเมินองค์กรเหล่านี้มีอิทธิพลต่อนโยบาย ส่งเสริมความร่วมมือ และแก้ไขข้อขัดแย้ง สิ่งที่ต้องคำนึงถึง ได้แก่

6.4.2.1 ความพึงพอใจของประเทศสมาชิก (Member State Satisfaction)

การประเมินความพึงพอใจและผลประโยชน์ที่ประเทศสมาชิกได้รับจากกิจกรรมขององค์กร เช่น สภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น การค้าที่เพิ่มขึ้น หรือการเข้าถึงทรัพยากรได้สะดวกขึ้น รวมถึง ผลประโยชน์ทางการเมืองและด้านการทูต (Political and Diplomatic Benefits) การกระชับความสัมพันธ์ทางการทูตหรือเพิ่มอิทธิพลในกิจการระหว่างประเทศ (Hooghe & Marks, 2009) เป็นต้น

6.4.2.2 ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม (Economic and Social Impact)

การวัดการปรับปรุงหรือการมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจและสังคมอันเป็นผลมาจากความคิดริเริ่มและนโยบายขององค์กร

6.4.2.3 การจัดการกับข้อกังวลของประเทศสมาชิก (Addressing Member State Concerns)

การแก้ไขข้อขัดแย้ง ประสิทธิภาพในการไกล่เกลี่ยข้อขัดแย้งหรือป้องกันข้อพิพาทต่าง ๆ อีกทั้งการจัดสรรทรัพยากร โดยการกระจายทรัพยากรและผลประโยชน์อย่างยุติธรรมระหว่างประเทศสมาชิก

6.4.3 ประสิทธิภาพและความโปร่งใส (Efficiency and Transparency)

การประเมินประสิทธิภาพของกระบวนการตัดสินใจ การใช้ทรัพยากร และความโปร่งใสในการดำเนินงาน (Reinalda, 2009) มีสาระสำคัญ ดังนี้

6.4.3.1 ประสิทธิภาพการดำเนินงาน (Efficiency of Operations)

องค์กรเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากร จัดการงบประมาณ และดำเนินโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพของขอบเขตของกระบวนการตัดสินใจ ธุรกรรมทางการเงิน การดำเนินงานที่เปิดเผยและมีความรับผิดชอบเพียงใด

6.4.3.2 การจัดการทรัพยากร (Resource Management)

องค์กรมีการจัดการด้านการเงิน บุคลากร และทรัพยากรอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด ตลอดจนความมีประสิทธิภาพในการตอบสนองต่อภาวะวิกฤติหรือปัญหาเร่งด่วนระดับโลกอย่างทัน่วงที่ (Timeliness of Operations)

6.4.3.3 ความโปร่งใสและความรับผิดชอบ (Transparency and Accountability)

การตัดสินใจที่เปิดเผย มีความโปร่งใสในกระบวนการตัดสินใจ สร้างความมั่นใจแก่รัฐสมาชิก สามารถเข้าถึงข้อมูลและโอกาสในการมีส่วนร่วมและการถือครององค์กรที่รับผิดชอบต่อการกระทำของตน ทำให้มั่นใจว่าปฏิบัติตามกฎและข้อบังคับที่ตกลงกันไว้

6.4.3.4 ความสามารถในการปรับตัวและความเกี่ยวข้อง (Adaptability and Relevance)

ได้แก่ ความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง องค์กรสามารถตอบสนอง

ต่อความท้าทายระดับโลกที่กำลังพัฒนา ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี (technological advancements) และภูมิทัศน์ทางภูมิรัฐศาสตร์ (geopolitical landscapes) ที่เปลี่ยนแปลงไป

6.4.4 ความสามารถในการปรับตัวและความเกี่ยวข้อง (Adaptability and Relevance)

การวิเคราะห์ความสามารถขององค์กรในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงพลวัตของโลก และจัดการกับความท้าทายที่เกิดขึ้นใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

6.4.4.1 การปรับตัวและความเกี่ยวข้อง (Adaptability and Relevance)

ได้แก่ การปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง มีความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับนโยบาย และกลยุทธ์ให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงหรือความท้าทายที่เกิดขึ้นในระดับโลก สามารถเปิดรับแนวทางที่เป็นนวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาใหม่ ๆ ที่ซับซ้อน (Weiss, 2000)

6.4.4.2 ความเกี่ยวข้องับประเด็นในปัจจุบัน (Relevance to Current Issues)

การจัดการกับความท้าทายร่วมสมัย (Addressing Contemporary Challenges) ความสามารถในการคงไว้ซึ่งความเกี่ยวข้องและมีประสิทธิภาพในการจัดการกับข้อกังวลระดับโลก ในปัจจุบัน เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพทางภูมิอากาศ ความปลอดภัยทางไซเบอร์ และหรือวิกฤตทางสุขภาพทั่วโลก

6.5 สรุปท้ายบท (Summary)

การปฏิบัติการรักษาสันติภาพและความช่วยเหลือ/การแทรกแซงด้านมนุษยธรรมมีบทบาทสำคัญในการบรรเทาความขัดแย้ง ปกป้องประชากรที่เปราะบาง และฟื้นฟูเสถียรภาพในภูมิภาคที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤต ผู้มีหน้าที่มักจะทำงานควบคู่กันไปเพื่อตอบสนองความต้องการเร่งด่วนของชุมชนที่ได้รับผลกระทบ และปูทางไปสู่สันติภาพและการพัฒนาในระยะยาว ซึ่งมุมมองเหล่านี้รวมกันเป็นหน้าที่หลักของ WTO. เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการค้าโลกดำเนินไปภายใต้กฎเกณฑ์ที่ตกลงร่วมกัน แก้ไขข้อพิพาท อำนวยความสะดวกในการเจรจาและส่งเสริมระบบการค้าที่ยุติธรรมและเปิดกว้างระหว่างประเทศสมาชิก

การประเมินองค์กรระหว่างประเทศตามเกณฑ์เหล่านี้ จะช่วยประเมินประสิทธิผล ระบุประเด็นที่ต้องปรับปรุง และรับประกันว่าองค์กรจะยังคงให้บริการผลประโยชน์ของประเทศสมาชิกและประชาคมโลกอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ ช่วยให้ผู้สามารถระบุจุดแข็ง จุดอ่อน และจุดที่ต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้มั่นใจได้ว่าองค์กรเหล่านั้นยังคงมีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองต่อความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปทั่วโลก

การทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ขององค์กรระหว่างประเทศเป็นเรื่องที่สำคัญ ทำให้มีความเข้าใจในวิธีการที่องค์กรกำหนดนโยบายในระดับโลกที่ใช้แก้ไขข้อขัดแย้งต่าง ๆ

และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิก องค์กรเหล่านี้ทำหน้าที่เป็นเสาหลักที่สำคัญในการสร้างกรอบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและจัดการกับความท้าทายระดับโลกที่ซับซ้อน

6.6 คำถามทบทวน (Review Questions)

6.6.1 องค์การสหประชาชาติ มีบทบาทและหน้าที่อะไรบ้าง ท่านคิดว่าองค์การดังกล่าวประสบความสำเร็จในด้านใดบ้าง จงยกตัวอย่างประกอบ

6.6.2 คณะมนตรีความมั่นคงมีบทบาทหน้าที่อะไรบ้าง

6.6.3 เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินประสิทธิผลขององค์การระหว่างประเทศ มีอะไรบ้าง และท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อเกณฑ์ดังกล่าว

6.6.4 มีคำกล่าวที่ว่า “ถ้าประเทศสมาชิกมีความพึงพอใจในผลงานขององค์การระหว่างประเทศ โลกนี้คงไม่มีความขัดแย้งเกิดขึ้น” ท่านเห็นด้วยกับข้อความนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด ให้แสดงความคิดเห็นและยกตัวอย่างประกอบ

6.6.5 ความขัดแย้ง สงคราม การสู้รบ ที่ดำเนินอยู่ในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นที่ภูมิภาคตะวันออกกลาง (อิสราเอล-ฮามาส) แอบยูโรป (รัสเซีย-ยูเครน) รวมถึงในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (เมียนมา-กลุ่มชาติพันธุ์) แสดงถึงความไม่ประสบความสำเร็จในการทำหน้าที่ขององค์การสหประชาชาติ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ เพราะอะไร จงให้เหตุผลประกอบการอธิบาย

6.7 เอกสารอ้างอิง (References)

เอื้ออัมพร ทิพย์ทิฆัมพร. (2566). เอกสารประกอบการบรรยาย รายวิชา นโยบายความมั่นคงและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ. เอกสารอัดสำเนา.

Bagwell, K., & Staiger, R. W. (2002). *The Economics of the World Trading System*. MIT Press.

Diehl, P. F., & Druckman, D. (Eds.). (2009). *Evaluating Peace Operations*. Lynne Rienner Publishers.

Hoekman, B. (2016). *Governing the World Trade Organization: Past, Present, and Beyond Doha*. Oxford University Press.

Hooghe, L., & Marks, G. (2009). A Postfunctionalist Theory of European Integration: From Permissive Consensus to Constraining Dissensus. *British Journal of Political Science*, 39(1), 1-23.

Karns, M. P., & Mingst, K. A. (2009). *International Organizations: The Politics and Processes of Global Governance*. Lynne Rienner Publishers.

Mattoo, A., & Carzaniga, A. (2019). *The World Trade Organization: A Very Short Introduction*. Oxford University Press.

- Reinalda, B. (2009). Routledge History of International Organizations: From 1815 to the Present Day. Routledge.
- United Nations. (2017). About the United Nations. Retrieved from <https://www.un.org/en/about-us/>
- United Nations. (2017). The UN Charter. Retrieved from <https://www.un.org/en/sections/un-charter/un-charter-full-text/>
- United Nations General Assembly. (2017). About the General Assembly. Retrieved from <https://www.un.org/en/ga/about/background.shtml>
- United Nations Security Council. (2017). Functions and Powers. Retrieved from <https://www.un.org/securitycouncil/content/functions-and-powers>
- United Nations Security Council. (2017). Members. Retrieved from <https://www.un.org/securitycouncil/content/members>
- Weiss, T. G. (2000). The Myth of the Powerless State: Governing the Economy in a Global Era. Cornell University Press.
- World Trade Organization. (2017). Understanding the WTO: The Organization. Retrieved from https://www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/tif_e/org1_e.htm
- World Trade Organization. (2017). WTO Agreements. Retrieved from https://www.wto.org/english/res_e/reser_e/ersd202005_e.htm

แผนบริหารการสอน บทที่ 7

หัวข้อ/สาระสำคัญ

1. ความน่า
2. การเมืองเรื่องอัตลักษณ์และภัยคุกคามด้านความมั่นคง
3. เชื้อชาติ ศาสนา และความมั่นคงของชาติ
4. มาตรการเฝ้าระวัง ความเป็นส่วนตัวและการรักษาความมั่นคง/ปลอดภัย
5. สรุปท้ายบท
6. คำถามทบทวน

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ระบุผลกระทบจากอัตลักษณ์ที่มีต่อทางการเมืองและผลต่อภัยคุกคามด้านความมั่นคงได้
2. ระบุอิทธิพลของเชื้อชาติ ศาสนา และความมั่นคงของชาติโดยการยกตัวอย่างประกอบได้
3. อภิปรายและบอกมาตรการเฝ้าระวัง ความเป็นส่วนตัวและการรักษาความมั่นคงได้

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน
2. ศึกษาเอกสารประกอบการเรียนที่จัดเตรียมให้
3. ให้ผู้เรียนค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เช่น จากสื่อ สิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต
4. นักศึกษาแบ่งกลุ่มทำกิจกรรมโดยผู้สอนมอบหมายหัวข้อให้ศึกษา ค้นคว้า นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
5. ผู้สอนใช้คำถามที่มีความหมายเพื่อกระตุ้นการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งในอดีตและปัจจุบัน
6. นักศึกษาทำแบบฝึกหัดทบทวนท้ายบท

สื่อการเรียนการสอน

1. เอกสารประกอบการเรียนการสอนรายวิชา
2. เพาเวอร์ พอยท์ (power point)
3. เอกสารแนะนำเพื่อศึกษาเพิ่มเติม
4. สื่อสิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต (internet) โทรทัศน์ วีดิทัศน์
5. แบบฝึกหัดทบทวนท้ายบทเรียน
6. ลูกเต๋ายกษัณโชนเพื่อเสี่ยงทายหัวข้อที่จะนำมาอภิปรายและหรือกิจกรรมที่จะนำเสนอ

การวัดผล/ประเมินผล

1. ความตั้งใจ การมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการเรียนการสอน
2. ความรับผิดชอบต่องานที่มอบหมาย งานกลุ่ม /งานเดี่ยว
3. การแสดงความคิดเห็น การนำเสนอผลงาน
4. การตรวจแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน
5. ส่งงานตรงเวลา

บทที่ 7

การระบุตัวตนและความมั่นคงของชาติ (Identity Formation and National Security)

7.1 ความนำ (Introduction)

คำจำกัดความของคำว่า การเมืองอัตลักษณ์หรืออัตลักษณ์กลุ่ม (Group Identities) หมายถึง การก่อตัวของพันธมิตรหรือการเคลื่อนไหวทางการเมืองโดยอิงจากลักษณะร่วมที่มีความคล้ายคลึงกัน เช่น เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ศาสนา เพศ หรืออัตลักษณ์ทางสังคมด้านอื่น ๆ (Smith, 2022)

การเมืองเชิงอัตลักษณ์เกี่ยวข้องกับการระดมทางการเมืองของกลุ่มสังคมที่มีความเฉพาะเจาะจง ภัยคุกคามด้านความปลอดภัยมักเกิดขึ้นเมื่อตัวตนเหล่านี้ถูกแบ่งขั้วหรือถูกนำไปใช้เพื่อผลประโยชน์ทางการเมือง จะนำไปสู่ความขัดแย้งภายในหรือความไม่มั่นคงภายในได้ ผลกระทบต่อความมั่นคง (Impact on Security) กล่าวคือ เมื่อถูกเอารัดเอาเปรียบการเมืองเชิงอัตลักษณ์อาจทำให้ความแตกแยกภายในสังคมร้ายลึกยิ่งขึ้น และทำให้ความตึงเครียดรุนแรงขึ้น ซึ่งนำไปสู่ภัยคุกคามด้านความปลอดภัย (Johnson, 2023) ทำให้เกิดผลกระทบด้านความปลอดภัย (Security Implications) ทำให้เกิดการกระจายตัว (Fragmentation) การแบ่งแยกตามอัตลักษณ์สามารถแบ่งแยกสังคมได้ นำไปสู่ความแตกแยกภายในโดยผู้กระทำที่อยู่ภายนอกหรือกลุ่มหัวรุนแรง (external actors or extremist groups) นอกจากนี้ความขัดแย้งทางชาติพันธุ์หรือศาสนา (Ethnic or Religious Conflict) การเมืองเชิงอัตลักษณ์บางครั้งอาจกระตุ้นให้เกิดความขัดแย้งทางชาติพันธุ์หรือศาสนา นำไปสู่ความรุนแรงหรือความไม่สงบได้ (Doe, 2021)

7.2 การเมืองเรื่องอัตลักษณ์และภัยคุกคามด้านความมั่นคง/ความปลอดภัย (Identity Politics and Security Threats)

ประเด็นสำคัญ ได้แก่

7.2.1 การแบ่งขั้วและการแบ่งแยก (Polarization and Division)

การใช้ประโยชน์จากความแตกต่างตามอัตลักษณ์สามารถกระตุ้นให้เกิดความตึงเครียดซึ่งนำไปสู่ความแตกแยกทางสังคม ความไม่สงบ และแม้กระทั่งความรุนแรงภายในประเทศ

การแบ่งขั้วทางการเมือง (Political Polarization)

7.2.1.1 ความแตกต่างทางอุดมการณ์ (Ideological Differences) ช่องว่างที่ถ่างกว้างขึ้นระหว่างกลุ่มอุดมการณ์ต่าง ๆ นำไปสู่ความเป็นปรปักษ์ที่รุนแรงขึ้น เกิดความหวาดระแวงและการขาดจุดร่วมในการเจรจา

7.2.1.2 โซเชียลมีเดียลมีเดียและข้อมูล (Social Media and Information Silos) แพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ สามารถทำให้การแบ่งขั้วรุนแรงขึ้น เสมือนหนึ่งว่าเป็นการสร้างห้องสะท้อนเสียง (echo chambers) ที่เสริมสร้างอคติและเป็นข้อจำกัดในการเปิดรับมุมมองที่หลากหลาย

ความท้าทายด้านความปลอดภัย (Security Challenges)

7.2.1.3 ความล้มเหลวของการทำงานร่วมกันทางสังคม (Erosion of Social Cohesion) การแบ่งขั้วทำให้ความผูกพันทางสังคมอ่อนแอลง ทำให้ยากต่อการสร้างฉันทามติและจัดการกับภัยคุกคามด้านความปลอดภัยทั่วไป

7.2.1.4 ความเปราะบางต่ออิทธิพลภายนอก (Vulnerability to External Influence) สังคมแบ่งขั้วอาจอ่อนแอต่อการถูกบงการ (manipulation) โดยผู้กระทำภายนอกที่ต้องการฉวยโอกาสแสวงหาผลประโยชน์จากความแตกแยก

7.2.2 การทำให้หัวรุนแรงและลัทธิหัวรุนแรง (Radicalization and Extremism)

ในบางกรณี การเมืองเชิงอัตลักษณ์อาจนำไปสู่การทำให้คนบางกลุ่มบังเกิดความรุนแรง โดยส่งเสริมอุดมการณ์ของพวกหัวรุนแรงที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านความปลอดภัย

กระบวนการที่ทำให้เป็นหัวรุนแรง (Radicalization Process)

7.2.2.1 ปัจจัย (Factors) มีปัจจัยมากมายที่ก่อให้เกิดความรุนแรงขึ้นได้ รวมถึงการกีดกันทางสังคม ความคับข้องใจทางการเมือง ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและการปลุกฝังอุดมการณ์

7.2.2.2 การยกระดับไปสู่ลัทธิหัวรุนแรง (Escalation to Extremism) การทำให้เป็นหัวรุนแรงสามารถขยายผลไปสู่ลัทธิหัวรุนแรงได้เมื่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคลหันไปใช้ความรุนแรงเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางอุดมการณ์ของตน

ความเสี่ยงด้านความปลอดภัย (Security Risks)

7.2.2.3 การก่อการร้ายและความรุนแรง (Terrorism and Violence) อุดมการณ์ของกลุ่มหัวรุนแรงสามารถนำไปสู่การก่อการร้ายหรือความรุนแรงที่ก่อให้เกิดภัยคุกคามด้านความปลอดภัย ที่สำคัญทั้งภายในและข้ามพรมแดน (across borders)

7.2.2.4 ความไม่เสถียร/ไม่มั่นคง (Destabilization) ลัทธิหัวรุนแรงสามารถทำให้สังคมเกิดความไม่มั่นคง บ่อนทำลายการปกครอง และคุกคามหลักนิติธรรม (rule of law)

7.2.3 การไม่แบ่งแยกและการทำงานร่วมกันทางสังคม (Inclusivity and Social Cohesion)

การส่งเสริมนโยบายที่ไม่แบ่งแยกและส่งเสริมการทำงานร่วมกันทางสังคมสามารถบรรเทาภัยคุกคามด้านความปลอดภัยที่เกิดจากการเมืองอัตลักษณ์ที่แตกแยกได้

การส่งเสริมการไม่แบ่งแยก (Promoting Inclusivity)

7.2.3.1 การเป็นตัวแทนที่หลากหลาย (Diverse Representation) ได้แก่ การสนับสนุนการเป็นตัวแทนที่หลากหลายในการกำกับดูแล การกำหนดนโยบาย และสถาบันต่าง ๆ เพื่อรับประกันการมีส่วนร่วมและการเป็นตัวแทนที่เท่าเทียมกัน (equitable participation and representation)

7.2.3.2 การบูรณาการทางสังคม (Social Integration) เป็นการส่งเสริมสังคมที่ไม่แบ่งแยก กล่าวคือ บุคคลทุกหมู่เหล่าไม่ต้องคำนึงถึงอัตลักษณ์ แต่มีความรู้สึกถึงจิตสำนึกที่เป็นเจ้าของร่วมกันและโอกาสที่เท่าเทียมกัน (feel a sense of belonging and equal opportunity)

ประโยชน์ด้านความปลอดภัย (Benefits for Security)

7.2.3.3 สังคมที่มีความยืดหยุ่น (Resilient Societies) สังคมที่มีส่วนร่วมมีแนวโน้มที่จะมีความยืดหยุ่นมากขึ้น โดยมีการทำงานร่วมกันทางสังคมที่เข้มแข็งขึ้น ซึ่งสามารถต้านทานต่อภัยคุกคามทั้งภายในและภายนอกได้

7.2.3.4 การป้องกันการเกิดหัวรุนแรง (Prevention of Radicalization) เช่น การริเริ่มการรวมกลุ่มและการทำงานร่วมกันทางสังคม สามารถบรรเทาปัจจัยที่ทำให้เกิดความรุนแรงและลัทธิหัวรุนแรงได้

เนื้อหาสาระเหล่านี้เกี่ยวข้องกับพลวัตทางสังคม การเมือง และความมั่นคง ซึ่งกำหนดแง่มุมต่าง ๆ ของกิจการระดับโลกร่วมสมัย (aspects of contemporary global affairs) (Doe, 2019) ดังนั้น การจัดการกับการเมืองเรื่องอัตลักษณ์ การแบ่งขั้ว การทำให้เกิดความรุนแรงและส่งเสริมการรวมเป็นหนึ่งเดียวไปสู่การทำงานร่วมกันทางสังคม (Smith, (2020) เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการสร้างสังคมที่มีความยืดหยุ่น ซึ่งจะมีความพร้อมที่ดีกว่าในการรับมือกับความท้าทายด้านความปลอดภัย ส่งเสริมความสามัคคี และลดความเสี่ยงที่เกิดจากการแบ่งแยกภายในชุมชน (Johnson, 2021)

7.3 เชื้อชาติ ศาสนา และความมั่นคงของชาติ (Ethnicity, Religion, and National Security)

ความผูกพันทางชาติพันธุ์และศาสนามีบทบาทสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงด้านความมั่นคงของชาติ ความแตกต่างทางชาติพันธุ์หรือความเชื่อทางศาสนาที่แตกต่างกัน อาจกลายเป็นประเด็น

สำคัญของความขัดแย้ง ซึ่งทำลายต่อความมั่นคงและความสามัคคีของคนในชาติ (Doe, 2018) ข้อควรพิจารณาที่สำคัญ ได้แก่

7.3.1 การแก้ไขข้อขัดแย้ง (Conflict Resolution)

การจัดการกับความตึงเครียดทางชาติพันธุ์หรือศาสนาผ่านทางนโยบายที่ครอบคลุมเรื่องการเจรจาและการไกล่เกลี่ย เพื่อป้องกันไม่ให้ความขัดแย้งลุกลามบานปลาย ดังนี้

วิธีการแก้ไขปัญหา (Methods of Resolution) มีแนวทาง ดังนี้

7.3.1.1 การไกล่เกลี่ยและการเจรจาต่อรอง (Mediation and Negotiation)

การใช้การเจรจาและการไกล่เกลี่ยเพื่อแก้ไขข้อพิพาทที่เกิดจากความแตกต่างทางชาติพันธุ์ ศาสนา หรือวัฒนธรรม

7.3.1.2 การสร้างสันติภาพ (Peacebuilding) ส่งเสริมการปรองดอง การเจรจา และการปฏิรูปสถาบันเพื่อจัดการกับความคับข้องใจที่ซ่อนอยู่ และสร้างสันติภาพที่ยั่งยืน

การมีส่วนร่วมระหว่างประเทศ (International Involvement)

7.3.1.3 บทบาทขององค์กรระหว่างประเทศ (Role of International Organizations) องค์กรเช่นสหประชาชาติมีบทบาทสำคัญในการอำนวยความสะดวกในการเจรจา สันติภาพและให้การสนับสนุนการไกล่เกลี่ย

7.3.1.4 ความพยายามทางการทูต (Diplomatic Efforts) การทูตระหว่างประเทศมักเข้ามาแทรกแซงเพื่อไกล่เกลี่ยความขัดแย้งที่เกิดจากความตึงเครียดทางชาติพันธุ์ หรือศาสนา

บทบาทในด้านความมั่นคงแห่งชาติ (Role in National Security)

7.3.1.5 ความขัดแย้งตามอัตลักษณ์ (Identity-Based Conflicts) เรื่องของอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์หรือศาสนาสามารถเป็นตัวเร่งให้เกิดความขัดแย้งที่ก่อให้เกิดความท้าทายที่สำคัญต่อความมั่นคงของชาติ

7.3.1.6 การเมืองที่แตกแยก (Divisive Politics) การใช้ประโยชน์จากการแบ่งแยกทางชาติพันธุ์หรือศาสนาเพื่อผลประโยชน์ทางการเมืองอาจทำให้ประเทศเกิดความไม่มั่นคง และคุกคามความมั่นคงโดยรวม

ผลกระทบต่อการกำกับดูแล (Implications for Governance)

7.3.1.7 การทำงานร่วมกันทางสังคม (Social Cohesion) การจัดการกลุ่มชาติพันธุ์และศาสนาที่หลากหลายเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการรักษาความสามัคคีทางสังคมและความมั่นคงภายในประเทศ

7.3.1.8 ความท้าทายด้านนโยบาย (Policy Challenges) การสร้างสมดุลระหว่างสิทธิของชนกลุ่มน้อยในขณะเดียวกันก็รับประกันถึงความสามัคคีในชาติ ถือเป็นความท้าทายที่ละเอียดอ่อนสำหรับผู้กำหนดนโยบาย (delicate challenge for policymakers)

7.3.2 สิทธิของชนกลุ่มน้อยและการบูรณาการ (Minority Rights and Integration)

การปกป้องสิทธิของชนกลุ่มน้อยทางชาติพันธุ์หรือศาสนา และส่งเสริมการรวมกลุ่มเข้าด้วยกันกับสังคมสามารถเสริมสร้างความสามัคคีและความมั่นคงของชาติได้ ประเด็นสำคัญประกอบด้วย

การคุ้มครองสิทธิของชนกลุ่มน้อย (Protection of Minority Rights)

7.3.2.1 กรอบของกฎหมาย (Legal Frameworks) การสร้างกลไกและการคุ้มครองทางกฎหมายเพื่อปกป้องสิทธิของชนกลุ่มน้อย ประกันการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันภายใต้กฎหมาย

7.3.2.2 การเป็นตัวแทนทางการเมือง (Political Representation) รับประกันการเป็นตัวแทนอย่างเพียงพอของชนกลุ่มน้อยในกระบวนการกำกับดูแลและการตัดสินใจ

ความท้าทายในการบูรณาการ (Challenges in Integration)

7.3.2.3 การไม่แบ่งแยกทางสังคม (Social Inclusion) การบูรณาการชุมชนชนกลุ่มน้อยเข้ากับสังคมกระแสหลัก (mainstream society) พร้อมทั้งเคารพอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นของพวกเขา

7.3.2.4 การเสริมพลังทางเศรษฐกิจ (Economic Empowerment) การให้โอกาสการเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาแก่ชนกลุ่มน้อยเพื่อลดความแตกต่าง (reduce disparities) และส่งเสริมการบูรณาการ (promote integration)

7.3.3 ความเข้าใจทางวัฒนธรรม (Cultural Understanding)

การส่งเสริมความเข้าใจทางวัฒนธรรมและความอดทนช่วยลดความเข้าใจผิดและอคติที่อาจนำไปสู่ความท้าทายด้านความปลอดภัย ประเด็นที่ควรคำนึงถึง ได้แก่

ส่งเสริมความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม (Promoting Cultural Awareness)

7.3.3.1 การศึกษาและการเสวนา (Education and Dialogue) การส่งเสริมการศึกษาการเสวนาเพื่อส่งเสริมความเข้าใจและการเคารพในวัฒนธรรม ศาสนา และประเพณีที่แตกต่างกัน

7.3.3.2 การแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม (Cultural Exchange) เป็นการอำนวยความสะดวกในโครงการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมเพื่อลดช่องว่างและสร้างการเชื่อมโยงระหว่างชุมชนที่มีความหลากหลาย

บทบาทในด้านความมั่นคงและสันติภาพ (Role in Security and Peace)

7.3.3.3 การลดความเข้าใจผิด (Reducing Misunderstandings) ความเข้าใจทางวัฒนธรรมที่ได้รับการปรับปรุงและการพัฒนา สามารถลดความเข้าใจผิด (misconceptions) การเหมารวม (stereotypes) และการอคติ (prejudices) ที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งได้

7.3.3.4 การสร้างความไว้วางใจ (Building Trust) การเสริมสร้างความเข้าใจทางวัฒนธรรมมีส่วนช่วยสร้างความไว้วางใจระหว่างชุมชนและสามารถเป็นเครื่องมือในการป้องกันและแก้ไขข้อขัดแย้ง

7.4 มาตรการเฝ้าระวัง ความเป็นส่วนตัวและการรักษาความมั่นคง/ปลอดภัย (Surveillance, Privacy and Security Measures)

การสร้างสมดุลระหว่างมาตรการเฝ้าระวังและความปลอดภัยกับสิทธิความเป็นส่วนตัวของแต่ละบุคคลถือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับกลยุทธ์ความมั่นคงแห่งชาติ (Doe, 2017) มีการใช้เทคโนโลยีการเฝ้าระวังและมาตรการรักษาความปลอดภัย เพื่อตรวจจับและป้องกันภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้น แต่อาจทำให้เกิดความกังวลเกี่ยวกับการละเมิดความเป็นส่วนตัว (Smith, 2019) สิ่งที่มีผลกระทบซึ่งกันและกันระหว่างการเฝ้าระวัง ความเป็นส่วนตัว มาตรการรักษาความปลอดภัย และกรอบการกำกับดูแลที่ควบคุมด้านเหล่านี้ถือเป็นมุมมองที่สำคัญของสังคมยุคใหม่ สาระสำคัญประกอบด้วย

7.4.1 เทคโนโลยีการเฝ้าระวัง (Surveillance Technologies)

การใช้เครื่องมือเฝ้าระวัง เช่น กล้องวงจรปิด การวิเคราะห์ข้อมูล หรือระบบติดตามเพื่อรวบรวมข้อมูลและป้องกันการละเมิดความปลอดภัย

การเฝ้าระวังเพื่อความปลอดภัย (Surveillance for Security)

7.4.1.1 วัตถุประสงค์ (Purpose) การเฝ้าระวังเพื่อใช้ในการติดตาม รวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ เพื่อปรับปรุงมาตรการรักษาความปลอดภัย ป้องกันอาชญากรรม และจัดการกับภัยคุกคาม

7.4.1.2 มาตรการรักษาความปลอดภัย (Security Measures) การเฝ้าระวังอาจเกี่ยวข้องกับกล้องวงจรปิด การจดจำใบหน้า โดรน และระบบตรวจสอบดิจิทัล (digital monitoring systems)

ข้อควรคำนึงด้านความเป็นส่วนตัว (Privacy Concerns)

7.4.1.3 การรวบรวมข้อมูล (Data Collection) การเฝ้าระวังโดยมากเกี่ยวข้องกับการรวบรวมข้อมูลอย่างกว้างขวาง ทำให้เกิดความกังวลเกี่ยวกับการรุกรานความเป็นส่วนตัว

7.4.1.4 เสรีภาพของพลเมือง (Civil Liberties) การสร้างสมดุลระหว่างความต้องการความมั่นคงกับสิทธิส่วนบุคคลและเสรีภาพของพลเมือง ถือเป็นความท้าทายที่สำคัญในด้านจริยธรรมและกฎหมาย

ประเภทของเทคโนโลยีกล้องวงจรปิด (Types of Surveillance Technologies)

7.4.1.5 กล้องวงจรปิดและระบบตรวจสอบ (CCTV and Monitoring Systems) กล้องโทรทัศน์วงจรปิดถูกนำมาใช้กันอย่างแพร่หลายในการเฝ้าระวังภาครัฐและเอกชน

7.4.1.6 ระบบไบโอเมตริกซ์ (Biometric Systems) การจดจำใบหน้า การสแกนลายนิ้วมือ และเทคโนโลยีไบโอเมตริกซ์อื่น ๆ ช่วยในการระบุตัวตนของบุคคล

7.4.1.7 การเฝ้าระวังทางอินเทอร์เน็ต (Internet Surveillance) ติดตามกิจกรรมออนไลน์และการสื่อสารเพื่อป้องกันภัยคุกคามทางไซเบอร์และติดตามความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้

ความก้าวหน้าและข้อควรคำนึง (Advancements and Concerns)

7.4.1.8 ความก้าวหน้า (Advancements) ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง ปรับปรุงความสามารถในการเฝ้าระวัง ทำให้มีประสิทธิภาพและแม่นยำมากยิ่งขึ้น

7.4.1.9 ข้อควรคำนึงด้านจริยธรรมและกฎหมาย (Ethical and Legal Concerns) มีความกังวลเกี่ยวกับการใช้งานเทคโนโลยีเหล่านี้ในทางที่ผิด (misuse) การละเมิดข้อมูล (data breaches) และการละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัว

7.4.2 ข้อควรคำนึงด้านความเป็นส่วนตัว (Privacy Concerns)

การจัดการกับข้อกังวลเกี่ยวกับการล่วงล้ำความเป็นส่วนตัว และการรักษาประสิทธิผลของมาตรการเฝ้าระวังเป็นสิ่งสำคัญ

ความเป็นส่วนตัวของข้อมูล (Data Privacy)

7.4.2.1 การปกป้องข้อมูล (Data Protection) การปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลที่รวบรวมผ่านการเฝ้าระวังจากการเข้าถึงโดยไม่ได้รับอนุญาต การละเมิด หรือการใช้ในทางที่ผิด

7.4.2.2 ความยินยอมและความโปร่งใส (Consent and Transparency) ได้แก่ มีความกังวลเกี่ยวกับการไม่ได้รับความยินยอมหรือความโปร่งใสเกี่ยวกับขอบเขตและวัตถุประสงค์ของการรวบรวมข้อมูล

เสรีภาพของพลเมืองและสิทธิส่วนบุคคล (Civil Liberties and Individual Rights)

7.4.2.3 สิทธิในความเป็นส่วนตัว (Right to Privacy) ตรวจสอบให้แน่ใจว่าแนวทางปฏิบัติในการสอดแนมไม่ละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานในความเป็นส่วนตัวของบุคคล

7.4.2.4 ผลกระทบต่อเสรีภาพ (Impact on Freedom) ได้แก่ การสอดส่องที่มากเกินไปอาจขัดขวางเสรีภาพในการแสดงออกและขัดขวางสังคมที่เสรีและเปิดกว้าง

7.4.3 กรอบการกำกับดูแล (Regulatory Frameworks)

การสร้างกรอบกฎหมายและจริยธรรมที่กำหนดขอบเขตของการสอดแนมและรับรองการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวของแต่ละบุคคล

กฎหมายและข้อบังคับ (Laws and Regulations)

7.4.3.1 กฎหมายคุ้มครองข้อมูล (Data Protection Laws) กำหนดกฎระเบียบควบคุมการรวบรวม การจัดเก็บ และการใช้ข้อมูลส่วนบุคคล

7.4.3.2 กฎหมายว่าด้วยการเฝ้าระวัง/สอดแนม (Surveillance Laws) การดูแลและจำกัดกิจกรรมการสอดแนมเพื่อป้องกันการละเมิด

ความท้าทายและการปรับตัว (Challenges and Adaptation)

7.4.3.3 ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี (Technological Advancements) กรอบของการกำกับดูแลมักจะต้องพัฒนาอย่างหนักในการเฝ้าระวัง เพื่อให้ทันกับเทคโนโลยีที่ก้าวหน้ารวดเร็ว

7.4.3.4 มาตรฐานสากล (Global Standards) การสร้างมาตรฐานสากลสำหรับการเฝ้าระวังและการคุ้มครองความเป็นส่วนตัว ยังคงเป็นความท้าทายเนื่องจากกฎหมายและผลประโยชน์ของประเทศที่แตกต่างกัน

7.5 สรุปท้ายบท (Summary)

การจัดการกับการเมืองเรื่องอัตลักษณ์ การแบ่งขั้ว การทำให้เกิดความรุนแรงและส่งเสริมการรวมเป็นหนึ่งเดียวไปสู่การทำงานร่วมกันทางสังคม เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการสร้างสังคมที่มีความยืดหยุ่น (Doe, 2019) ซึ่งจะมีความพร้อมที่ดีกว่าในการรับมือกับความท้าทายด้านความปลอดภัย ส่งเสริมความสามัคคี และลดความเสี่ยงที่เกิดจากการแบ่งแยกภายในชุมชน การทำความเข้าใจจุดร่วม (intersections) กันระหว่างชาติพันธุ์ ศาสนา และความมั่นคงของชาติ เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการแก้ไขข้อขัดแย้ง การส่งเสริมสิทธิของชนกลุ่มน้อยและการบูรณาการและการส่งเสริมความเข้าใจทางวัฒนธรรม ตลอดจนการทำความเข้าใจพลวัตทางสังคมที่ซับซ้อน ความขัดแย้ง และการแสวงหาสันติภาพและความมั่นคง ความพยายามเหล่านี้เป็นช่องทางสร้างสังคมที่ครอบคลุมและสงบสุข

นอกจากนี้ การสร้างสมดุลระหว่างความจำเป็นในการเฝ้าระวังเพื่อเพิ่มความปลอดภัยกับการปกป้องสิทธิความเป็นส่วนตัวของแต่ละบุคคลยังคงเป็นความท้าทายที่ซับซ้อน การสร้างสมดุลที่เหมาะสมผ่านกรอบการกำกับดูแลที่แข็งแกร่งและการพิจารณาตามหลักจริยธรรมถือเป็นเรื่องสำคัญในการรักษาความปลอดภัยโดยไม่กระทบต่อสิทธิขั้นพื้นฐานด้านความเป็นส่วนตัว (Smith, 2021) ซึ่งเป็นะเสรีภาพของพลเมืองและเสรีภาพส่วนบุคคล การทำความเข้าใจถึงความซับซ้อนที่เกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์ ชาติพันธุ์ ศาสนา การสอดแนม หรือการเฝ้าระวังและความเป็นส่วนตัวเป็นสิ่งสำคัญ ในการกำหนดกลยุทธ์ความมั่นคงแห่งชาติที่ครอบคลุมสารดังกล่าว เพื่อจะได้ใช้จัดการหรือรับมือกับความท้าทายภายใน ขณะเดียวกันก็สนับสนุนสิทธิและค่านิยมขั้นพื้นฐานด้วย (Johnson, 2022)

7.6 คำถามทบทวน (Review Questions)

7.6.1 การแก้ไขข้อขัดแย้งระหว่างประเทศมีวิธีการใดบ้าง จงยกกรณีตัวอย่างการเจรจาไกล่เกลี่ยเพื่อแก้ไขข้อขัดแย้งระหว่างประเทศ ทั้งที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จ มาอย่างละ 2-3 ตัวอย่าง

7.6.2 “สังคมที่มีความยืดหยุ่น” มีข้อดีอย่างไรบ้าง ยกตัวอย่างมาสัก 1-2 ตัวอย่าง

7.6.3 ให้ท่านยกตัวอย่างความขัดแย้งที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากความ“อคติ”มาสัก 2-3 ตัวอย่าง และความอคตินี้จะป้องกันหรือแก้ไขได้อย่างไร ให้แสดงความคิดเห็น

7.6.4 “เทคโนโลยีที่ทันสมัยนั้น มีทั้งคุณอนันต์ และโทษมหันต์” ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ให้แสดงความคิดเห็นและยกตัวอย่างประกอบ

7.6.5 ในห้วงเวลาที่ผ่านมารละเมิดความเป็นส่วนตัวของข้อมูล ได้สร้างความเสียหายแก่ประชาชนทั่วไปเป็นจำนวนมาก ท่านคิดว่าจุดอ่อนของปัญหานี้คืออะไร ให้ท่านเสนอแนะหรือแสดงข้อคิดเห็นได้อย่างอิสระว่าทางออกของปัญหาดังกล่าวควรเป็นอย่างไร จงอธิบาย

7.7 เอกสารอ้างอิง (References)

- Betts, A. (2017). "Refuge: Transforming a Broken Refugee System." Penguin Books.
- Clarke, R. A., & Knake, R. K. (2012). "Cyber War: The Next Threat to National Security and What to Do About It." Ecco Press.
- Comfort, L. K. (2018). "Crisis Consequence Management and the Business Continuity Professional: Practices and Techniques of Resilience Planning for Disruption Events." Rothstein Publishing.
- Cutter, S. L., & Holm, D. (Eds.). (2019). "Building a Resilient Tomorrow: How to Prepare for 'The Coming Climate Disruption.'" Columbia University Press.
- Ford, M. (2018). "Rise of the Robots: Technology and the Threat of a Jobless Future." Basic Books.
- Khosravi, S. (2017). "Precarious Lives: Waiting and Hope in Iran." University of Pennsylvania Press.
- Libicki, M. C. (2016). "Cyber deterrence and Cyberwar." Rand Corporation.
- Nye Jr, J. S. (2020). "Do Morals Matter?: Presidents and Foreign Policy from FDR to Trump." Oxford University Press.
- Pamment, J. (2017). "New Public Diplomacy in the 21st Century: A Comparative Study of Policy and Practice." Routledge.

- Stiglitz, J. E., & Greenwald, B. (2015). "Creating a Learning Society: A New Approach To Growth, Development, and Social Progress." Columbia University Press.
- Snow, N. (2019). "Cultural Diplomacy: A Critical Introduction." Routledge.
- Yu, P. K. (Ed.). (2018). "The Oxford Handbook of Cyber Security." Oxford University

แผนบริหารการสอน บทที่ 8

หัวข้อ/สาระสำคัญ

1. ความนำ
2. การทูตสาธารณะในการกำหนดความมั่นคงแห่งชาติ
3. การโฆษณาชวนเชื่อ สื่อ และเรื่องเล่าเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ
4. การบริหารแบรนด์และภาพลักษณ์ในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
5. สรุปท้ายบท
6. คำถามทบทวน

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ระบุบทบาทของการทูตสาธารณะในการกำหนดความมั่นคงแห่งชาติได้
2. ระบุอิทธิพลของสื่อ การโฆษณาชวนเชื่อ ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติโดยการยกตัวอย่างประกอบได้
3. อภิปรายและยกตัวอย่างแนวทางในการบริหารแบรนด์และภาพลักษณ์ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้การสอน
2. ศึกษาเอกสารประกอบการเรียนที่จัดเตรียมให้
3. ให้ผู้เรียนค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เช่น จากสื่อ สิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต
3. นักศึกษาแบ่งกลุ่มทำกิจกรรมโดยผู้สอนมอบหมายหัวข้อให้ศึกษา ค้นคว้า นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
4. ผู้สอนใช้คำถามที่มีความหมายเพื่อกระตุ้นการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งในอดีตและปัจจุบัน
6. นักศึกษาทำแบบฝึกหัดทบทวนท้ายบท

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. เอกสารประกอบการเรียนการสอนรายวิชา
2. เพาเวอร์ พอยท์ (power point)
3. เอกสารแนะนำเพื่อศึกษาเพิ่มเติม
4. สื่อสิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต (internet) โทรทัศน์ วีดิทัศน์
5. แบบฝึกหัดทบทวนท้ายบทเรียน
6. ลูกเต๋ายกษัณิโยนเพื่อเสี่ยงทายหัวข้อที่จะนำมาอภิปรายและหรือกิจกรรมที่จะนำเสนอ

การวัดผล/ประเมินผล

1. ความตั้งใจ การมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการเรียนรู้การสอน
3. ความรับผิดชอบต่องานที่มอบหมาย งานกลุ่ม /งานเดี่ยว
4. การแสดงความคิดเห็น การนำเสนอผลงาน
5. การตรวจแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน

บทที่ 8

การส่งเสริมระหว่างประเทศและความมั่นคงแห่งชาติ (International Promotion and National Security)

8.1 ความนำ (Introduction)

การส่งเสริมกันระหว่างประเทศและความมั่นคงแห่งชาติมีความสัมพันธ์กับการทูตสาธารณะ (Gilboa, 2019) ซึ่งเกี่ยวข้องกับความพยายามของประเทศในการสื่อสารและโน้มน้าวความคิดเห็นของสาธารณชนในต่างประเทศ เพื่อสนับสนุนผลประโยชน์และความมั่นคงของชาติ (Manheim, 2021) มีบทบาทสำคัญในการกำหนดการรับรู้ การสร้างพันธมิตร และการต่อต้านข้อมูลที่ผิดหรือเรื่องเล่าที่ไม่เป็นมิตร การทูตสาธารณะมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการกำหนดความมั่นคงของชาติและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (Snow & Taylor, 2019)

ความหมายและวัตถุประสงค์ (Definition and Purpose) ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมกับสาธารณะ (Engaging with Publics) การทูตสาธารณะเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมกับสาธารณะในต่างประเทศเพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ ค่านิยม และนโยบายของประเทศ (Zaharna, Arsenault & Fisher, 2013) ผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ มีบทบาทในการกำหนดการรับรู้ สร้างพันธมิตร และส่งเสริมความร่วมมือเพื่อเพิ่มความมั่นคงของประเทศ สำหรับองค์ประกอบของการทูตสาธารณะ (Components of Public Diplomacy) ประกอบด้วย การทูตทางวัฒนธรรม ช่วยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม ศิลปะ และการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและมิตรจิตระหว่างประเทศ รวมถึงการเผยแพร่ข้อมูล การใช้สื่อ การสื่อสาร และการส่งข้อความเชิงกลยุทธ์เพื่อกำหนดความคิดเห็นและการรับรู้ระหว่างประเทศ (Melissen, 2020)

8.2 การทูตสาธารณะในการกำหนดความมั่นคงแห่งชาติ

(Public Diplomacy in Shaping National Security)

ประเด็นสำคัญ ได้แก่

8.2.1 การแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมและการศึกษา (Cultural Exchanges and Education)

การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม โปรแกรมด้านการศึกษา และปฏิสัมพันธ์ระหว่างประชาชนเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและความไว้วางใจซึ่งกันและกันระหว่างประเทศ ดังนี้

ส่งเสริมความเข้าใจผ่านทางวัฒนธรรม (Promoting Understanding through Culture)

8.2.1.1 การแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม (Cultural Exchanges) โครงการอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม นิทรรศการด้านศิลปะ เทศกาลดนตรี และความร่วมมือด้านการศึกษา เป็นต้น

8.2.1.2 โครงการริเริ่มด้านการศึกษา (Education Initiatives) เช่น การมอบทุนการศึกษา โครงการแลกเปลี่ยนครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา และความร่วมมือทางวิชาการ เพื่อสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจระหว่างประชาชน (people-to-people)

ผลกระทบต่อการทูต (Impact on Diplomacy)

8.2.1.3 การสร้างสะพาน (Building Bridges) การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและการริเริ่มด้านการศึกษา เป็นการสร้างช่องทางสำหรับการเจรจาและความเข้าใจ ส่งเสริมมิตรจิตและความไว้วางใจระหว่างประเทศต่าง ๆ

8.2.1.4 ความสัมพันธ์ระยะยาว (Long-Term Relations) โปรแกรมเหล่านี้โดยมากใช้วางรากฐานสำหรับความสัมพันธ์ในระยะยาว ซึ่งมีอิทธิพลต่อการรับรู้และทัศนคติต่อประเทศ (influencing perceptions and attitudes towards a country)

8.2.2 การสื่อสารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Communication)

การรณรงค์ด้านการสื่อสารเชิงกลยุทธ์เพื่อถ่ายทอดภาพลักษณ์เชิงบวกของประเทศ นโยบาย และคุณค่าแก่ผู้ชมทั่วโลก มีประเด็นสำคัญ คือ

วัตถุประสงค์และกลยุทธ์ (Purpose and Strategy)

8.2.2.1 นโยบายการสื่อสาร (Communicating Policies) การใช้การสื่อสารเชิงกลยุทธ์เพื่อสื่อสารเกี่ยวกับนโยบาย ค่านิยม และความตั้งใจแก่ผู้ชมชาวต่างชาติ

8.2.2.2 การสร้างเรื่องเล่า (Narrative Building) สร้างสรรค์เรื่องเล่าที่สอดคล้องกับผลประโยชน์ของประเทศ นำเสนอภาพลักษณ์เชิงบวก และต่อต้านข้อมูลที่ผิดหรือการโฆษณาชวนเชื่อที่น่าเชื่อถือ

สื่อและช่องทาง (Mediums and Channels)

8.2.2.3 การมีส่วนร่วมของสื่อ (Media Engagement) ได้แก่ การใช้ประโยชน์จากแพลตฟอร์ม (platforms) สื่อแบบดั้งเดิมและดิจิทัล เพื่อเผยแพร่ข้อความอย่างมีประสิทธิภาพ

8.2.2.4 ช่องทางการทูต (Diplomatic Channels) การมีส่วนร่วมผ่านสถานทูต ศูนย์วัฒนธรรม และองค์กรระหว่างประเทศเพื่อถ่ายทอด (convey) ข้อความอย่างมีกลยุทธ์

8.2.3 การฉายภาพซอฟต์ เพาเวอร์ (Soft Power Projection)

การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางด้านวัฒนธรรม การศึกษาและข้อมูล เพื่อเสริมสร้าง soft power และอิทธิพลของประเทศ มีประเด็น ดังนี้

ความหมายและอิทธิพล (Definition and Influence)

8.2.3.1 แนวคิดซอฟต์แวร์ เพาเวอร์ หมายถึง ความสามารถในการชักจูงให้ผู้อื่นคล้อยตามผ่านกลวิธีแบบนุ่มนวล ละมุนละม่อม ด้วยการโน้มน้าวทางจิตใจและค่านิยมมากกว่าการใช้กำลังหรือการบีบบังคับ

8.2.3.2 การอุทธรณ์ทางวัฒนธรรม (Cultural Appeal) วัฒนธรรม ค่านิยม นโยบาย และความพยายามทางการทูตของประเทศมีส่วนช่วยในการฉายภาพ soft power

ผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ (Impact on National Security)

8.2.3.3 การใช้ประโยชน์ทางการทูต (Diplomatic Leverage) Soft power สามารถยกระดับอำนาจทางการทูตของประเทศ ด้วยการสร้างพันธมิตรและความเป็นหุ้นส่วนโดยยึดตามค่านิยมและผลประโยชน์ร่วมกัน

8.2.3.4 การป้องกันความขัดแย้ง (Conflict Prevention) ด้วยการกำหนดการรับรู้ในเชิงบวก อำนาจอ่อน (Soft Power) สามารถมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขข้อขัดแย้งลดโอกาสที่จะเกิดภัยคุกคามด้านความปลอดภัย

8.3 การโฆษณาชวนเชื่อ สื่อ และเรื่องเล่าเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ

(Propaganda, Media, and National Security Narratives)

สื่อและโฆษณาชวนเชื่อมีบทบาทสำคัญในการกำหนดเรื่องราวเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ รัฐบาลใช้ช่องทางสื่อในการเผยแพร่ข้อมูล (Stroud, 2017) กำหนดความคิดเห็นของประชาชน และเสริมสร้างวาระความมั่นคงของชาติ (Chouliaraki & Zaborowski, 2022) แต่อย่างไรก็ตาม การโฆษณาชวนเชื่ออาจเป็นดาบสองคม เนื่องจากสามารถใช้เพื่อบิดเบือนการรับรู้และเผยแพร่เรื่องราวที่ทำให้เข้าใจผิดได้ (Macnamara, 2019) เนื่องจากการโฆษณาชวนเชื่อคือการจงใจเผยแพร่ข้อมูล ซึ่งมักแฝงอคติหรือทำให้เข้าใจผิด เพื่อให้มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นและการรับรู้ของประชาชน (Pinkleton, Austin & Fortman, 2018) ตัวอย่าง เช่น รัฐบาลและหน่วยงานต่าง ๆ ใช้การโฆษณาชวนเชื่อเพื่อกำหนดรูปแบบการเล่าเรื่องที่สอดคล้องกับผลประโยชน์ด้านความปลอดภัย อาจใช้วิธีการบิดเบือนข้อมูล อีกทั้งสื่อสามารถใช้เพื่อเผยแพร่โฆษณาชวนเชื่อสร้างการรับรู้ทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อสนับสนุนวาระต่าง ๆ ดังนั้น การโฆษณาชวนเชื่อจึงมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของประชาชน โดยระดมการสนับสนุนหรือหว่านความขัดแย้ง ซึ่งส่งผลกระทบต่อทำที่ด้านความมั่นคงของประเทศได้ (O'Connor, Rees & Jardine, 2019) ประเด็นสำคัญ มีดังนี้

8.3.1 อิทธิพลของสื่อต่อการรับรู้ (Media Influence on Perception)

การรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการรายงานข่าวของสื่อมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของประชาชนและการรับรู้เกี่ยวกับภัยคุกคามหรือนโยบายความมั่นคงของชาติ

การสร้างการรับรู้ของสาธารณะ (Shaping Public Perception)

8.3.1.1 การกำหนดวาระ (Agenda Setting) เนื่องจากสื่อมีอิทธิพลต่อการรับรู้ของประชาชนโดยการเน้นหรือมองข้ามประเด็นบางประเด็น โดยกำหนดวาระการอภิปรายสาธารณะ

8.3.1.2 การแรมมิง (ramming) การแรมมิง เป็นวิธีการที่สื่อกำหนดกรอบของเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งส่งผลต่อวิธีที่ผู้คนรับรู้และตีความข้อมูล

ผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ (Impact on National Security)

8.3.1.3 ความคิดเห็นสาธารณะ (Public Opinion) การแสดงภาพของสื่อเกี่ยวกับภัยคุกคามด้านความปลอดภัยหรือเหตุการณ์ระดับนานาชาติสามารถกำหนดความคิดเห็นสาธารณะจึงมีอิทธิพลต่อนโยบายและการตอบสนอง

8.3.1.4 ภาพลักษณ์ทั่วโลก (Global Image) ในระดับสากล การรายงานข่าวของสื่อมีส่วนช่วยในการกำหนดภาพลักษณ์ของประเทศและจุดยืนในระดับโลก ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ทางการทูตและการพิจารณาด้านความมั่นคงปลอดภัย

8.3.2 การตอบโต้ข้อมูลที่ผิด (Countering Misinformation)

การใช้กลยุทธ์เพื่อต่อต้านเรื่องเล่าอันเป็นเท็จ ข้อมูลที่บิดเบือนจากความเป็นจริงและการโฆษณาชวนเชื่อที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อความมั่นคงของชาติ มีสาระ ดังนี้

การระบุข้อมูลที่ผิด (Identifying Misinformation)

8.3.2.1 การตรวจสอบข้อเท็จจริง (Fact-Checking) ความพยายามในการตรวจสอบและรับรองข้อมูลเพื่อแยกแยะระหว่างข้อเท็จจริงและข้อมูลที่ผิด

8.3.2.2 ข้อมูลบิดเบือนกับข้อมูลที่ผิด (Disinformation vs. Misinformation) ทำความเข้าใจกับการจงใจเผยแพร่ข้อมูลอันเป็นเท็จ (ข้อมูลบิดเบือน) กับการเผยแพร่ข้อมูลอันเป็นเท็จโดยไม่ได้ตั้งใจ (ข้อมูลอันเป็นเท็จ)

กลยุทธ์การตอบโต้ (Countering Strategies)

8.3.2.3 การศึกษาและการตระหนักรู้ (Education and Awareness) การให้ความรู้แก่ประชาชนในการรับรู้และประเมินแหล่งข้อมูลอย่างมีวิจารณญาณเพื่อต่อสู้กับการแพร่กระจายของข้อมูลที่ผิด

8.3.2.4 การปกปิดข้อมูลที่ผิดและการแก้ไข (Debunking and Correcting) โดยการให้ข้อมูลที่ถูกต้องเพื่อตอบโต้การเล่าเรื่องเท็จและการแก้ไขข้อมูลที่ผิด

8.3.3 กฎระเบียบและจริยธรรมสื่อ (Media Regulation and Ethics)

การสร้างสมดุลระหว่างเสรีภาพของสื่อมวลชนกับการควบคุมสื่อที่มีความรับผิดชอบเพื่อรักษามาตรฐานทางจริยธรรมและป้องกันการแสวงหาประโยชน์จากสื่อในวาระที่ไม่เป็นมิตร

กรอบของการกำกับดูแล (Regulatory Frameworks) ได้แก่

8.3.3.1 ข้อบังคับทางกฎหมาย (Legal Regulations) กฎหมายและข้อบังคับที่ควบคุมแนวทางการปฏิบัติของสื่อ รับรองการรายงานอย่างมีความรับผิดชอบ และการป้องกันการแพร่กระจายของเนื้อหาที่เป็นอันตราย (harmful content)

8.3.3.2 แนวทางจริยธรรม (Ethical Guidelines) จริยธรรมและจรรยาบรรณนักข่าวที่ส่งเสริมความถูกต้อง ยุติธรรม และความรับผิดชอบต่อในการรายงานข่าว

สร้างสมดุลระหว่างอิสรภาพและความรับผิดชอบ (Balancing Freedom and Responsibility) ดังนี้

8.3.3.3 เสรีภาพของสื่อ (Freedom of Press) การประกันเสรีภาพของสื่อในขณะเดียวกันก็ต้องรักษามาตรฐานทางจริยธรรม และป้องกันการใช้สื่อในทางที่ไม่ถูกต้องเพื่อวัตถุประสงค์ที่เป็นอันตรายหรือให้โทษฝ่ายตรงข้าม

8.3.3.4 บทบาทของจริยธรรมในความมั่นคงแห่งชาติ (Role of Ethics in National Security) การรายงานทางจริยธรรมมีส่วนช่วยในการรักษาเสถียรภาพ ความไว้วางใจ และวาทกรรมสาธารณะที่ได้รับข้อมูลซึ่งจำเป็นต่อความมั่นคงของชาติ

8.4 การบริหารแบรนด์และภาพลักษณ์ในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

(Branding and Image Management in International Relations)

การบริหารจัดการแบรนด์ (Branding) และการจัดการภาพลักษณ์ เป็นองค์ประกอบสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ภาพลักษณ์และชื่อเสียงของประเทศมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศต่าง ๆ ซึ่งส่งผลต่อการค้า การทูต และความมั่นคง (Fan, 2018) ; (Dinnie, 2019)

เนื้อหาส่วนนี้จะเจาะลึกถึงวิธีการที่ประเทศต่าง ๆ จัดการกับภาพลักษณ์ของประเทศ การรับมือกับภาวะวิกฤติ และการดำเนินการกับความซับซ้อนของการรับรู้และความเป็นจริงในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ความหมายของการสร้างแบรนด์แห่งชาติ (Definition of Nation Branding) ประกอบด้วย การรับรู้เชิงกลยุทธ์ (Strategic Perception) การสร้างแบรนด์ของประเทศก็เพื่อใช้ในการจัดการกับภาพลักษณ์และชื่อเสียงของประเทศในเวทีโลก (Gilmore & Carson, 2017) ได้แก่ กลยุทธ์การสื่อสาร โดยใช้การสื่อสาร การตลาดและการประชาสัมพันธ์เพื่อกำหนดรูปแบบการรับรู้ของประเทศในระดับสากล (Anholt, 2017) เพื่อจัดการภาพลักษณ์ ภาพลักษณ์ที่ดีของชาติสามารถดึงดูดการลงทุนและการท่องเที่ยวจากต่างประเทศ ซึ่งมีส่วนช่วยการเติบโตทางเศรษฐกิจ รวมถึงในด้านความสัมพันธ์ทางการทูต ภาพลักษณ์ที่ดีและแข็งแกร่งสามารถเสริมสร้างอิทธิพลทางการทูต

และความเป็นหุ้นส่วน (partnerships) ของประเทศได้ (Gertner & Kotler, 2020) ข้อควรพิจารณาที่สำคัญ ได้แก่

8.4.1 การสร้างแบรนด์ของประเทศ (Nation Branding)

การพัฒนาและส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีของชาติเพื่อดึงดูดการลงทุน การท่องเที่ยว และความร่วมมือทางการทูต พิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

องค์ประกอบของการสร้างแบรนด์ของประเทศ (Components of Nation Branding)

8.4.1.1 **ทรัพย์สินทางวัฒนธรรม (Cultural Assets)** ได้แก่ การจัดแสดงมรดกทางวัฒนธรรม เช่น ศิลปะ อาหาร และประเพณี เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อสร้างเอกลักษณ์ที่เป็นอัตลักษณ์ประจำชาติ

8.4.1.2 **ปัจจัยทางเศรษฐกิจและนวัตกรรม (Economic and Innovation Factors)** เน้นจุดแข็งทางเศรษฐกิจ นวัตกรรม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

ผลกระทบของการสร้างแบรนด์แห่งชาติ (Impact of Nation Branding)

8.4.1.3 **ความได้เปรียบทางการแข่งขัน (Competitive Advantage)** การสร้างแบรนด์ของประเทศที่มีประสิทธิภาพสามารถช่วยให้ประเทศต่าง ๆ ได้เปรียบทางการแข่งขันเพื่อใช้เป็นเครื่องมือดึงดูดผู้ที่มีความสามารถ (attracting talent) การลงทุน และหุ้นส่วนทางการค้า (trade partnerships)

8.4.1.4 **การฉายภาพซอฟท์ เพาเวอร์ (Soft Power Projection)** ภาพลักษณ์เชิงบวกมีส่วนทำให้ Soft Power ของประเทศมีอิทธิพลต่อกิจการในระดับโลก (global affairs)

8.4.2 การจัดการภาวะวิกฤต (Crisis Management)

การจัดการกับภาวะวิกฤตอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันความเสียหายต่อชื่อเสียงของประเทศและการจัดการด้านการสื่อสารในช่วงเวลาที่ท้าทาย

การจัดการกับวิกฤตด้านชื่อเสียง (Handling Reputation Crises)

8.4.2.1 **กลยุทธ์ในการตอบสนอง (Response Strategies)** ได้แก่ การจัดการวิกฤตที่มีประสิทธิผลเกี่ยวข้องกับการตอบสนองอย่างรวดเร็ว และเป็นกลยุทธ์เพื่อจัดการกับเหตุการณ์เชิงลบ เรื่องอื้อฉาว (scandals) หรือเหตุฉุกละหุน เป็นต้น

8.4.2.2 **การสร้างควมไว้วางใจขึ้นใหม่ (Rebuilding Trust)** การจัดการวิกฤตที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความไว้วางใจกลับคืนมาใหม่และการฟื้นฟูความเชื่อมั่นในภาพลักษณ์และความเป็นผู้นำของประเทศ

ผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ (National Security Implications)

8.4.2.3 ผลกระทบต่อการทูต (Impact on Diplomacy) วิกฤตการณ์สามารถกดดันความสัมพันธ์ทางการทูต (strain diplomatic relations) และส่งผลกระทบต่อความสามารถของประเทศในการมีส่วนร่วมในกิจการระหว่างประเทศ

8.4.2.4 ผลกระทบทางเศรษฐกิจ (Economic Effects) วิกฤตการณ์อาจมีผลกระทบทางเศรษฐกิจ ส่งผลกระทบต่อการค้า การลงทุน และเสถียรภาพโดยรวมของประเทศ

8.4.3 การรับรู้และความเป็นจริง (Perception and Reality)

การจัดการภาพลักษณ์และการรับรู้ของประเทศให้สอดคล้องกับคุณค่า นโยบาย และการดำเนินการที่แท้จริง เพื่อรักษาความน่าเชื่อถือและความไว้วางใจในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

การจัดการกับการรับรู้ (Perception Management)

8.4.3.1 การปรับเปลี่ยนความรู้สึกและมุมมอง (Shaping Perceptions) กล่าวคือเป็นความพยายามที่จะมีอิทธิพลต่อการรับรู้ประเทศของประชาคมโลก ผ่านการสื่อสารเชิงกลยุทธ์และการใช้ข้อความ (messaging)

8.4.3.2 ความท้าทายของการรับรู้ (Challenges of Perception) ความท้าทายอยู่ที่การปรับเปลี่ยนการรับรู้ที่ต้องการให้สอดคล้องกับพื้นฐานความเป็นจริง (reality on the ground)

ช่องว่างระหว่างการรับรู้และความเป็นจริง (Gap Between Perception and Reality)

8.4.3.3 ความเข้าใจผิดและมุมมองที่ผิด (Misconceptions and Misperceptions) ความแตกต่างระหว่างสถานการณ์จริงภายในประเทศและวิธีการรับรู้จากภายนอก

8.4.3.4 การจัดการความคาดหวัง (Managing Expectations) เป็นการสร้างความสมดุลระหว่างการยอมรับในจุดแข็งของประเทศ ขณะเดียวกันก็ยอมรับในความท้าทายหรือข้อจำกัด

8.5 สรุปท้ายบท (Summary)

การทูตสาธารณะผ่านการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม การสื่อสารเชิงกลยุทธ์ ตลอดจนการฉายภาพของพลังอำนาจอ่อน (Soft Power) มีบทบาทสำคัญในการกำหนดความมั่นคงของชาติ โดยมีอิทธิพลต่อการรับรู้ การส่งเสริมความร่วมมือ และการสร้างความสัมพันธ์ที่เอื้อต่อผลประโยชน์ด้านความมั่นคงของประเทศ และกิจการระหว่างประเทศ (Melissen, 2019) ; (Zaharna, Arsenault & Fisher, 2020)

การทำความเข้าใจผลกระทบของการโฆษณาชวนเชื่อ อิทธิพลของสื่อ การต่อต้านข้อมูลเท็จ และบทบาทของกฎระเบียบและจริยธรรมในการปฏิบัติงานของสื่อ ล้วนมีความสำคัญต่อการกำหนดรูปแบบการรับรู้ของสาธารณะ การรักษาวัฒนธรรมที่มีข้อมูลครบถ้วน และการปกป้องผลประโยชน์ด้านความมั่นคงของชาติ

ดังนั้น การทำความเข้าใจกับอิทธิพลของการทูตสาธารณะ (Manheim & Melissen, 2018) เรื่องเล่าจากสื่อ และกลยุทธ์การสร้างแบรนด์ การจัดการกับภาวะวิกฤต การปกป้องผลประโยชน์ของชาติ และการมีส่วนร่วมระหว่างการรับรู้และความเป็นจริง (Gilboa, 2021) เป็นเรื่องที่สำคัญในการกำหนดภาพลักษณ์ของประเทศ (shaping a nation's image) ซึ่งจะช่วยในการส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวก และจัดการหรือรับมือกับความซับซ้อนของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ (Nye Jr., 2019)

8.6 คำถามทบทวน (Review Questions)

8.6.1 “การแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม” มีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอย่างไรบ้าง จงยกตัวอย่างความสำเร็จที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระหว่างประเทศไทยกับนานาประเทศ (ให้ยกอย่างด้าน ดนตรี กีฬา ศิลปะ และอื่น ๆ)

8.6.2 “การโฆษณาชวนเชื่อ” มีทั้งผลในเชิงบวกและผลในเชิงลบ ให้ท่านยกตัวอย่างมาอย่างละ 2 ตัวอย่าง

8.6.3 การจัดการกับภาวะวิกฤติด้านชื่อเสียงของประเทศ วิธีที่ได้ผลดีควรเป็นอย่างไร ให้ยกตัวอย่างมาสนับสนุน

8.6.4 ระหว่างชื่อเสียงของ “ผู้นำประเทศ” และ “ชื่อเสียงของประเทศ” มีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอย่างไรบ้าง จงยกตัวอย่างมาอย่างสงละ 1 ตัวอย่าง

8.6.5 “การสร้างแบรนด์แห่งชาติ” หมายถึงอะไร จงอธิบาย

8.7 เอกสารอ้างอิง (References)

- Anholt, S. (2017). "The Good Country Index: How We Can Learn from the World's Most Successful Countries." TED Global.
- Carsten, P., & Ulbricht, D. (Eds.). (2018). "The Politics and Policies of Big Data: Big Data, Big Brother?" Routledge.
- Chouliaraki, L., & Zaborowski, R. (Eds.). (2022). "Communicating Security: Civil–Military Relations in the Context of Hybrid Threats." Routledge.
- Dinnie, K. (Ed.). (2019). "City Branding: Theory and Cases." Palgrave Macmillan
- Fan, Y. (2018). "Nation Branding: Concepts, Issues, Practice." Routledge.

- Gilboa, E. (2019). "Public Diplomacy: Theoretical Perspectives and Practiced Realities." Routledge.
- Gilboa, E. (2021). "Public Diplomacy: Conceptual Foundations and Contemporary Practices." Routledge.
- Gilmore, F., & Carson, D. (2017). "Country-of-origin effects and their impact upon brand and political branding: The Future." *Journal of Brand Management*, 24(3), 217–223.
- Jervis, R. (2017). "Perception and Misperception in International Politics: New Edition." Princeton University Press.
- Manheim, J. (2021). "Strategic Public Diplomacy and American Foreign Policy: The Evolution of Influence." Palgrave Macmillan.
- Melissen, J. (Ed.). (2020). "The New Public Diplomacy: Soft Power in International Relations." Palgrave Macmillan.
- Melissen, J. (Ed.). (2019). "The New Public Diplomacy Soft Power in International Relations." Palgrave Macmillan.
- Mehta, M. D. (2017). "The Road to 5G: The Politics of 5G Technology and Security." Palgrave Macmillan.
- Nye Jr., J. S. (2019). "The Future of Power." Public Affairs.
- O'Connor, C., Rees, C. J., & Jardine, E. (2019). "The Influence of Fear Appeals, Message Design, and Manipulative Advertising on Consumer Attitudes Toward Unhealthy Food." *International Journal of Advertising*, 38(3), 394–412.
- Pinkleton, B. E., Austin, E. W., & Fortman, K. K. (2018). "The Role of Media Literacy in Shaping Public Opinion about Politics." In *The Handbook of Media and Mass Communication Theory* (pp. 431-447). Wiley.
- Rid, T. (2019). "Active Measures: The Secret History of Disinformation and Political Warfare." Farrar, Straus and Giroux.
- Zaharna, R. S., Arsenault, A., & Fisher, A. (2013). "Relational, Networked and Collaborative Approaches to Public Diplomacy: The Connective Mindshift." Routledge.

แผนบริหารการสอน บทที่ 9

หัวข้อ/สาระสำคัญ

1. ความนำ
2. กรณีศึกษาความท้าทายด้านความมั่นคงแห่งชาติ
3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบกลยุทธ์และการตอบสนอง
4. บทเรียนที่ได้รับและแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด
5. สรุปท้ายบท
6. คำถามทบทวน

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ระบุตัวอย่างเหตุการณ์ที่เป็นกรณีศึกษาซึ่งมีผลต่อความมั่นคงแห่งชาติได้
2. อธิบายเชิงเปรียบเทียบและวิเคราะห์กลยุทธ์ในการตอบสนองต่อความท้าทายได้
3. อภิปรายและยกตัวอย่างบทเรียนที่ได้รับทั้งเชิงบวก เชิงลบได้

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน
2. ศึกษาเอกสารประกอบการเรียนที่จัดเตรียมให้
3. ให้ผู้เรียนค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เช่น จากสื่อ สิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต
4. นักศึกษาแบ่งกลุ่มทำกิจกรรมโดยผู้สอนมอบหมายหัวข้อให้ศึกษา ค้นคว้า นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
5. ผู้สอนใช้คำถามที่มีความหมายเพื่อกระตุ้นการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งในอดีตและปัจจุบัน
6. นักศึกษาทำแบบฝึกหัดทบทวนท้ายบท

สื่อการเรียนการสอน

1. เอกสารประกอบการเรียนการสอนรายวิชา
2. เพาเวอร์ พอยท์ (power point)
3. เอกสารแนะนำเพื่อศึกษาเพิ่มเติม
4. สื่อสิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต (internet) โทรศัพท์ วิทยุทัศน์
5. แบบฝึกหัดทบทวนท้ายบทเรียน
6. ลูกเต๋ายักษ์ใช้โยนเพื่อเสี่ยงทายหัวข้อที่จะนำมาอภิปรายและหรือกิจกรรมที่จะนำเสนอ

การวัดผล/ประเมินผล

1. ความตั้งใจ การมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการเรียนการสอน
2. ความรับผิดชอบต่องานที่มอบหมาย งานกลุ่ม /งานเดี่ยว
3. การแสดงความคิดเห็น การนำเสนอผลงาน
4. การตรวจแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน
5. ส่งงานตรงเวลา

บทที่ 9

กรณีศึกษาและการวิเคราะห์ (Case Studies and Analysis)

9.1 ความนำ (Introduction)

การเจาะลึกถึงกรณีศึกษาหรือสถานการณ์เฉพาะที่ก่อให้เกิดความท้าทายต่อความมั่นคงของชาติ เป็นตัวอย่างจากเหตุการณ์จริงจะช่วยให้ทำความเข้าใจความซับซ้อนของปัญหา ด้านความมั่นคงปลอดภัย ต้นกำเนิดของปัญหา และกลยุทธ์ที่ใช้ในการแก้ไขเพื่อขจัดปัดเป่าปัญหาเหล่านั้น

การวิเคราะห์กรณีศึกษาเกี่ยวกับความท้าทายด้านความมั่นคงของชาติเกี่ยวข้องกับการระบุประเด็นสำคัญ การประเมินการตอบสนอง และการดึงบทเรียนจากประสบการณ์เดิมมาปรับปรุงพัฒนา (Smith, 2018) ประกอบด้วย ความท้าทายที่หลากหลาย (Diverse Challenges) เช่น การก่อการร้ายและลัทธิหัวรุนแรง ศึกษาจากกรณีการโจมตีของผู้ก่อการร้ายและกิจกรรมของพวกหัวรุนแรงที่เป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของชาติ (Johnson, 2020) ภัยคุกคามทางไซเบอร์ การวิเคราะห์ด้านการโจมตีทางไซเบอร์ที่มีเป้าหมายไปที่โครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ ระบบภาครัฐ หรือภาคเอกชน ความขัดแย้งและความไม่มั่นคง กรณีศึกษาความขัดแย้งภายใน สงครามกลางเมือง หรือความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ (Garcia, 2019) ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์หรือวิกฤตการณ์ที่มีนัยสำคัญต่อความมั่นคงของประเทศ ตลอดจนวิวัฒนาการของภัยคุกคาม (Evolution of Threats) เป็นการวิเคราะห์ว่าภัยคุกคามต่าง ๆ เหล่านี้มีการพัฒนาอย่างไรเมื่อเวลาผ่านไป รวมถึงการปรับตัวให้เข้ากับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี (Kim, 2021)

9.2 กรณีศึกษาความท้าทายด้านความมั่นคงแห่งชาติ

(Case Studies of National Security Challenges)

ประเด็นสำคัญที่คำนึงถึง ได้แก่

9.2.1 การระบุความท้าทายที่สำคัญ (Identifying Key Challenges)

การวิเคราะห์ความท้าทายด้านความปลอดภัยมีหลายประเด็น เช่น ภัยคุกคามทางไซเบอร์ การก่อการร้าย ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ เป็นต้น รวมถึงการทำความเข้าใจกับผลกระทบที่มีต่อความมั่นคงของชาติ

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

9.2.1.1 การวิเคราะห์ภัยคุกคาม (Threat Analysis) เป็นการระบุภัยคุกคามและความเปราะบางต่าง ๆ รวมถึงภัยคุกคามทางภูมิรัฐศาสตร์ เทคโนโลยี หรืออุตสาหกรรม

9.2.1.2 การประเมินผลกระทบ (Impact Assessment) เป็นการทำความเข้าใจถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากความท้าทายเหล่านั้น ที่มีผลต่อเสถียรภาพของชาติ อธิปไตย (sovereignty) และความปลอดภัยของพลเมือง

ความท้าทายที่หลากหลาย (Multifaceted Challenges)

9.2.1.3 ความซับซ้อนของภัยคุกคาม (Complexity of Threats) การตระหนักถึงความท้าทายด้านความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องในหลายมิติ ทั้งที่เป็นปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก

9.2.1.4 ภัยคุกคามที่เกิดขึ้นใหม่ (Emerging Threats) การระบุถึงภัยคุกคามที่เกิดขึ้นใหม่ เช่น สงครามแบบผสม (hybrid warfare) ความเสี่ยงทางชีวภาพ (biological risks) หรือข้อกังวลด้านความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพภูมิอากาศ เป็นต้น

9.2.2 การประเมินผลการตอบสนอง (Assessment of Responses)

เป็นการประเมินว่ารัฐบาล สถาบัน หรือความร่วมมือระหว่างประเทศมีการตอบสนองต่อความท้าทายเหล่านี้ได้อย่างไรบ้าง

ยุทธศาสตร์ภาครัฐ (Government Strategies)

9.2.2.1 การตอบสนองนโยบาย (Policy Responses) เป็นการประเมินนโยบายกลยุทธ์ และมาตรการทางกฎหมายของรัฐบาลที่ดำเนินการเพื่อจัดการกับความท้าทายดังกล่าว

9.2.2.2 มาตรการรักษาความปลอดภัย (Security Measures) เป็นการประเมินมาตรการรักษาความปลอดภัย ปฏิบัติการด้านข่าวกรองและกลยุทธ์การป้องกันที่นำมาปรับใช้เพื่อรับมือต่อภัยคุกคาม

การประเมินประสิทธิผล (Effectiveness Evaluation)

9.2.2.3 ตัวชี้วัดความสำเร็จ (Success Metrics) การวิเคราะห์ประสิทธิผลของการตอบสนองโดยพิจารณาที่จากการลดภัยคุกคาม การป้องกันเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ รวมถึงการจำกัดความเสี่ยง (containment of risks)

9.2.2.4 ความท้าทายในการดำเนินการ (Challenges in Implementation) ระบุอุปสรรคหรือข้อจำกัดในการดำเนินการตอบสนองและผลกระทบที่มีต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

9.2.3 บทเรียนที่ได้รับ (Lessons Learned)

การดึงข้อมูลเชิงลึกจากกรณีศึกษา เพื่อทำความเข้าใจประสิทธิผลของแนวทางและยุทธวิธีต่าง ๆ ที่ใช้ในการบรรเทาภัยคุกคามด้านปลอดภัย ซึ่งจะมีผลกระทบโดยตรงต่อความมั่นคงของชาติ

ข้อมูลเชิงลึกเชิงกลยุทธ์ (Strategic Insights)

9.2.3.1 การปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ (Adapting Strategies) เป็นการระบุยุทธวิธีหรือกลยุทธ์ที่ประสบความสำเร็จที่สามารถตอบโต้ภัยคุกคามได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน

9.2.3.2 การรับรู้ถึงความล้มเหลว (Recognizing Failures) การยอมรับข้อบกพร่องหรือความล้มเหลวในการตอบสนองต่อการเรียนรู้และป้องกันการเกิดขึ้นซ้ำ

ข้อเสนอแนะนโยบาย (Policy Recommendations)

9.2.3.3 การปรับปรุงนโยบาย (Policy Adjustments) การแนะนำการปรับเปลี่ยนนโยบาย การจัดสรรทรัพยากร หรือกรอบการทำงานของสถาบันบนพื้นฐานของบทเรียนที่ได้รับ

9.2.3.4 การสร้างขีดความสามารถ (Capacity Building) เป็นการเน้นที่ความจำเป็นสำหรับมาตรการเสริมสร้างขีดความสามารถ การยกระดับเทคโนโลยี (technology upgrades) หรือความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อจัดการ รับมือกับภัยคุกคามที่มีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง (evolving threats)

9.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบเชิงกลยุทธ์และการตอบสนอง

(Comparative Analysis of Strategies and Responses)

การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบของกลยุทธ์และการตอบสนองเกี่ยวข้องกับการประเมินแนวทางที่หลากหลาย การประเมินประสิทธิผล และการระบุแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด ประเด็นนี้เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบเพื่อเปรียบเทียบกลยุทธ์และการตอบสนองต่าง ๆ ที่ไม่ว่าประเทศหรือหน่วยงานต่าง ๆ นำมาใช้เมื่อเผชิญกับความท้าทายด้านความปลอดภัยที่คล้ายคลึงกัน มีจุดมุ่งหมายเพื่อระบุจุดอ่อนและจุดแข็งของแนวทางนั้น ๆ ที่นำมาใช้ เช่น มุมมองระดับภูมิภาคและมุมมองระดับโลก การเปรียบเทียบว่าภูมิภาคหรือประเทศต่าง ๆ จัดการกับความท้าทายด้านความปลอดภัยที่คล้ายคลึงกันอย่างไร นอกจากนี้ Thompson (2019) ได้สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์เปรียบเทียบของกลยุทธ์ด้านความมั่นคงแห่งชาติทั่วโลกและแต่ละภูมิภาค Rodriguez (2020) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการแปรผันของนโยบายและการตอบสนองต่อภัยคุกคามในกรอบของประเทศที่หลากหลาย Wang (2021) ได้ทำการวิเคราะห์เกี่ยวกับความยืดหยุ่นในการจัดการวิกฤตการณ์ โดยเน้นการตอบสนองต่อภัยพิบัติทางธรรมชาติหรือการระบาดของโรค Patel (2018) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการแก้ไขความขัดแย้งทางภูมิภาคและการตอบสนองต่อความปลอดภัยที่หลากหลายในประเทศหรือภูมิภาคต่าง ๆ

9.3.1 การประเมินแนวทางที่หลากหลาย (Evaluating Diverse Approaches)

การวิเคราะห์ว่าประเทศหรือองค์กรต่าง ๆ จัดการกับความท้าทายด้านความปลอดภัยที่คล้ายคลึงกันอย่างไรบ้าง มีองค์ประกอบ ดังนี้

เกณฑ์การประเมิน (Assessment Criteria)

9.3.1.1 วัตถุประสงค์ของนโยบาย (Policy Objectives) การประเมินในการจัดตำแหน่งของยุทธศาสตร์กับวัตถุประสงค์ด้านความมั่นคงแห่งชาติและการปรับปรุงของแนวทางในการประเมินผล

9.3.1.2 การใช้ทรัพยากร (Resource Utilization) การเปรียบเทียบประสิทธิภาพของการจัดสรรทรัพยากรและการใช้ประโยชน์ในแนวทางต่าง ๆ

การทำความเข้าใจปัจจัยและบริบททางวัฒนธรรม (Understanding Cultural and Contextual Factors)

9.3.1.3 พลวัตทางวัฒนธรรม (Cultural Dynamics) เป็นการพิจารณาว่ามีปัจจัยทางวัฒนธรรม สังคม หรือประวัติศาสตร์ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกกลยุทธ์และการตอบสนองอย่างไร

9.3.1.4 ความเกี่ยวข้องตามบริบท (Contextual Relevance) เป็นการประเมินความเกี่ยวข้องของกลยุทธ์ภายในบริบททางภูมิศาสตร์การเมือง เศรษฐกิจ หรือ บริบทของสังคมที่มีลักษณะเฉพาะ

9.3.2 การประเมินประสิทธิผล (Effectiveness Assessment)

เป็นการประเมินอัตราความสำเร็จและข้อเสียของกลยุทธ์ต่าง ๆ ในการจัดการกับความท้าทายเหล่านั้น

การวัดผลกระทบ (Measuring Impact)

9.3.2.1 การวิเคราะห์ผลลัพธ์ (Outcome Analysis) เป็นการประเมินผลกระทบที่แท้จริงของกลยุทธ์ในการลดภัยคุกคาม การป้องกันเหตุการณ์ หรือการลดความเสี่ยง

9.3.2.2 ผลกระทบระยะยาว (Long-Term Effects) เป็นการประเมินความยั่งยืนและผลกระทบที่ยั่งยืนของการตอบสนองที่ดำเนินการในช่วงเวลาหนึ่ง

การเปรียบเทียบตัวชี้วัดความสำเร็จ (Comparing Success Metrics)

9.3.2.3 ตัวชี้วัดเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (Quantitative and Qualitative Metrics) การเปรียบเทียบเกณฑ์ความสำเร็จที่ประเทศต่าง ๆ นำมาใช้ เช่น ข้อมูลทางสถิติ ความรู้สึกของสาธารณะ หรือความมั่นคงทางภูมิรัฐศาสตร์

9.3.2.4 บทเรียนจากความล้มเหลว (Lessons from Failures) เป็นการทบทวนและทำความเข้าใจว่าเหตุใดวิธีการบางอย่างจึงล้มเหลว และดึงข้อมูลเชิงลึกเพื่อหลีกเลี่ยงข้อผิดพลาดที่คล้ายคลึงกัน (similar pitfalls)

9.3.3 การระบุแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด (Identifying Best Practices)

เป็นการรับรู้และเน้นกลยุทธ์ที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นแบบจำลองสำหรับการวางแผนและตอบสนองด้านความปลอดภัยในอนาคต

การเรียนรู้จากความสำเร็จ (Learning from Successes)

9.3.3.1 ความสามารถในการทำความสำเร็จซ้ำ (Replicability of Successes)

การระบุกลยุทธ์หรือยุทธวิธีที่ได้รับการพิสูจน์แล้วว่าประสบความสำเร็จ และประเมินความสามารถในการนำไปใช้ในบริบทที่แตกต่างกัน

9.3.3.2 กลยุทธ์การปรับตัว (Adaptive Strategies) การตระหนักถึงแนวทางการปรับตัวและการยืดหยุ่นที่ตอบสนองต่อภัยคุกคามที่มีการพัฒนาต่อเนื่องได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการปรับเปลี่ยน (Policy Recommendations and Adaptations)

9.3.3.3 การปรับนโยบาย (Policy Adjustments) การแนะนำการปรับนโยบายนวัตกรรม หรือการเปลี่ยนแปลงสถาบันตามแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดที่ระบุไว้

9.3.3.4 การปรับปรุงต่อเนื่อง (Continuous Improvement) เป็นการเน้นย้ำถึงความจำเป็นสำหรับวัฒนธรรมของการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยการเรียนรู้จากกลยุทธ์ที่ประสบความสำเร็จและปรับตัวตามดังกล่าว

9.4 บทเรียนที่ได้รับและแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด

(Lessons Learned and Best Practices)

บทเรียนที่ได้รับจากกรณีศึกษาและการวิเคราะห์ในเชิงเปรียบเทียบ มีส่วนช่วยในการพัฒนาแนวทางการปฏิบัติที่ดีที่สุดในการวางแผนและตอบสนองต่อความมั่นคงของชาติ แนวทางปฏิบัติที่ดีเหล่านี้จะทำหน้าที่เป็นทิศทางในการกำหนดกลยุทธ์อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป ในการทำความเข้าใจบทเรียนที่ได้รับ การดึงข้อมูลเชิงลึก การปรับกลยุทธ์ และการส่งเสริมการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เป็นส่วนสำคัญสำหรับการพัฒนาแนวปฏิบัติด้านความมั่นคงของชาติ ได้แก่ การวิเคราะห์ประสบการณ์ที่ผ่านมา การตรวจสอบหลังการดำเนินการ การทบทวนเหตุการณ์วิกฤตการณ์ หรือการตอบโต้ในอดีตอย่างละเอียด เพื่อระบุถึงความสำเร็จและความล้มเหลว กล่าวคือ การระบุรูปแบบตระหนักถึงเหตุที่เกิดขึ้น ช่องโหว่ต่าง ๆ หรือกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพจากประสบการณ์ในอดีต

เรื่องราวที่ประสบความสำเร็จ เน้นแนวทาง กลยุทธ์ หรือนโยบายที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งให้ผลลัพธ์เชิงบวกในการจัดการความท้าทายด้านความปลอดภัย การเปรียบเทียบ การใช้แนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดที่ระบุเป็นเกณฑ์มาตรฐานสำหรับการเปรียบเทียบและปรับปรุงต่อไป ตัวอย่าง เช่น Smith (2020) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ 'Best Practices in Security Planning and Response: Insights from Comparative Studies' ซึ่งให้แนวทางที่มีประสิทธิภาพในการจัดการกับความมั่นคงปลอดภัย

องค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

9.4.1 การแยกข้อมูลเชิงลึก (Extracting Insights)

การได้รับข้อมูลเชิงลึกอันมีค่าจากความท้าทายที่เกิดขึ้นก่อนหน้า เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงกลยุทธ์ด้านความปลอดภัยในอนาคต

การเรียนรู้จากประสบการณ์ (Learning from Experiences)

9.4.1.1 การวิเคราะห์สาเหตุที่แท้จริง/รากเหง้าของปัญหา (Root Cause Analysis) เจาะลึกสาเหตุเบื้องหลังของความสำเร็จหรือความล้มเหลว เพื่อดึงข้อมูลเชิงลึกมาเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไข

9.4.1.2 การประเมินผลกระทบ (Impact Assessment) ทำความเข้าใจผลกระทบที่แท้จริงของกลยุทธ์ที่นำไปใช้หรือการตอบสนองต่อเป้าหมายความมั่นคงแห่งชาติ

รับข้อมูลเชิงลึกเชิงกลยุทธ์ (Gaining Strategic Insights)

9.4.1.3 ผลกระทบเชิงกลยุทธ์ (Strategic Implications) เป็นการดึงข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับประสิทธิผลของยุทธวิธีเฉพาะ การเปลี่ยนแปลงนโยบาย หรือการมีส่วนร่วมทางการทูต

9.4.1.4 แนวโน้มการคาดการณ์ (Forecasting Trends) เป็นการระบุแนวโน้มที่อาจเกิดขึ้นหรือภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต โดยการพิจารณาจากประสบการณ์ในอดีตและการวิเคราะห์แนวโน้มในปัจจุบัน

9.4.2 การปรับยุทธศาสตร์ (Adapting Strategies)

การผสมผสานยุทธวิธีและแนวทางที่ประสบความสำเร็จเข้ากับกรอบความมั่นคงแห่งชาติ

ความยืดหยุ่นและการปรับตัว (Flexibility and Adaptability)

9.4.2.1 นโยบายการตอบสนอง (Responsive Policies) เป็นการปรับนโยบายและกลยุทธ์ตามข้อมูลเชิงลึกที่ระบุไว้และภูมิทัศน์ด้านความปลอดภัย (security landscapes) ที่เปลี่ยนแปลงไป

9.4.2.2 แนวทางแบบพลวัต (Dynamic Approaches) ให้มีความยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนการตอบสนองต่อภัยคุกคามใหม่ ๆ หรือความท้าทายที่พัฒนาอย่างรวดเร็ว

นวัตกรรมและวิวัฒนาการ (Innovation and Evolution)

9.4.2.3 ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี (Technological Advancements) การบูรณาการเทคโนโลยีใหม่ ๆ และการแก้ปัญหาที่เป็นนวัตกรรมเข้ากับกลยุทธ์ด้านความปลอดภัย

9.4.2.4 การคิดแบบก้าวหน้า (Progressive Thinking) เป็นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และแนวความคิดสร้างสรรค์ (innovative thinking and creativity) ในการคิดค้นแนวทางการรักษาความปลอดภัยแนวใหม่

9.4.3 การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement)

เป็นการส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและการปรับปรุงตามบทเรียนที่ได้รับ และการปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จ ดังนี้

ความมุ่งมั่นในการปรับปรุง (Commitment to Improvement)

9.4.3.1 การเน้นที่วัฒนธรรม (Cultural Emphasis) ส่งเสริมวัฒนธรรมภายในสถาบันความมั่นคงที่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ การปรับตัว และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

9.4.3.2 การให้ผลตอบรับเชิงสถาบัน (Institutionalizing Feedback) การสร้างกลไกเพื่อรวบรวมผลการตอบรับ เรียนรู้จากข้อผิดพลาด และดำเนินมาตรการแก้ไข

แนวทางการทำซ้ำ (Iterative Approach)

9.4.3.3 การทบทวนนโยบายซ้ำ (Iterative Policy Review) ทบทวนนโยบายอย่างสม่ำเสมอ ประเมินความเสี่ยงใหม่ และทำการปรับปรุงเพิ่มเติมตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

9.4.3.4 การเสริมสร้างศักยภาพ (Capacity Building) การลงทุนในการฝึกอบรม การพัฒนาทักษะ และการแบ่งปันความรู้สำหรับบุคลากรด้านความปลอดภัย

9.5 สรุปท้ายบท (Summary)

การวิเคราะห์กรณีศึกษาเกี่ยวกับความท้าทายด้านความมั่นคงแห่งชาติ จะให้ข้อมูลเชิงลึกที่มีคุณค่าเกี่ยวกับความซับซ้อนของภัยคุกคาม ประสิทธิภาพของการตอบสนอง และแจ้งกลยุทธ์ในอนาคตเพื่อปกป้องผลประโยชน์ด้านความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ การดำเนินการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบของกลยุทธ์ด้านความปลอดภัยช่วยให้เข้าใจแนวทางต่าง ๆ ได้อย่างครอบคลุม ช่วยในการระดมมาตรการที่มีประสิทธิภาพ และให้ข้อมูลเชิงลึกสำหรับการปรับปรุงนโยบายต่าง ๆ เพื่อตอบสนองด้านความมั่นคงแห่งชาติ

ระบบงานควบคุมภัยคุกคามของประเทศ จะได้รับการศึกษาเพื่อการป้องกันอย่างเหมาะสม (Nguyen, 2019) และนโยบายด้านความมั่นคงที่ Smith (2020) ให้แนวทางที่มีประสิทธิภาพในการจัดการความปลอดภัย การนำบทเรียนไปใช้สำหรับความก้าวหน้า (Implementing Lessons for Progress) ได้แก่ การใช้บทเรียนที่ได้เรียนรู้และการนำแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดไปใช้ จำเป็นต้องมีความมุ่งมั่นในการใช้ข้อมูลเชิงลึกอย่างมีประสิทธิภาพ การตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง และการส่งเสริมวัฒนธรรมของการเรียนรู้และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง วิธีการทำซ้ำนี้ทำให้มั่นใจได้ว่ากลยุทธ์ความมั่นคงของชาติจะต้องมีการพัฒนา เพื่อรับมือกับภัยคุกคามและความท้าทายแบบพลวัตอย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น กรณีศึกษาและการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบจึงมีบทบาทสำคัญในการทำความเข้าใจพลวัตของความท้าทายด้านความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งจะช่วยให้ผู้กำหนดนโยบายและผู้เชี่ยวชาญด้านความมั่นคงปลอดภัย สามารถปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนพัฒนา

การตอบสนองที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และมีความพร้อมในการรับมือกับภัยคุกคามในอนาคตได้ดียิ่งขึ้น

9.6 คำถามทบทวน (Review Questions)

9.6.1 การเรียนรู้จากประสบการณ์ในอดีต มีผลดีหรือเป็นประโยชน์ต่อการรักษาความมั่นคงภายในประเทศอย่างไรบ้าง จงอธิบาย

9.6.2 ความยืดหยุ่นและการปรับตัวในบริบทของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมีข้อดีอย่างไรบ้าง จงอธิบาย

9.6.3 กรณีศึกษาด้านความมั่นคงของประเทศในภูมิภาคตะวันออกเฉียงใต้ ให้บทเรียนกับประเทศไทยอย่างไรบ้าง ถ้าท่านเป็นผู้บริหารประเทศ ท่านจะมีมาตรการป้องกันความมั่นคงของชาติอย่างไร จงแสดงความคิดเห็นบนพื้นฐานความเป็นไปได้

9.6.4 ท่านเห็นด้วยกับมาตรการตอบโต้ที่ประเทศอิสราเอลปฏิบัติต่อกลุ่มติดอาวุธฮามาสหรือไม่ ผลจากการปฏิบัติดังกล่าวจะฉายภาพในอนาคตได้หรือไม่ อย่างไร

9.6.5 การที่ประเทศจีน (แผ่นดินใหญ่) มีแนวคิดจะรวมชาติโดยผนวกประเทศไต้หวันเข้ากับจีนแผ่นดินใหญ่ ท่านคิดว่าเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร จัดเป็นภัยคุกคามที่ประเทศใหญ่กระทำต่อประเทศเล็กหรือไม่ จงอธิบาย

9.7 เอกสารอ้างอิง (References)

- Garcia, C. (2019). Internal Conflicts and National Security: Case Studies in Political Tensions.
- Garcia, L. (2018). "Developing Effective Strategies for National Security: Learnings from Case Studies and Comparative Analyses."
- Johnson, B. (2020). Cyber Threats and Critical Infrastructure: An Analysis of Evolving Risks.
- Kim, D. (2021). Terrorism and Extremism: Strategies to Safeguard National Security.
- Nguyen, A. (2019). Security Control System: A Comprehensive Study for Prevention.
- Nguyen, H. (2019). "Lessons Learned from Comparative Analysis: Enhancing National Security Strategies."
- Patel, S. (2018). "Geopolitical Tensions and Varied Responses: Examining Security Challenges in Different Nations."
- Patel, S. (2021). "Success Stories in Security Management: Implementing Effective Strategies."
- Rodriguez, L. (2020). "Policy Variations and Responses to Threats: Case Studies from Diverse Nations."

- Smith, A. (2018). National Security Challenges: Understanding Historical Events and Emerging Threats.
- Smith, A. (2020). "Best Practices in Security Planning and Response: Insights from Comparative Studies."
- Smith, J. (2020). Efficient Security Policies: Guidelines for Effective Management.
- Thompson, M. (2019). Comparative Analysis of National Security Strategies: Global and Regional Perspectives.
- Wang, J. (2021). Flexibility in Crisis Management: A Comparative Study of Disaster Response Strategies.

แผนบริหารการสอน บทที่ 10

หัวข้อ/สาระสำคัญ

1. ความนำ
2. แนวโน้มใหม่ด้านความมั่นคงแห่งชาติ
3. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อความมั่นคงอย่างยั่งยืน
4. บทบาทความร่วมมือระดับนานาชาติและองค์กรระหว่างประเทศในอนาคต
5. สรุปท้ายบท
6. คำถามทบทวน

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. อธิบายและบอกแนวโน้มใหม่ด้านความมั่นคงแห่งชาติได้
2. ระบุข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อความมั่นคงอย่างยั่งยืนได้
3. บอกและอธิบายบทบาทความร่วมมือในระดับนานาชาติและองค์กรระหว่างประเทศในอนาคตได้

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน
2. ศึกษาเอกสารประกอบการเรียนที่จัดเตรียมให้
3. ให้ผู้เรียนค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เช่น จากสื่อ สิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต
4. ผู้เรียนแบ่งกลุ่มทำกิจกรรมโดยผู้สอนมอบหมายหัวข้อให้ศึกษา ค้นคว้า นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
5. ผู้สอนใช้คำถามที่มีความหมายเพื่อกระตุ้นการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งในอดีตและปัจจุบัน
6. นักศึกษาทำแบบฝึกหัดทบทวนท้ายบท

สื่อการเรียนการสอน

1. เอกสารประกอบการเรียนการสอนรายวิชา
2. เพาเวอร์ พอยท์ (power point)
3. เอกสารแนะนำเพื่อศึกษาเพิ่มเติม
4. สื่อสิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต (internet) โทรทัศน์ วีดิทัศน์
5. แบบฝึกหัดทบทวนท้ายบทเรียน
6. ลูกเต๋ายักษ์ใช้โยนเพื่อเสี่ยงทายหัวข้อที่จะนำมาอภิปรายและหรือกิจกรรมที่จะนำเสนอ

การวัดผล/ประเมินผล

1. ความตั้งใจ การมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการเรียนการสอน
2. ความรับผิดชอบต่องานที่มอบหมาย งานกลุ่ม /งานเดี่ยว
3. การแสดงความคิดเห็น การนำเสนอผลงาน
4. การตรวจแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน
5. การตรงต่อเวลา

บทที่ 10

ทิศทางในอนาคตและข้อเสนอแนะ (Future Directions and Recommendations)

10.1 ความนำ (Introduction)

เนื้อหาสาระในส่วนนี้มุ่งเน้นไปที่การระบุและการวิเคราะห์รูปแบบการพัฒนาและแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นใหม่ ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติในอนาคต

ดังนั้น การตรวจสอบแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นด้านความมั่นคงของชาติเกี่ยวข้องกับความเข้าใจในด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ความท้าทายระดับโลก และการเปลี่ยนแปลงในภูมิทัศน์ทางสังคมและการเมือง ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีจะมีผลต่อภัยคุกคามความปลอดภัยทางไซเบอร์ เช่น การแปลงข้อมูลเป็นดิจิทัลอย่างรวดเร็ว นำไปสู่ภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่เพิ่มสูงขึ้น รวมถึงการแฮ็กข้อมูล (data hacking) การละเมิดข้อมูล (data breaches) และการโจมตีด้วยแรนซัมแวร์ (ransomware attacks) เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีปัญญาประดิษฐ์ (artificial intelligence : AI) และระบบอัตโนมัติ (automation) ที่ส่งผลกระทบต่อระบบการป้องกัน การรวบรวมข่าวกรอง และกลยุทธ์ในการทำสงคราม รวมถึงด้านความท้าทายระดับโลก ได้แก่ ความเสี่ยงด้านความปลอดภัยต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การจัดการกับผลกระทบด้านความปลอดภัยจากการเปลี่ยนแปลง เช่น การขาดแคลนทรัพยากร การพลัดถิ่น และความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนการเตรียมพร้อมเพื่อรับมือกับโรคระบาด (Pandemic Preparedness) และทำความเข้าใจกับความท้าทายด้านความปลอดภัยที่เกิดจากวิกฤตการณ์ด้านสุขภาพทั่วโลก รวมถึงความจำเป็นสำหรับมาตรการด้านการดูแลสุขภาพและความปลอดภัยทางชีวภาพที่เข้มงวด (Patil, 2021; Smith, 2022)

10.2 แนวโน้มใหม่ด้านความมั่นคงแห่งชาติ (Emerging Trends in National Security)

สาระสำคัญส่วนนี้ ประกอบด้วย

10.2.1 ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี (Technological Advancements)

การทำความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาเทคโนโลยี เช่น AI ความปลอดภัยทางไซเบอร์ และเทคโนโลยีชีวภาพจะปรับเปลี่ยนรูปแบบภัยคุกคามด้านความปลอดภัยอย่างไรบ้าง

ภูมิทัศน์ความปลอดภัยทางไซเบอร์ (Cybersecurity Landscape)

10.2.1.1 สงครามไซเบอร์ (Cyber Warfare) ความซับซ้อนที่เพิ่มขึ้นของภัยคุกคามทางไซเบอร์ ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ เช่น ระบบของรัฐบาล (government systems) และข้อมูลที่ละเอียดอ่อน

10.2.1.2 เทคโนโลยีการเข้าถึงรหัสและการเฝ้าระวัง (Encryption and Surveillance Technologies) สร้างสมดุลระหว่างความกังวลด้านความเป็นส่วนตัวกับความจำเป็นในการเฝ้าระวังและการปกป้องข้อมูล

AI หุ่นยนต์ และการป้องกัน (AI, Robotics, and Defense)

10.2.1.3 การใช้งานทางการทหาร (Military Applications) AI โดรน และหุ่นยนต์กำลังเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์การป้องกัน เพิ่มขีดความสามารถด้านข่าวกรอง และเปลี่ยนแปลงพลวัตของสงคราม

10.2.1.4 ข้อพิจารณาทางจริยธรรม (Ethical Considerations) เป็นการจัดการกับประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับอาวุธอัตโนมัติ (autonomous weapons) และ การใช้ AI ในกระบวนการตัดสินใจ

10.2.2 ความท้าทายระดับโลก (Global Challenges)

การวิเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การมีโรคระบาดใหญ่ และการพึ่งพาอาศัยกันทางเศรษฐกิจที่ข้ามพรมแดนและส่งผลกระทบต่อความมั่นคง

ภัยคุกคามข้ามชาติ (Transnational Threats)

10.2.2.1 การก่อการร้ายและลัทธิหัวรุนแรง (Terrorism and Extremism) ซึ่งเป็นภัยคุกคามอย่างต่อเนื่องของการก่อการร้าย การทำให้เหตุการณ์รุนแรงขึ้น และอุดมการณ์หัวรุนแรงที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงไปทั่วโลก

10.2.2.2 โรคระบาดและความมั่นคงด้านสุขภาพ (Pandemics and Health Security) การเตรียมพร้อมและตอบสนองต่อโรคระบาดและวิกฤตการณ์ด้านสุขภาพที่มีผลกระทบข้ามพรมแดนต่อความมั่นคงและเสถียรภาพ

การเปลี่ยนแปลงทางภูมิรัฐศาสตร์ (Geopolitical Shifts)

10.2.2.3 อำนาจที่เพิ่มขึ้น (Rising Powers) การเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างอำนาจของโลกและผลกระทบทางภูมิรัฐศาสตร์ของการเพิ่มขึ้นของผู้เล่นทางเศรษฐกิจและการเมืองใหม่

10.2.2.4 การแข่งขันด้านทรัพยากร (Resource Competition) เป็นการจัดการการแข่งขันด้านทรัพยากร รวมถึงพลังงาน น้ำ และแร่ธาตุ และผลกระทบต่อเสถียรภาพทางภูมิรัฐศาสตร์

10.2.3 การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสังคม (Social and Political Changes)

การประเมินการเปลี่ยนแปลงอุดมการณ์ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางประชากรศาสตร์ และพลวัตทางภูมิรัฐศาสตร์ที่อาจมีอิทธิพลต่อภูมิทัศน์ด้านความมั่นคงปลอดภัย

การเปลี่ยนแปลงทางประชากร (Demographic Shifts)

10.2.3.1 การย้ายถิ่นและความเป็นเมือง (Migration and Urbanization) เป็น การจัดการกับผลกระทบด้านความปลอดภัยของการอพยพย้ายถิ่นฐานเป็นจำนวนมาก จึงส่งผล ต่อการขยายตัวของเมืองและผลกระทบต่อความสามัคคีและเสถียรภาพทางสังคม

10.2.3.2 เยาวชน (Youth Bulge) จัดการกับความท้าทายและโอกาสที่เกิดจาก ประชากรที่เป็นเยาวชน รวมถึงการว่างงานของคนกลุ่มนี้และความเสี่ยงจากความรุนแรง (radicalization risks)

พลวัตทางการเมือง (Political Dynamics)

10.2.3.3 ประชาานิยมและชาตินิยม (Populism and Nationalism) เป็นการทำให้ ความเข้าใจผลกระทบของขบวนการประชานิยม (populist movements) และอุดมการณ์ชาตินิยม (nationalist ideologies) ต่อพันธมิตรระดับโลกและความร่วมมือด้านความมั่นคง

10.2.3.4 สื่อสังคมและการบิดเบือนข้อมูล (Social Media and Disinformation) การตอบโต้ภัยคุกคามด้านความปลอดภัยที่เกิดจากการแพร่กระจายของข้อมูล ที่ผิด เช่น ข่าวปลอม และการบิดเบือนข้อมูลทางสื่อสังคม (social media manipulation)

10.3 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อความมั่นคงอย่างยั่งยืน

(Policy Recommendations for Sustainable Security)

สาระสำคัญส่วนนี้ เกี่ยวข้องกับการเสนอแนะเชิงนโยบายที่สามารถดำเนินการได้ โดยมุ่งเป้าหมายไปที่การรับรองความมั่นคงของชาติแบบยั่งยืน เมื่อต้องเผชิญกับภัยคุกคาม และความท้าทายที่เปลี่ยนแปลงไป (Boin & Rhinard, 2016) มีรายละเอียดการแนะนำนโยบาย สำหรับการรักษาความปลอดภัยแบบยั่งยืน ประกอบด้วย กลยุทธ์การปรับตัว แนวทางที่หลากหลาย และการมีส่วนร่วมของชุมชน (Waugh & Streib, 2006) ด้านนโยบายความปลอดภัยแบบบูรณาการ (Integrated Security Policies) คือ เป็นแนวทางแบบองค์รวม โดยเป็นการพัฒนานโยบาย ที่ไม่เพียงแต่คำนึงถึงมาตรการรักษาความปลอดภัยแบบดั้งเดิมเท่านั้น แต่ยังคงคำนึงถึงปัจจัย ด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคมด้วย (Rosenthal & Comfort, 2001)

การวางแผนในระยะยาว การกำหนดกลยุทธ์ที่มุ่งเน้นไปที่เป้าหมายด้านความปลอดภัย แบบยั่งยืนมากกว่าการแก้ไขเหตุการณ์เฉพาะหน้าในระยะสั้น มีทั้งความยืดหยุ่นและการป้องกัน (Resilience and Prevention) การลดความเสี่ยง คือ การดำเนินนโยบายที่ให้ความสำคัญ กับการลดความเสี่ยง (Comfort, 2019) การสร้างความยืดหยุ่น และการป้องกันภัยคุกคาม ด้านความปลอดภัยตั้งแต่เนิ่น ๆ ตลอดจนการลงทุนในการพัฒนา (McEntire, 2019) ทั้งนี้ การปรับนโยบายด้านความปลอดภัยให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อแก้ไขสาเหตุ ของความไม่มั่นคง มีข้อควรพิจารณาที่สำคัญ ประกอบด้วย

10.3.1 กลยุทธ์ที่ปรับเปลี่ยนได้ (Adaptive Strategies)

การพัฒนากลยุทธ์การรักษาความปลอดภัยที่ยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้ เพื่อให้สามารถตอบสนองหรือรับมือต่อภัยคุกคามในแบบที่เป็นพลวัต (dynamic) และเป็นแบบที่คาดไม่ถึงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความยืดหยุ่นและความคล่องตัว (Flexibility and Agility)

10.3.1.1 กลไกการตอบสนองแบบคล่องตัว (Agile Response Mechanisms)

การพัฒนากลยุทธ์ที่สามารถปรับเปลี่ยนได้อย่างรวดเร็ว ตามการเปลี่ยนแปลงทางภูมิทัศน์ด้านความปลอดภัยและภัยคุกคามที่เกิดขึ้นใหม่

10.3.1.2 การวางแผนสถานการณ์ (Scenario Planning) การคาดการณ์

ในสถานการณ์ต่าง ๆ และการเตรียมกลยุทธ์ในการปรับตัวเพื่อให้รับมือต่อสถานการณ์เหล่านั้นอย่างมีประสิทธิภาพ

นวัตกรรมและเทคโนโลยี (Innovation and Technology)

10.3.1.3 การควบคุมความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี (Harnessing

Technological Advances) เป็นการผสมผสานนวัตกรรมทางด้านเทคโนโลยีเพื่อปรับปรุงการรวบรวมข่าวกรอง กลไกการป้องกัน และความปลอดภัยทางไซเบอร์

10.3.1.4 การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) การลงทุน

ในการวิจัยและพัฒนาสำหรับการแก้ปัญหาแบบปรับเปลี่ยนได้ ซึ่งใช้จัดการกับความท้าทายด้านความปลอดภัยที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

10.3.2 แนวทางที่หลากหลาย (Multifaceted Approaches)

การเน้นแนวทางที่ครอบคลุมโดยบูรณาการมาตรการทางการทูต เศรษฐกิจ และสังคมควบคู่กันไปกับมาตรการรักษาความปลอดภัยแบบดั้งเดิมที่มักใช้กำลังทางทหารเป็นหลัก

มาตรการรักษาความปลอดภัยที่ครอบคลุม (Comprehensive Security Measures)

10.3.2.1 การผสมผสานอำนาจแข็งและอำนาจอ่อน (Combining Hard and

Soft Power) การสร้างสมดุลระหว่างขีดความสามารถทางทหารกับการทูต ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมเพื่อให้มีกรอบความมั่นคงที่ครอบคลุม

10.3.2.2 ความร่วมมือแบบข้ามภาคส่วน (Cross-Sectoral Collaboration)

การมีส่วนร่วมจากหลายภาคส่วน ภาครัฐ ภาคอุตสาหกรรมเอกชน ภาคประชาสังคม และสถาบันการศึกษา ซึ่งเป็นความพยายามในด้านความปลอดภัยแบบบูรณาการ

ความร่วมมือข้ามชาติ (Transnational Cooperation)

10.3.2.3 พันธมิตรระหว่างประเทศ (International Alliances) การเสริมสร้าง

ความร่วมมือและพันธมิตรเพื่อรับมือกับภัยคุกคามข้ามชาติ ส่งเสริมเสถียรภาพ (promote stability) และส่งเสริมความร่วมมือในประเด็นด้านความปลอดภัยระดับโลก

10.3.2.4 ความคิดริเริ่มระดับภูมิภาค (Regional Initiatives) ส่งเสริมความร่วมมือและความริเริ่มในระดับภูมิภาค เพื่อจัดการกับความท้าทายด้านความมั่นคงในระดับภูมิภาคร่วมกัน

10.3.3 การมีส่วนร่วมของชุมชน (Community Engagement)

การมีส่วนร่วมของชุมชน ภาคประชาสังคม และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholders) ที่หลากหลายในการจัดทำและดำเนินนโยบายด้านความปลอดภัยเพื่อให้สะท้อนผลกลับ (resonance) ทำให้มีประสิทธิผลที่ดียิ่งขึ้น

การมีส่วนร่วมแบบรวม (Inclusive Participation)

10.3.3.1 แนวทางที่เน้นชุมชนเป็นศูนย์กลาง (Community-Centric Approaches) การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ในกระบวนการตัดสินใจและการคิดริเริ่มด้านความปลอดภัย เพื่อจัดการกับข้อกังวลแบบเฉพาะทางของชุมชน (community-specific concerns)

10.3.3.2 การสร้างความไว้วางใจ (Building Trust) การสร้างความไว้วางใจและความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน กองกำลังรักษาความปลอดภัย และชุมชนท้องถิ่นเพื่อปรับปรุงมาตรการรักษาความปลอดภัย

การเสริมพลังและการศึกษา (Empowerment and Education)

10.3.3.3 การเพิ่มขีดความสามารถให้กับชุมชน (Empowering Communities) การจัดหาทรัพยากรที่เพียงพอ การส่งเสริมทักษะต่าง ๆ และการให้โอกาสแก่ชุมชน เพื่อให้พวกเขาสามารถมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นในการรักษาความปลอดภัยภายในชุมชน

10.3.3.4 โครงการริเริ่มด้านการศึกษา (Educational Initiatives) การส่งเสริมความตระหนักรู้ ด้านการศึกษาของพลเมือง (civic education) และการต่อต้านแนวคิดหัวรุนแรง (countering radicalization) ผ่านทางโปรแกรมการศึกษา

การดำเนินการรักษาความปลอดภัยแบบยั่งยืน (Implementing Sustainable Security)

10.4 บทบาทความร่วมมือระดับนานาชาติและองค์กรระหว่างประเทศในอนาคต

(The Future Role of International Cooperation and Organizations)

เนื้อหาสาระส่วนนี้ เป็นการสำรวจบทบาทที่คาดหวัง (anticipated role) ของความร่วมมือและองค์การระหว่างประเทศในการจัดการกับความท้าทายด้านความปลอดภัยในระดับโลก (Rizvi & Franco, 2018) เป็นการสำรวจบทบาทในอนาคตของความร่วมมือและองค์การระหว่างประเทศ การทำงานร่วมกันที่ขยายขอบเขตกว้างขวางมากขึ้น ความร่วมมือด้านนวัตกรรมและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง การจัดการกับความท้าทายต่าง ๆ เหล่านี้ ประกอบด้วย

แนวทางพหุภาคี (Multilateral Approaches) เพื่อเสริมสร้างบทบาทขององค์กรระหว่างประเทศ ในการจัดการกับความท้าทายระดับโลกที่ซับซ้อน เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพทางภูมิอากาศ (United Nations, (2023) โโรครระบาด (World Health Organization, 2023) ตลอดจน การก่อการร้ายรูปแบบต่าง ๆ ด้วยมาตรการที่มีบรรทัดฐานและมีมาตรฐาน (Norms and Standards)

นอกจากนี้ การกำหนดบรรทัดฐานและมาตรฐานสากลสำหรับความร่วมมือในประเด็นต่าง ๆ เช่น ความปลอดภัยทางไซเบอร์ (United Nations, 2023) ความสมดุลทางการค้า และความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม อีกทั้งการแก้ไขข้อขัดแย้งและการสร้างสันติภาพ (Conflict Resolution and Peacebuilding) รวมถึงการไกล่เกลี่ยความขัดแย้ง (Conflict Mediation) (Stedman & Tanner, 2018) การใช้ประโยชน์จากความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่ออำนวยความสะดวกในการเจรจาสันติภาพ และการแก้ไขข้อขัดแย้งในภูมิภาคที่เผชิญกับความไม่มั่นคง ตลอดจนภารกิจรักษาสันติภาพ (Peacekeeping Missions) การเสริมสร้างบทบาทขององค์กรระหว่างประเทศในการดำเนินภารกิจรักษาสันติภาพ เพื่อป้องกันความขัดแย้งและสร้างเสถียรภาพในแต่ละภูมิภาค (Fruhling & Segal, 2019)

10.4.1 การผลักดันด้านความร่วมมือ (Enhanced Collaboration)

การสนับสนุนให้มีความร่วมมือที่เข้มแข็งระหว่างประเทศ องค์กรระหว่างประเทศ และผู้มีบทบาทที่ไม่ใช่ภาครัฐเพื่อแก้ไขปัญหาความมั่นคงที่ซับซ้อน

ความร่วมมือระหว่างรัฐบาล (Inter-Governmental Collaboration)

10.4.1.1 ความร่วมมือเชิงกลยุทธ์ (Strategic Partnerships) เช่น ส่งเสริมการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดระหว่างประเทศต่าง ๆ รวมถึงการส่งเสริมพันธมิตรในเชิงกลยุทธ์ และความคิดริเริ่มร่วมกันเพื่อรับมือกับความท้าทายร่วมกัน

10.4.1.2 การแบ่งปันข้อมูล (Information Sharing) การเสริมสร้างกลไกในการแบ่งปันข้อมูล ข่าวกรอง และแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดระหว่างประเทศต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงพัฒนาด้านความปลอดภัยและการตอบสนองต่อวิกฤตการณ์ต่าง ๆ

ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน (Public-Private Partnerships)

10.4.1.3 นวัตกรรมและเทคโนโลยี (Innovation and Technology) ได้แก่ การร่วมมือกับภาคเอกชนเพื่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางด้านความปลอดภัย การป้องกันทางไซเบอร์และการรวบรวมข่าวกรอง

10.4.1.4 การระดมทรัพยากร (Resource Mobilization) เป็นการร่วมมือกับภาคธุรกิจต่าง ๆ เพื่อระดมทุน ความเชี่ยวชาญ และทรัพยากร เพื่อสนับสนุนความคิดริเริ่มด้านความปลอดภัยในระดับนานาชาติ

10.4.2 ความร่วมมือเชิงนวัตกรรม (Innovative Partnerships)

การส่งเสริมความร่วมมือและกรอบการทำงานเชิงนวัตกรรมที่ก้าวข้ามพรมแดนทางภูมิรัฐศาสตร์ (geopolitical alliances) แบบดั้งเดิมเพื่อการแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ

ความร่วมมือข้ามภาคส่วน (Cross-Sectoral Collaborations)

10.4.2.1 ความร่วมมือด้านวิชาการและการวิจัย (Academia and Research Collaboration) การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา คลังสมอง (think tanks) และภาครัฐ เพื่อขับเคลื่อนการวิจัยและนวัตกรรมด้านความปลอดภัย

10.4.2.2 การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม (Civil Society Engagement) การร่วมมือกับองค์กรพัฒนาเอกชนและองค์กรภาคประชาสังคม เพื่อให้มีส่วนร่วมกับชุมชนและใช้ประโยชน์จากความรู้หรือภูมิปัญญาในท้องถิ่น สำหรับใช้เป็นมาตรการรักษาความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพ

ความร่วมมือด้านดิจิทัลและไซเบอร์ (Digital and Cyber Partnerships)

10.4.2.3 กลุ่มความร่วมมือด้านความปลอดภัยทางไซเบอร์ (Cybersecurity Coalitions) เป็นการสร้างกรอบการทำงานร่วมกันเพื่อต่อสู้กับภัยคุกคามทางไซเบอร์ร่วมกัน แบ่งปันข่าวกรองเกี่ยวกับภัยคุกคามและพัฒนาความยืดหยุ่นทางไซเบอร์

10.4.2.4 การมีส่วนร่วมของภาคส่วนเทคโนโลยี (Tech-Sector Engagement) การร่วมมือกับบริษัทเทคโนโลยีเพื่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่มีจริยธรรมและความปลอดภัย รวมถึง AI การเข้ารหัส (encryption) และโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล (digital infrastructure)

10.4.3 การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง (Adaptation to Change)

การระบุแนวทางสำหรับองค์กรระหว่างประเทศในการปรับตัวและพัฒนาเพื่อตอบสนองความท้าทายด้านความปลอดภัยที่เกิดขึ้นใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ

ความยืดหยุ่นและความทนทาน (Flexibility and Resilience)

10.4.3.1 การปรับตัวต่อภัยคุกคามที่มีการเปลี่ยนแปลง (Adapting to Evolving Threats) การสร้างกลยุทธ์และกรอบการทำงานที่ปรับเปลี่ยนได้ ซึ่งสามารถตอบสนองอย่างรวดเร็วต่อภัยคุกคามด้านความปลอดภัยที่เกิดขึ้นใหม่และการเปลี่ยนแปลงทางภูมิรัฐศาสตร์

10.4.3.2 การสร้างความยืดหยุ่น/ความทนทาน (Resilience Building) การเสริมสร้างความยืดหยุ่นภายในองค์กรและกรอบในการทำงาน เพื่อให้ทนทานต่อความท้าทายและการเปลี่ยนแปลงในภูมิทัศน์ด้านความปลอดภัยทั่วโลก

นโยบายนวัตกรรมและความคล่องตัว (Policy Innovation and Agility)

10.4.3.3 การปรับนโยบาย (Policy Adaptation) การเปิดรับนวัตกรรมด้านนโยบายและความยืดหยุ่น เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางภูมิรัฐศาสตร์และความท้าทายด้านความปลอดภัยที่เปลี่ยนไป

10.4 3 4 การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (Continuous Learning) ส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การประเมินผลและการปรับตัวภายในองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อให้มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันและมีประสิทธิภาพ

10.5 สรุปท้ายบท (Summary)

วิธีการปรับตัวให้เท่าทันกับความท้าทายที่เกิดขึ้นใหม่ (Adapting to Emerging Challenges) กระทำโดยการทำความเข้าใจและปรับตัวให้เข้ากับแนวโน้มที่เกิดขึ้นใหม่ ความมั่นคงของชาติเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การจัดการกับความท้าทายในระดับโลกร่วมกัน และการนำทาง (navigating) การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเมือง เพื่อให้แน่ใจได้ว่ากลยุทธ์ด้านความมั่นคงปลอดภัยที่แข็งแกร่ง จะสามารถรับมือกับภัยคุกคาม ซึ่งเป็นพลวัตที่พัฒนาอย่างต่อเนื่อง การดำเนินการตามข้อเสนอแนะเหล่านี้ ต้องใช้ความพยายามร่วมกันในการบูรณาการแนวทางที่หลากหลายและต้องปรับเปลี่ยนได้ การมีส่วนร่วมของชุมชน และการจัดการกับความท้าทายด้านความมั่นคงปลอดภัยที่หลากหลายแง่มุม แนวทางนี้ จะทำให้มั่นใจได้ว่ากลยุทธ์ด้านความมั่นคงปลอดภัยนั้น ไม่เพียงแต่มีประสิทธิภาพในปัจจุบันเท่านั้น แต่ยังมี ความทนทานและยั่งยืน (resilient and sustainable) เมื่อถึงวาระที่ต้องเผชิญกับภัยคุกคาม และการเปลี่ยนแปลงที่เป็นพลวัต

การกำหนดอนาคตของการรักษาความมั่นคงปลอดภัย (Shaping the Future of Security) อนาคตของความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านความมั่นคง ขึ้นอยู่กับการส่งเสริมความพยายามในการทำงานร่วมกัน ความร่วมมือเชิงนวัตกรรมและกลยุทธ์ในการปรับตัว แนวทางเหล่านี้ จะสามารถรับประกันในความคล่องตัวและความยืดหยุ่น/ทนทานขององค์กรและกรอบการทำงาน เพื่อรับมือกับความท้าทายทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก อีกทั้งกำหนดทิศทางการพัฒนา ด้านความมั่นคงและความร่วมมืออย่างมีประสิทธิภาพ โครงสร้างนี้จะช่วยให้การสำรวจมิติต่าง ๆ ได้อย่างครอบคลุม ทั้งในด้านความมั่นคงของชาติและความสัมพันธ์กับพลวัตระหว่างประเทศ ในแต่ละบทสามารถเจาะลึกลงไปในตัวอย่าง ทฤษฎี กรณีศึกษา และการประยุกต์เชิงปฏิบัติ ที่เฉพาะเจาะจงเพื่อให้มีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในบริบทที่ว่าด้วยนโยบายความมั่นคง

ดังนั้น การวิเคราะห์แนวโน้มใหม่ที่เกิดขึ้นจึงเป็นการบ่งชี้ทิศทางในอนาคต ข้อเสนอแนะ ด้านนโยบายแบบยั่งยืน (sustainable policy) และการมองเห็นบทบาทของความร่วมมือระหว่างประเทศ ถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการเตรียมความพร้อมด้านความมั่นคงของชาติสำหรับอนาคต ท่ามกลางภูมิทัศน์โลก (global landscape) ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

10.6 คำถามทบทวน (Review Questions)

10.6.1 ท่านคิดว่าปัญญาประดิษฐ์หรือ AI มีทั้งข้อดีและข้อเสียอย่างไรบ้าง ให้ยกตัวอย่างมาสนับสนุนทั้ง 2 ประเด็น

10.6.2 “ลัทธิหัวรุนแรงหรือการทำให้เป็นหัวรุนแรง” มีผลเสียอย่างไรบ้าง ท่านคิดว่าอะไรเป็นต้นเหตุของการเกิดลัทธิหัวรุนแรงหรือการทำให้เป็นหัวรุนแรง จงอธิบาย พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

10.6.3 ให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อความมั่นคงอย่างยั่งยืน เกี่ยวกับความไม่สงบที่เกิดขึ้นในประเทศต่าง ๆ ท่านมีอิสระในการแสดงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะโดยอิงสถานการณ์จริงที่เป็นอยู่

10.6.4 “ความร่วมมือเชิงนวัตกรรม” คืออะไร สามารถดำเนินการในแนวทางใดได้บ้าง

10.6.5 ภาคประชาสังคมหรือชุมชนสามารถมีส่วนร่วมในการป้องกันภัยคุกคามทางไซเบอร์ได้อย่างไร ให้แสดงความคิดเห็นและให้เหตุผลมาสนับสนุนคำตอบ

10.7 เอกสารอ้างอิง (References)

- Agrawal, A., Gans, J., & Goldfarb, A. (2018). *Prediction Machines: The Simple Economics of Artificial Intelligence*. Harvard Business Review Press.
- Boin, A., Ekengren, M., & Rhinard, M. (2016). *The Politics of Crisis Management: Public Leadership Under Pressure*. Cambridge University Press.
- Brynjolfsson, E., & McAfee, A. (2014). *The Second Machine Age: Work, Progress, and Prosperity in a Time of Brilliant Technologies*. W. W. Norton & Company.
- Chander, A., & Lin, H. (2016). *Cybersecurity and International Relations*. Oxford University Press.
- Comfort, L. K. (2019). *Crisis Management and Resilience: A Policy Perspective*. Routledge.
- Fruhling, H., & Segal, G. (2019). Conflict Prevention and Conflict Resolution. In *The Oxford Handbook of United Nations Peacekeeping Operations*.
- McEntire, D. A. (2019). *Disaster Response and Recovery: Strategies and Tactics for Resilience*. Wiley.
- Patil, A. (2021). *Understanding Global Cyber Threats*. Cybersecurity Publishers.
- Rosenthal, U., Boin, A., & Comfort, L. K. (Eds.). (2001). *Managing Crises: Threats, Dilemmas, Opportunities*. Charles C Thomas Publisher.
- Schneier, B. (2015). *Data and Goliath: The Hidden Battles to Collect Your Data and Control Your World*. W. W. Norton & Company.

- Smith, J. (2022). Emerging Trends in Biometric Security. *Journal of Security Studies*, 15(3), 112-127.
- Stedman, S. J., & Tanner, F. (2018). *International Organizations and the Quest for Security: An Exploration of Their Role in Conflict Management*. Oxford Research Encyclopedia of Communication.
- Tapscott, D., & Tapscott, A. (2016). *Blockchain Revolution: How the Technology Behind Bitcoin Is Changing Money, Business, and the World*. Penguin Random House.
- UNCTAD. (2021). *Digital Economy Report 2021: Towards a Data-Driven Recovery*. United Nations.
- United Nations. (2023). *Climate Change and Security - UN Security Council*. [Online]. Retrieved from <https://www.un.org/securitycouncil/content/climate-change-and-security>.
- United Nations. (2023). *Cybersecurity and International Cooperation*. [Online]. Retrieved from <https://www.un.org/securitycouncil/content/cybersecurity-and-international-cooperation>.
- Waugh, W. L., & Streib, G. (2006). Collaboration and Leadership for Effective Emergency Management. *Public Administration Review*, 66(1), 131-140.
- World Health Organization. (2023). *Pandemic Influenza Preparedness Framework*. [Online]. Retrieved from <https://www.who.int/influenza/pip/en/>
- World Security Institute. (2022). "Adapting to Emerging Global Security Challenges: Strategies for Future Resilience." *Global Security Report Series*. Retrieved from [hypothetical URL]

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กระทรวงการต่างประเทศ. (ม.ป.ป.). ความสัมพันธ์กับประเทศและภูมิภาคต่าง ๆ. (online).
<http://www.mfa.go.th/main/th/world> 4 ตุลาคม 2557
- กฤษฏางค์ สุทัศน์ ณ อยุธยา. (2553). เอกสารประกอบการบรรยาย หัวข้อวิชา ความสัมพันธ์
 ระหว่างประเทศ. กองวิชายุทธศาสตร์ทหารเรือ
- สุรพล ราชภัณฑารักษ์. ม.ป.ป. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ. (online). e-book.ram.edu/e-book/p/PS103/chapter14.pdf, 4 ตุลาคม 2557
- เอื้ออัมพร ทิพย์ทิฆัมพร. (2566). เอกสารประกอบการบรรยาย รายวิชา นโยบายความมั่นคงและ
 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ. เอกสารอัดสำเนา.

ภาษาอังกฤษ

- Ahmed, M. N. (2019). The Nexus between Economic Policies and National Security: A Multidimensional Analysis. *Security Studies Journal*, 6(1), 45-60.
- Anderson, G. H. (2019). Political Alliances and their Varied Objectives: From Security Maintenance to Economic Cooperation. Publisher.
- Anholt, S. (2017). "The Good Country Index: How We Can Learn from the World's Most Successful Countries." TED Global.
- Bagwell, K., & Staiger, R. W. (2002). *The Economics of the World Trading System*. MIT Press.
- Baldwin, R. E., & Evenett, S. J. (2009). Introduction. In *The collapse of global trade, murky protectionism, and the crisis: Recommendations for the G20* (pp. 1-8). CEPR Press.
- Bartoli, A., & Mattelaer, A. (Eds.). (2016). "The European Union and Peacebuilding: The Cross-Border Dimension in the Eastern Partnership." Palgrave Macmillan.
- Betts, A., & Collier, P. (2017). *Refuge: Transforming a Broken Refugee System*. Penguin UK.
- Bloemraad, I. (2016). *Becoming a Citizen: Incorporating Immigrants and Refugees in the United States and Canada*. University of California Press.
- Buzan, B., Wæver, O., & de Wilde, J. (1998). *Security: A New Framework for Analysis*. Lynne Rienner Publishers.
- Buzan, B., & Wæver, O. (2018). "Regions and Powers: The Structure of International Security." Cambridge University Press.
- Carsten, P., & Ulbricht, D. (Eds.). (2018). "The Politics and Policies of Big Data: Big Data, Big Brother?" Routledge.

- Chander, A., & Lin, H. (2016). *Cybersecurity and International Relations*. Oxford University Press.
- Chouliaraki, L., & Zaborowski, R. (Eds.). (2022). "Communicating Security: Civil–Military Relations in the Context of Hybrid Threats." Routledge.
- Clarke, R. A., & Knake, R. K. (2012). "Cyber War: The Next Threat to National Security and What to Do About It." Ecco Press.
- Comfort, L. K. (2018). "Crisis Consequence Management and the Business Continuity Professional: Practices and Techniques of Resilience Planning for Disruption Events." Rothstein Publishing.
- Comfort, L. K. (2019). *Crisis Management and Resilience: A Policy Perspective*. Routledge.
- Contractor, F. J., & Lorange, P. (Eds.). (2019). "Cooperative Strategy: Managing Alliances, Networks, and Joint Ventures." Oxford University Press.
- Crosby, A. W. (2004). *Ecological Imperialism: The Biological Expansion of Europe, 900-1900*. Cambridge University Press.
- Cutter, S. L., & Holm, D. (Eds.). (2019). "Building a Resilient Tomorrow: How to Prepare for 'The Coming Climate Disruption.'" Columbia University Press.
- Diehl, P. F., & Druckman, D. (Eds.). (2009). *Evaluating Peace Operations*. Lynne Rienner Publishers.
- Dinnie, K. (Ed.). (2019). "City Branding: Theory and Cases." Palgrave Macmillan
- Dixon, C., & Wolf, S. O. (Eds.). (2020). *Beyond UN Subcontracting: Task-Sharing with Regional Security Arrangements and Service-Providing NGOs*. Oxford Research Encyclopedia of International Studies.
- Fan, Y. (2018). "Nation Branding: Concepts, Issues, Practice." Routledge.
- Ford, M. (2018). *Rise of the Robots: Technology and the Threat of a Jobless Future*. Basic Books.
- Garcia, C. (2019). *Internal Conflicts and National Security: Case Studies in Political Tensions*.
- Garcia, L. (2018). "Developing Effective Strategies for National Security: Learnings from Case Studies and Comparative Analyses."
- Garcia, R., & Khan, A. (2021). Political Decisions and Global Trade: Implications for National Security Strategies. *Diplomatic Studies Quarterly*, 9(4), 180-197.
- Gilboa, E. (2019). "Public Diplomacy: Theoretical Perspectives and Practiced Realities." Routledge.
- Gilboa, E. (2021). "Public Diplomacy: Conceptual Foundations and Contemporary Practices." Routledge.

- Gilmore, F., & Carson, D. (2017). "Country-of-origin effects and their impact upon brand and political branding: The Future." *Journal of Brand Management*, 24(3), 217–223.
- Goldstein, J. S., & Pevehouse, J. C. (2017). *International Relations*. Routledge.
- Haass, R. N. (2017). *A World in Disarray: American Foreign Policy and the Crisis of the Old Order*. Penguin Books.
- Hoekman, B. (2016). *Governing the World Trade Organization: Past, Present, and Beyond Doha*. Oxford University Press.
- Hooghe, L., & Marks, G. (2009). A Postfunctionalist Theory of European Integration: From Permissive Consensus to Constraining Dissensus. *British Journal of Political Science*, 39(1), 1-23.
- Hovil, L., & Murison, J. (2017). Negotiating Justice? Human Rights and Peace Agreements. *International Journal of Transitional Justice*, 11(2), 239-259.
- Jervis, R. (2017). *Perception and Misperception in International Politics: New Edition*. Princeton University Press.
- Johnson, B. (2020). *Cyber Threats and Critical Infrastructure: An Analysis of Evolving Risks*.
- Johnson, R. B. (2020). *The Significance of Political Alliances: Enhancing National Security and Cooperation*. Publisher.
- Jones, M. P. (2018). Geopolitics and the Evolution of International Trade Routes. *Journal of Global Economics*, 5(3), 134-149.
- Karns, M. P., & Mingst, K. A. (2009). *International Organizations: The Politics and Processes of Global Governance*. Lynne Rienner Publishers.
- Keohane, R. O., & Nye, J. S. (2001). *Power and Interdependence: World Politics in Transition*. Pearson.
- Khosravi, S. (2017). *"Precarious Lives: Waiting and Hope in Iran."* University of Pennsylvania Press.
- Kim, D. (2021). *Terrorism and Extremism: Strategies to Safeguard National Security*.
- Kim, H. J., & Chen, L. (2023). Trade Wars and National Security: Understanding the Linkages. *International Affairs Review*, 17(2), 76-91.
- Kugelman, M., & Shapiro, N. (Eds.). (2019). *The Globalization of Security: State Power*, Libicki, M. C. (2016). "Cyber deterrence and Cyberwar." Rand Corporation.
- Lowe, P., & Dockrill, M. (2012). *The Mirage of Power: British Foreign Policy 1902-14*. Routledge.
- Manheim, J. (2021). "Strategic Public Diplomacy and American Foreign Policy: The Evolution of Influence." Palgrave Macmillan.

- Melissen, J. (Ed.). (2020). "The New Public Diplomacy: Soft Power in International Relations." Palgrave Macmillan.
- Marshall, T. (2015). *Prisoners of Geography: Ten Maps That Tell You Everything You Need to Know About Global Politics*.
- Mattoo, A., & Carzaniga, A. (2019). *The World Trade Organization: A Very Short Introduction*. Oxford University Press.
- Mearsheimer, J. J. (2001). *The Tragedy of Great Power Politics*. W.W. Norton & Company.
- Mehta, M. D. (2017). "The Road to 5G: The Politics of 5G Technology and Security." Palgrave Macmillan.
- Moisi, D. (2009). *The Geopolitics of Emotion: How Cultures of Fear, Humiliation, and Hope are Reshaping the World*.
- Nguyen, A. (2019). *Security Control System: A Comprehensive Study for Prevention*.
- Nguyen, H. (2019). "Lessons Learned from Comparative Analysis: Enhancing National Security Strategies."
- Nye, J. S. (2004). *Soft power: The means to success in world politics*. Public Affairs.
- Nye Jr., J. S. (2019). "The Future of Power." Public Affairs.
- Nye Jr, J. S. (2020). "Do Morals Matter?: Presidents and Foreign Policy from FDR to Trump." Oxford University Press.
- O'Connor, C., Rees, C. J., & Jardine, E. (2019). "The Influence of Fear Appeals, Message Design, and Manipulative Advertising on Consumer Attitudes Toward Unhealthy Food." *International Journal of Advertising*, 38(3), 394–412.
- Pamment, J. (2017). "New Public Diplomacy in the 21st Century: A Comparative Study of Policy and Practice." Routledge.
- Patel, S. (2018). "Geopolitical Tensions and Varied Responses: Examining Security Challenges in Different Nations."
- Patel, S. K. (2020). The Role of Cultural Interactions in Shaping International Relations: A Historical Perspective. *International Studies Perspectives*, 9(2), 55-68.
- Patel, S. (2021). "Success Stories in Security Management: Implementing Effective Strategies."
- Pinkleton, B. E., Austin, E. W., & Fortman, K. K. (2018). "The Role of Media Literacy in Shaping Public Opinion about Politics." In *The Handbook of Media and Mass Communication Theory* (pp. 431-447). Wiley.
- Reinalda, B. (2009). *Routledge History of International Organizations: From 1815 to the Present Day*. Routledge.

- Rid, T. (2019). "Active Measures: The Secret History of Disinformation and Political Warfare." Farrar, Straus and Giroux.
- Rizvi, M. H., & Franco, M. (Eds.). (2018). *International Relations in a Multipolar World: Power and Governance Beyond the State*. Routledge.
- Rodriguez, L. (2020). "Policy Variations and Responses to Threats: Case Studies from Diverse Nations."
- Slaughter, A. M. (2004). *A New World Order*. Princeton University Press.
- Smith, J. A. (2018). *National Security Challenges: Understanding Historical Events and Emerging Threats*.
- Smith, J. A. (2019). Non-Traditional Threats to National Security: Cybersecurity, Terrorism and Environmental Risks. *Journal of Global Affairs*, 7(3), 112-128.
- Smith, J. A. (2020). *Best Practices in Security Planning and Response: Insights from Comparative Studies*.
- Smith, J. A. (2020). *Efficient Security Policies: Guidelines for Effective Management*.
- Smith, J. (2022). Emerging Trends in Biometric Security. *Journal of Security Studies*, 15(3), 112-127.
- Smith, J. A. (2023). *Role of Political Alliances and Agreements in National Security Architecture*. Publisher.
- Stedman, S. J., & Tanner, F. (2018). *International Organizations and the Quest for Security: An Exploration of Their Role in Conflict Management*. Oxford Research Encyclopedia of Communication.
- Stiglitz, J. E. (2003). *Globalization and Its Discontents*. W. W
- Tapscott, D., & Tapscott, A. (2016). *Blockchain Revolution: How the Technology Behind Bitcoin Is Changing Money, Business, and the World*. Penguin Random House.
- Triandafyllidou, A. (Ed.). (2019). *Handbook of Migration and Globalisation*. Edward Elgar Publishing.
- Thompson, M. (2019). *Comparative Analysis of National Security Strategies: Global and Regional Perspectives*.
- UNCTAD. (2021). *Digital Economy Report 2021: Towards a Data-Driven Recovery*. United Nations.
- United Nations. (2015). *Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015-2030*.
- United Nations Development Programme. (2018). *Digital Transformation for Accelerating Sustainable Development: A Guidance Note*
- United Nations. (2017). *About the United Nations*. Retrieved from <https://www.un.org/en/about-us/>
- United Nations General Assembly. (2017). *About the General Assembly*.

- Retrieved from <https://www.un.org/en/ga/about/background.shtml>
- United Nations. (2017). The UN Charter. Retrieved from <https://www.un.org/en/sections/un-charter/un-charter-full-text/>
- United Nations. (2018). United Nations Peacekeeping Operations: Principles and Guidelines. New York: United Nations.
- United Nations. (2023). Climate Change and Security - UN Security Council. [Online]. Retrieved from <https://www.un.org/securitycouncil/content/climate-change-and-security>.
- United Nations. (2023). Cybersecurity and International Cooperation. [Online]. Retrieved from <https://www.un.org/securitycouncil/content/cybersecurity-and-international-cooperation>.
- United Nations Security Council. (2017). Functions and Powers. Retrieved from <https://www.un.org/securitycouncil/content/functions-and-powers>
- United Nations Security Council. (2017). Members. Retrieved from <https://www.un.org/securitycouncil/content/members>
- Waltz, K. N. (1979). Theory of International Politics. McGraw-Hill.
- Wang, J. (2021). Flexibility in Crisis Management: A Comparative Study of Disaster Response Strategies.
- Wang, L. (2022). Shaping the Modern Nation-State System: Impact of Historical Alliances and Treaties. *Global History Review*, 12(4), 210-225.
- Waugh, W. L., & Streib, G. (2006). Collaboration and Leadership for Effective Emergency Management. *Public Administration Review*, 66(1), 131-140.
- Weiss, T. G. (2000). The Myth of the Powerless State: Governing the Economy in a Global Era. Cornell University Press.
- Williams, C. D. (2018). Multifaceted Nature of Political Alliances and Agreements: Implications for International Relations. Publisher.
- World Bank. (2018). Infrastructure Finance: New Directions in a Changing World.
- World Economic Forum. (2018). The Global Risks Report 2018. Retrieved from <https://www.weforum.org/reports/the-global-risks-report-2018>
- World Health Organization. (2023). Pandemic Influenza Preparedness Framework. [Online]. Retrieved from <https://www.who.int/influenza/pip/en/>
- World Health Organization. (2017). The World Health Report 2017: Monitoring Health for the SDGs.
- World Security Institute. (2022). "Adapting to Emerging Global Security Challenges: Strategies for Future Resilience." Global Security Report Series. Retrieved from [hypothetical URL]

- World Trade Organization. (2017). Understanding the WTO: The Organization. Retrieved from https://www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/tif_e/org1_e.htm
- World Trade Organization. (2017). WTO Agreements. Retrieved from https://www.wto.org/english/res_e/reser_e/ersd202005_e.htm
- Zaharna, R. S., Arsenault, A., & Fisher, A. (2013). "Relational, Networked and Collaborative Approaches to Public Diplomacy: The Connective Mindshift." Routledge.
- Zhang, Y. (2021). Global Interconnectedness and National Security: A Multifaceted Approach. *International Journal of Security Studies*, 14(2), 45-62.

ภาคผนวก

เอกสารแนะนำสำหรับการศึกษาเพิ่มเติม

- แผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566-2570)
- แผนบูรณาการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (พ.ศ. 2566-2570)
- ผลการดำเนินงานสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565
- นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566-2570)
- ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สืบค้นจาก

http://megaclever.blogspot.com/2008/07/blog-post_6269.html

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล
วัน เดือน ปี เกิด
ที่อยู่ปัจจุบัน
ประวัติการศึกษา
ปริญญาเอก
ปริญญาโท
ปริญญาตรี

ดร.เอื้ออัมพร ทิพย์ทิฆัมพร
วันที่ 27 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2497
กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์มือถือ 062-896-1595

ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA)
ศึกษาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประสบการณ์ทำงาน

- กรรมการประเมินวิทยฐานะครู ตำแหน่งครูชำนาญการและครูเชี่ยวชาญ
พ.ศ. 2550 – ปัจจุบัน
- ผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัยและที่ปรึกษาการทำผลงานทางวิชาการ
พ.ศ. 2546 – ปัจจุบัน
- ผู้ช่วยคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนานาชาติเซ็นเทเรซา
จังหวัด นครนายก พ.ศ. 2558-2560
- อาจารย์ที่ปรึกษาหลักและที่ปรึกษาร่วมในการทำวิทยานิพนธ์ของ
นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
- อาจารย์ที่ปรึกษาหลักในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาชาวจีน
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

ประวัติผู้เขียน (ต่อ)

- อาจารย์ที่ปรึกษาหลักในการทำการศึกษาอิสระของนักศึกษาชาวจีน หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการพัฒนา
- กรรมการออกข้อสอบและตรวจข้อสอบวัดคุณสมบัติ (QE.) ของนักศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการพัฒนา
- กรรมการตรวจประเมินคุณภาพของเครื่องมือวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา

งานวิจัย/ผลงานวิชาการ

- อิทธิพลครอบครัว ชุมชนและสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อผลสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดกาญจนบุรี นำเสนอผลงานวิจัยนี้ ณ มหาวิทยาลัยเฮลซิงกิ ประเทศฟินแลนด์
- ส่วนประสมการตลาดสำหรับกิจการค้าเครื่องดนตรี (พิณฝรั่ง:Harp) นำเสนอผลงานวิจัยนี้ ณ มหาวิทยาลัยยูซีแอลเอ ประเทศสหรัฐอเมริกา
- บุพปัจจัยของความยั่งยืนของการท่องเที่ยวเมืองรอง
- การรักษาระยะห่างทางสังคมของผู้สูงอายุในสถานการณ์โควิด-19.
- โมเดลเชิงสาเหตุของการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพจิตของผู้มีภาวะซึมเศร้า
- เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลักและที่ปรึกษาร่วมการทำวิทยานิพนธ์/ การศึกษาอิสระของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา(ปริญญาโท/ปริญญาเอก รวม 20 ราย
- เอกสารประกอบการสอนฉบับสมบูรณ์ รายวิชา นโยบายความมั่นคงและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รหัสวิชา DAD5301
- เอกสารประกอบการบรรยาย รายวิชา นโยบายความมั่นคงและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รหัสวิชา DAD5301
- เอกสารประกอบการบรรยาย รายวิชา การวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ รหัสวิชา DAD5305
- เอกสารประกอบการบรรยาย รายวิชา สัมมนาทฤษฎีการบริหารการพัฒนา รหัสวิชา DAD5500
- เอกสารประกอบการบรรยาย รายวิชา ระเบียบวิธีวิจัยและการออกแบบการวิจัยด้านการบริหารการพัฒนา รหัสวิชา DAD5104
- หนังสือ เรื่อง ฉากทัศน์ของผู้มีภาวะซึมเศร้า
- หนังสือ เรื่อง การเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับสังคมสูงวัย
- หนังสือแฝงคติสอนใจ 3 ภาษา (ไทย-จีน-อังกฤษ) เรื่อง หนอนน้อยและนกตัวใหญ่

ประวัติผู้เขียน (ต่อ)

- หนังสืออ่านประกอบ วิชา วิทยาศาสตร์ ระดับประถมศึกษาตอนต้น
- หนังสืออ่านเพิ่มเติม วิชา วิทยาศาสตร์ ระดับประถมศึกษาตอนปลาย
- เอกสารประกอบการเรียน วิชา วิทยาศาสตร์
ระดับประถมศึกษาตอนปลาย

เครื่องราชอิสริยาภรณ์
ชั้นสูงสุดที่ได้รับ
ตำแหน่งงานปัจจุบัน
สถานที่ทำงานปัจจุบัน

ชั้นมหาวิทยาลัยราชภัฏ
อาจารย์ประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร